КЫРГЫЗ-ТҮРК
‘МАНАС’ УНИВЕРСИТЕТИ

KIRGIZİSTAN TÜRKİYE
MANAS ÜNİVERSİTESİ

АДМИНИСТРАТИВДИК ИШ-ЧАРАЛАРДЫН ОТЧЕТУ

2014

www.manas.edu.kg

КЫРГЫЗ-ТҮРК
“МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ
2014-ЖЫЛДЫН АДМИНИСТРАТИВДИК ИШ-ЧАРАЛАРДЫН ОТЧЕТУ

КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИ
Стратегиялык Пландаштыруу Бөлүмүнүн Башкармалыгы
Бишкек/КЫРГЫЗСТАН

2015

2014-жылдын 21-декабрында дүйнөдөн кайткан
проф., док. Карыбек Молдобаевдин элесине...

Манастын жети осуяты:

- *Эл журттун ажырагыс бүтүндүгү жана бир жакадан баш, бир жеңден кол чыгарган ички биримдиги;*
- *Улут аралык ынтымак, достук жана кызматташтык;*
- *Улуттук ар-намыс жана атуулдук ариет;*
- *Арыбас мээнет, алдыңкы өнөр-билим аркылуу бакыбат дөөлөткө умтулуу;*
- *Гуманизм, айкөдүк, кечиримдүүлүк;*
- *Табият менен таттуу мамиледе болуу;*

Кыргыз мамлекеттүүлүгүн чыңдоо жана аны көздүн карегиндей сактоо.

" Улуттук эгемендүүлүк жаркыраган нур сыяктуу, анын таасири астында кишендер эрийт, таажы жана такты жок болот. Башка элдерди өзүнө багындырган улуттар жок болууга дуушар б олушат."

МАЗМУНУ

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ 17

1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ 20

А) Миссия жана концепция 25

В) АНЫКТАМАЛАР, ЫЙГАРЫМ УКУКТАРЫ, МИЛДЕТТЕР ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР 27

С) УНИВЕРСИТЕТ ЖӨНҮНДӨ МААЛЫМАТ 27

1. Материалдык-техникалык база....27

2. Уюштуруучулук түзүмү 39

3. Маалыматтык жана технологиялык ресурстар....43

4. Адам ресурстары 52

5. Кызмат көрсөтүүлөр....63

6. Башкаруу, Каржылык Текшерүү Системасы....109

2. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА ПРИОРИТЕТТЕР 110

3. ИШ-ЧАРАЛАР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ жана БААЛОО ИШТЕРИ 114

А) Финансылык маалымат....116

1. Бюджетти аткаруунун жыйынтыктары 116

2. Негизги финансылык көрсөткүчтөрдүн таблицасына карата түшүндүрмөлөр.... 125

А) АРТЫКЧЫЛЫКТАР.... 136

В) КЕМЧИЛИКТЕР 136

С) МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР 137

D) КООПТУУ ЖАГДАЙЛАР 137

V) УНИВЕРСИТЕТТЕ ИЧКИ КОНТРОЛДУ КАМСЫЗДОО БОЮНЧА БИЛДИРҮҮ....138

VI) КАРЖЫЛЫК КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨР БОЮНЧА БӨЛҮМ БАШЧЫСЫНЫН БИЛДИРҮҮСҮ....139

КОРУТУНДУ....140

Таблицалардын тизмеси

Таблица 1. "Манас" университетине таандык кыймылсыз мүлктөрдүн бөлүштүрүлүшү 30
Таблица 2. 2014-жылы эксплуатацияга берилген кыймылсыз мүлктөр..30
Таблица 3. Курулушу улантылып жаткан имараттар...31
Таблица 4. Жабык имараттардын административдик түзүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү 32
Таблица 5. Жабык имараттардын академиялык түзүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү 32
Таблица 6. Бир студентке туура келген $м^2$тык аянт 33
Таблица 7. Унаалар 33
Таблица 8. Окуу бөлмөлөрү, дарсканалар 34
Таблица 9. Ашканалар жана кантин-кафетериялар 35
Таблица 10. Конок үйлөрү 35
Таблица 11. Кызматкерлердин турак-жайы...36
Таблица 12. Студенттер үйлөрү 37
Таблица 13. Спорт объекттери 37
Таблица 14. Жыйын залдары жана конференц-залдар 38
Таблица 15. Склад, архив жана устаканалар 38
Таблица 16. Кинозал жана концерттик залдар...38
Таблица 17. Программалык жабдыктар жана компьютерлер 46
Таблица 18. Китепканалык ресурстар 49
Таблица 19. Башка маалыматтык-технологиялык ресурстар 50
Таблица 20. Маалыматтык-технологиялык ресурстардын бөлүштүрүлүшү...50
Таблица 21. Медициналык жана лабораториялык жабдыктар..51
Таблица 22. Кызматкерлердин саны 52
Таблица 23. Академиялык кызматкерлердин саны 53
Таблица 24. КРсынын жараны болгон академиялык кызматкерлер 54
Таблица 25. ТРсы жана башка мамлекеттердин жараны болгон академиялык кызматкерлер....54
Таблица 26. Башка университеттер тарабынан университетке кызмат ордуна дайындалган академиялык кызматкерлер 55
Таблица 27. Академиялык кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү..56
Таблица 28. Академиялык кызматкерлердин илимий наамына карата бөлүнүшү.......................56
Таблица 29. Келишимдик негизде иштеген толук ставкалуу академиялык кызматкерлер...........57
Таблица 30. Академиялык кызматкерлерди кызмат ордуна дайындо/кызмат ордунан бошотуу...58
Таблица 31. Административдик кызматкерлердин түзүмдөр боюнча санына карата бөлүнүшү 59
Таблица 32. Административдик кызматкерлердин билим деңгээли 60
Таблица 33. Административдик кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү 60
Таблица 34. Административдик кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү..............................60

Таблица 35. Административдик кызматкерлерди кызмат ордуна дайындоо/кызмат ордунан бошотуу......61
Таблица 36. Убактылуу жумушчулар (иштеген кызматы боюнча) 62
Таблица 37. Факультет/жогорку мектеп жана кесиптик жогорку мектепке карата жогорку жана орто кесиптик билим берүү программаларынын саны......64
Таблица 38. 2013-2014-окуу жылындагы студенттердин жалпы саны......65
Таблица 39. 2013-2014-окуу жылындагы студенттердин жарандыгына карата саны......67
Таблица 40. Студенттерге бөлүнгөн квота жана аны толтуруу коэффициенти 68
Таблица 41. 2013-2014-окуу жылында окуудан чыгарылган студенттердин саны......68
Таблица 42. 2013-2014-окуу жылында университетке которулган, университеттен башка университетке которулган жана университеттин ичинде бир факультеттен башка факультетке которулган студенттердин саны......68
Таблица 43. 2013-2014-окуу жылында дисциплинардык жаза алган студенттердин саны жана алган жазалары 68
Таблица 44. Стипендия алган студенттердин саны......69
Таблица 45. Университетти бүтүргөн студенттердин саны......69
Таблица 46. Жылдар боюнча ар бир окутуучуга туура келген студенттердин саны......67
Таблица 47. 2013-2014-жылында профессордук-окутуучулук курамдын ар бир мүчөсүнө туура келген студенттердин саны......70
Таблица 48. 2013-2014-окуу жылында студенттик алмашуу программасы боюнча университетке которулган студенттер 70
Таблица 49. 2012-2013-окуу жылында студенттик алмашуу программасы боюнча башка университетке которулган студенттер 71
Таблица 50. Студенттердин магистратура (диссертациялуу/ диссертациясыз) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү 73
Таблица 51. Студенттердин магистратура (диссертациялуу/ диссертациясыз) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү......75
Таблица 52. "Манас" университетине кирүү сынагы-2014 боюнча абитуриенттердин жалпы саны (статистика) 81
Таблица 53. Психологиялык кеңеш берүү......83
Таблица 54. Медициналык кызмат көрсөтүүлөр......84
Таблица 55. Бюджеттик кирешелер 116
Таблица 56. Бюджеттик чыгашалар 117
Таблица 57. 2014-жылындагы чыгашалардын экономикалык жактан бөлүнүшү 123
Таблица 58. 2014-жылында университеттин базасындагы чыгашалар......124
Таблица 59. Чыгашалардын бөлүштүрүлүшү......124
Таблица 60. 2013-2014-жылында жасалган төлөмдөрдүн экономикалык классификациясы....125
Таблица 61. Жылдарга карата бюджеттен бөлүнгөн каражаттар жана чыгашалар 126
Таблица 62. 2011-2014-жылдардагы иш сапардагы ар бир күн үчүн төлөнүүчү акыларды каттоо......126

Таблица 63. 2014-жылында факультеттерге жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү 127
Таблица 64. 2014-жылында жогорку мектеп/ консерватория/кесиптик жогорку мектепке жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү 127
Таблица 65. 2014-жылында институттарга жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү..........128
Таблица 66. 2014-жылында университеттин башкы имаратына жумшалган чыгашалардын бөлүштүрүлүшү..........128
Таблица 67. 2014-жылында жасалган административдик чыгашалардын бөлүштүрүлүшү..........128
Таблица 68. 2014-жылында студенттерге жумшалган чыгашалар 129
Таблица 69. Илимий иш-чаралар 130
Таблица 70. Илимий долбоорлор..........131
Таблица 71. Университеттин спортчулары тууралуу маалымат..........134
Таблица 72. Сыйлыктар 134

Графиктер

График 1. Академиялык кызматкерлердин кызмат ордуна карата бөлүнүшү..........53
График 2. Академиялык кызматкерлердин жарандыгына карата бөлүнүшү..........55
График 3. Академиялык кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү 56
График 4. Кызматкерлердин наамына карата бөлүнүшү..........57
График 5. Административдик кызматкерлердин жарандыгына карата бөлүнүшү (үлүштүк)..........58
График 6. Административдик кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү 60
График 7. Административдик кызматкерлердин жашына карата бөлүнүшү..........61
График 8. Студенттердин жарандыгына карата бөлүнүшү 67
График 9. 2013-2014-окуу жылындагы студенттердин саны..........75
График 10. Бюджеттик кирешелер..........116
График 11. 2014-жылындагы экономикалык классификация деңгээли боюнча бюджеттик төлөмдөр 117
График 12. 2014-жылындагы айлар боюнча эмгек акылары..........118
График 13. 2014-жылындагы айлар боюнча социалдык фонд төлөмдөрүнө кеткен чыгашалар 119
График 14. 2014-жылындагы айлар боюнча товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгашалар 120
График 15. 2014-жылындагы айлар боюнча агымдагы трансферттик чыгашалар 121
График 16. 2014-жылындагы айлар боюнча капиталдык чыгашалар 122
График 17. 2014-жылындагы чыгашалардын экономикалык классификацияга карата бөлүнүшү 123
График 18. 2013-2014-жылындагы чыгашалардын бөлүнүшү 124
График 19. 2013-2014-жж. экономикалык классификация деңгээли боюнча бюджеттик төлөмдөр 125

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ

Ректор жана Биринчи проректордун сөзү

Кыргыз-Түрк "Манас" университети эки боордош өлкө тарабынан курулган эл аралык жана өзгөчө статустагы мамлекеттик университет болуп саналат. "Манас" университети курулган күндөн баштап бардык ресурстарды колдонуу менен билим берүү жаатында көп күч-аракет жумшап, Кыргызстан жана Түркиянын мыкты тажрыйбаларын эске алуу менен бүгүнкү күнгө чейин келип, быйыл 20-жылдыгын белгилеп жатат.

Университет өзүнүн максатына ылайык орток маданий баалуулуктардын негизинде студенттерди биримдикке, ынтымакка, урмат-сыйга, туугандыкка, достукка жана тилектештикке үндөп, жалпы келечекти биргелешип куруу аң-сезиминин өнүгүшүнө салым кошууда. Бүтүрүүчүлөрдүн өз өлкөсүнүн өнүгүшүнө салымын кошо алган, дүйнөнүн каалаган жеринде иштей алган жогорку квалификацияга ээ болгон инсан катары калыптанышына өзгөчө маани берилет.

Орто Азиядагы эң заманбап кампуска ээ болгон университет 9 факультетинде, 5 жогорку мектебинде жана 2 институтунда иштеген 6 өлкөдөн келген окутуулардын жардамы менен алгач түрк тилдүү жана боордош элдердин ичинен болуп, 14 мамлекеттен жана 20 улуттан 4562 студентке орто кесиптик, жогорку жана жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү жаатында иш-чараларын улантып жатат. Эл аралык деңгээлде илимий иш-чараларды жүргүзүп, иш дүйнөсүнө жана коомго кызмат кылууда. Окуу жылынын башынан баштап өткөрүлгөн социалдык, маданий жана спорттук иш-чараларга катышкан студенттердин жана университеттин жамаатынын көп маданияттуу чөйрөдө түрдүү жана бай тажрыйбага ээ болуусу, индивидуалдык жана кесиптик өнүгүүнү колдоосу ар бир инсандын башкалардан өзгөчөлөнүп турушуна мүмкүнчүлүк берип, өзүнчө индивид катары калыптануусу жана акырында дүйнөнү аңдап түшүнүүсү үчүн ар түрдүү иш аракеттер жүргүзүлүп жатат.

Болонья процессин эске алганда, эл аралык университеттин өзгөчөлүктөрүнө ээ болгон "Манас" университети "система жана мыйзам чыгаруу, заманбап окуу программалары", "квалификациялуу адам ресурстары", "алдыңкы жана заманбап технологиялык инфратүзүм", "күчтүү материалдык-техникалык база", "өлкөдө эң өнүккөн маалыматтык база", "китепкана жана окуу борбору" менен күнү-түнү университеттин жамаатына ар бир тармакта кызмат көрсөткөн жандуу организм сыяктуу иштеп жатат.

Билим берүү тармагында эл аралык марка жана илим чөйрөсүндө Орто Азияда

өзүнө тарта турган илимий борбор болуу жолунда олуттуу жылыш жасаган университет интернационалдаштырууга өзгөчө маани берип, алгач Түркия менен ишке ашырылган Мевлана алмашуу программасы боюнча студенттердин жана кызматкерлердин тажрыйба алмашуусуна, орток илимий иш-чараларга, долбоорду өнүктүрүү иштерине жана кош диплом долбоорундагы билим берүүгө чоң маани берүүдө. Университет менен 20 мамлекеттен 144 мекеменин ортосунда кол коюлган келишимдердин алкагында эл аралык байланыш жана глобалдык интеграция боюнча иш-чараларга артыкчылык берилүүдө.

Акыркы 5 жылдын ичинде система, институциализациялоо, окуу программалары, адам ресурстары, күчтүү маалыматтык база, китепкана жана окуу борборлору, окутуу жана тарбиялоо, илимий изилдөө жана коомго кызмат көрсөтүү, алдыңкы жана заманбап жабдыктарга ээ технологиялык борбор, лаборатория жана устаканалар, эл аралык деңгээлде жүргүзүлгөн илимий иш-чаралар, илимий изилдөөлөр, долбоорлор жана публикациялардын натыйжасында билим берүүнүн сапаты боюнча ишенимдүүлүктү жогорулатып, тышкы текшерүү иштери үчүн даяр болгон университет институционалдык башкаруу системасы боюнча алган TSE İSO 9001 2008 сертификаты менен башкарууда сапат кепилдигин бекемдеген.

Жарык келечегибиз үчүн түрк дүйнөсүнө кызмат көрсөтүүнү максат кылган Кыргыз-Түрк "Манас" университети 20-жылдыгында Орто Азияда илим жана билим берүүнүн чолпон жылдызы болууга жетишип, бул чоң максатты ишке ашыруу жана алдыдагы максаттарга умтулуу үчүн чечкиндүү кадамдар жасап, келечекке үмүт жана ишеним менен карайт.

Билим берүү жаатында иш-чараларыбызды жүзөгө ашырууда университет тарабынан кызмат көрсөтүлгөн ар бир чөйрөдөгү олуттуу өзгөрүүлөр жана өнүгүүлөр боюнча натыйжалуулукту жогорулатып, көздөгөн максат жана милдеттерибизге ылайык бардык кызматкерлерибиздин жардамы менен алдыга коюлган максатыбызга жетерибизге ишенебиз. Биргелешип, талыкпай таза иштеген бардык кызматкерлерибизге, студенттерибизге, бизге көмөк көрсөткөн бардык өнөктөргө жана ушул отчеттун даярдалышына өз салымын кошкон кесиптештерибизге терең ыраазычылыгыбызды билдирип, 2014-жылда аткарылган иш-чаралардын отчетунун пайдалуу болушун каалайбыз

.

Prof. Dr. Asılbek KULMIRZAYEV

Rektör Vekili

Prof. Dr. Sebahattin BALCI

Rektör

ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

КЫРГЫЗСТАН

Памир-Алай тоолорунун түштүк-батыш, Тянь-Шань тоолорунун түндүк-чыгыш жагында жайгашкан жана Орто Азиядагы өлкөлөрдүн бири болгон Кыргызстандын аянты 198.500 миң км². Кыргызстандын аймагынын 4,4 % пайызын суу, 5,3 % пайызын токойлор, 54,1 % пайызын айыл-чарба жерлери, 36,2 % пайызын болсо башка жерлер ээлейт. Түндүгүндө Казахстан Республикасы, түштүк-чыгышында Кытай Эл Республикасы, батышында Өзбекстан Республикасы, түштүк-батышында Тажикистан Республикасы менен чектешет. Чек арасынын жалпы узундугу 3.878 км.

Советтер Союзу таркагандан кийин 1990-жылдардан баштап Кыргызстанда өлкөнү демократизациялаштырууга багытталган олуттуу иш-чаралар көрүлгөн. 1991-жылдын 31-августунда Кыргыз ССРы Кыргыз Республикасынын мамлекеттик көз каранды эместиги жөнүндө Декларациясын кабыл алган. Кыргыз Республикасынын Конституциясы 1993-жылдын 5-майында Жогорку Кеңеш тарабынан бир добуштан кабыл алынып, ошол эле убакта Жогорку Кеңештин жалпы жыйынында кабыл алынган чечим менен мамлекеттин расмий аты “Кыргыз Республикасы” деп бекитилген.

Кыргызстан терең ойдуңдар, өрөөндөр жана бийик тоолорго ээ. Деңиз деңгээлинен орточо бийиктиги 2750 метр. Кыргыз Республикасынын эң бийик жери Жеңиш чокусу. Бийиктиги 7439 метр. Эң төмөн жайгашкан жери деңиз деңгээлинен 132 м бийиктикте жайгашкан Кара-Дарыя.

Кыргызстандын негизги байлыгы – элдик маданият. Кылымдар бою Кыргызстандын территориясында жашаган ар түрдүү улуттагы элдердин маданиятын өздөштүрүп жана өнүгүп келген кыргыз маданияты көп түрдүүлүгү жана тереңдиги менен айырмаланат.

Кыргыздар байыркы түрк элдеринин бири болуп саналат. “Кыргыз” термини б.з.ч. II кылымда кытай булактарында кездешет. Албетте, ушундай узак тарыхка ээ улуттун маданиятын түзгөн бөлүкчөлөрдүн бири болуп бир кыйла бай жана көр түрдүү оозеки чыгармалар эсептелет. Бул чыгармалардын ичинде эң көркөмдүү жана эң көлөмдүү

Сүрөт: Сары - Челек көлү/ Жалалабад

чыгарма болуп кыргыз элинин тарыхын, этнографиясын жана маданиятын чагылдырган “Манас” эпосу саналат.

Кыргыз эли өзүнүн маданиятын дүйнөгө тааныткан залкар жазуучу Чыңгыз Айматов менен түбөлүк сыймыктанат. 2008-жылында 80 жашында дүйнөдөн кайткан улуу жазуучу Чыңгыз Айтматовдун чыгармалары 130дан ашык тилге которулган.

Кыргызстандын борбор калаасы жана эң ири шаары – Бишкек. Айрыкча, Чуй областынын борбору болуп саналат. 1878-жылы түптөлгөн шаардын аты Пишпек деп аталып, андан соң Советтер Союзунун мезгилинде Фрунзе болуп өзгөртүлгөн. 1991-жылы борбор шаарыбыз Бишкек атын алган.

Бишкек шаарынын борбордук аянттары, көчөлөрү, проспектилери түз. Айлана-чөйрөнү көркко бөлөп турган бак-дарактар жана сейил бактар менен Бишкек шаары жапжашыл жана көрктүү шаар болуп эсептелет. Шаардын көчөлөрү шахматтын тактасы түрүндө пландаштырылып, көчөлөрдүн эки тарабында бак-дарактарды сугарып туруу максатында тар арыктар жайгашкан. Ушундай жол менен сугарылган бак-дарактар жай мезгилинде күндүн аптабынан сактайт, ошондой эле шаарга өзгөчө көрк берип турат. Чүй областындагы жаңы шаарлардын бири болгон Бишкек шаарында өткөн кылымдарга таандык тарыхый эстеликтер жок, бирок шаардын борбордук аянтында Тарых музейи жайгашкан.

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИНИН КУРУЛУШУ ЖАНА ТАРЫХЫЙ ӨНҮГҮҮСҮ

Кыргыз-Түрк «Манас» университети 1995-жылдын 30-сентябрында Түркиянын Измир шаарында Түркия Республикасы менен Кыргыз Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан кол коюлган "Кыргызстандын борбор шаары – Бишкекте "Кыргыз-Түрк «Манас» университетин куруу тууралуу» келишимдин негизинде курулган. 1995-жылы Бишкек шаарынын Манас проспектисинде ижарага алынган чакан имаратта иштей баштаган бул университет таалим-тарбия иштерин 1997-1998-окуу жылында баштаган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 5-ноябрында кабыл алган 764 номерлүү чечими боюнча эски аэропорттун тилкесинен 85 гектар жер тилкеси 49 жылдык мөөнөт менен университетибизге өткөрүлүп берилген.

Жер тилкелери бөлүнүп берилгенден кийин экономика жана башкаруу факультети менен коммуникация факультетинин имараттарын куруу боюнча тендер жарыяланып, 2002-жылдын 22-майында аты аталган факультеттердин имараттарын куруу иштери башталган.

1997-1998-окуу жылында университетте гуманитардык жана табигый илимдер факультетинин түркология жана тарых бөлүмдөрү, экономика жана башкаруу факультетинин менеджмент бөлүмү, инженердик факультеттин компьютердик инженерия бөлүмү жана чет тилдер жогорку мектебинин түрк жана кыргыз тилдери боюнча даярдоо курсу ачылып, 3 факультет, 4 бөлүм жана 1 жогорку мектепте 86 студент билим алып, бардыгы болуп 127 кызматкер, алардын ичинен 89 административдик жана 38 академиялык кызматкер иштеген.

Университеттин "түзүлүш мезгили" катары каралган алгачкы 15 жылдын ичинде 2009-2010-окуу жылынан баштап бардыгы болуп 2.261 студент орто кесиптик жана жогорку билим алышкан.

"Өнүгүү мезгили" катары мүнөздөлгөн жана 19 жылды артта калтырган доордун 2013-2014-окуу жылында 9 факультет, 4 жогорку мектеп, 1 кесиптик жогорку мектеп, 2 институт жана 4 илимий изилдөө борборунда бардыгы болуп 525 толук ставкалуу академиялык кызматкер, 300 административдик кызматкер эмгектенип, 570 бүтүрүүчүгө диплом берилген. 2013-2014-окуу жылына чейин бардыгы болуп 4126 студент университетти окуп бүтүргөн.

2 кампустук университет статусуна ээ болгон окуу жайыбыз жалпы жабык аянты 10.300 м² болгон жана 1200 студентти батыра ала турган башкы имаратта (Бишкек ш., Тынчтык просп., 56), Ч. Айтматов атындагы кампуста жайгашкан болжол менен 1200 студентти батырган жана жалпы жабык аянты 12.445 м² болгон экономика жана башкаруу факультетинде, жалпы жабык аянты

9.965 m² болгон жана 600 студентти батырган коммуникация факультетинде, ошондой эле 125 студентти батырган жана жалпы жабык аянты 3.453,65 m² болгон кесиптик жогорку мектепте жана факультеттерге пайдаланууга берилген 740 орундук лабораториялардан турган технология борбору менен окуу-тарбиялоо иштерин жана кызмат көрсөтүүлөрүн жүргүзүп келет.

A) МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ

МИССИЯСЫ

Түрк тилдүү жана боордош мамлекеттердин жаш муундарынан баштап, үзгүлтүксүз билим алууга умтулган коомдун бардык катмарларына билим берүү жана орток көз-караштарды иштеп чыгуу максатында өз тармагында мыкты, өзүнө болгон ишеними жогору, орток маданий баалуулуктар алкагында адеп-ахлактык принциптерге жана жалпы дүйнөлүк баалулуктарга ээ болгон, коомдун алдында жоопту, заманбап, эл аралык деңгээлде иштей алчу адистерди даярдоо жана түрк цивилизациясы менен дүйнөлүк илимге салым кошуу.

КОНЦЕПЦИЯСЫ

Билим берүү тармагында эл аралык марка катары академиялык иштер жана коомго көрсөтүлгөн кызматтар аркылуу түрк дүйнөсүнө жана жалпы адамзатка салым кошкон "эл аралык деңгээлде абройлуу жана дүйнөгө таанылган университет" болуу.

ПРИНЦИПТЕР жана МАКСАТТАР

ПРИНЦИПТЕР

- ✓ Ататүрктүн мекенчилдик түшүнүгүнө, принциптерине жана революциясына таянуу;
- ✓ Экологиялык аң-сезимди калыптандыруу жана ар бир кишиге урмат-сый менен мамиле кылуу;
- ✓ Этикалык баалуулуктарга таянуу;
- ✓ Социалдык жоопкерчиликке өзгөчө маани берүү;
- ✓ Коомчулукка кызмат көрсөтүү;
- ✓ Инсанга багытталган окутуу;
- ✓ Илим-билимге жана илимий ой жүгүртүүгө маани берүү;
- ✓ Жаңычылдык;
- ✓ Дисциплиналар арасындагы мамиле
- ✓ Башкаруу ишине катышуу
- ✓ Жөндөмдүүлүктөрдү өнүктүрүү
- ✓ Коллективдик өз ара жардамдашуу

УНИВЕРСИТЕТТИН МАКСАТТАРЫ

- Практикалык билим/билгичтиктер жана технологияларды илимий изилдөө жана тажрыйба-конструктордук иштерде колдонуу
- Европалык университеттери ассоциациясынын (European Universty Associatioan) курамына кирүү
- Ички жана тышкы өнөктөштөр менен таасирдүү мамиле жана өнүмдүү кызматташтык түзүү;
- Билим берүүдө ийкемдүүлүк
- Технологияга таянган билим берүү
- Үзгүлтүксүз билим берүү
- Билим берүүдө эл аралык марка болуу
- Тажрыйбалуу адистерди даярдоо
- Болонья процессине шайкеш болуу
- Өмүр бою үйрөнүү

Б) АНЫКТАМАЛАР, ЫЙГАРУМ УКУКТАРЫ, МИЛДЕТ ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР

1995-жылдын 17-декабрында Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан "Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Уставы" тууралуу келишимге кол коюлуп, эки өлкөнүн ыйгарым укуктуу органдар тарабынан бекитилгенден кийин күчүнө кирген Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Уставы боюнча:

- Университет эки тараптуу келишимдин негизинде курулган өзгөчө статустагы жогорку окуу жай болуп саналат.
- Университет юридикалык статуска жана илимий өзүнчөлүккө ээ.
- Университеттин эң жогорку чечим чыгаруучу органы болуп Камкорчулар кеңеши саналат. Камкорчулар кеңеши англо-саксондук университет моделине окшош жана көз карандысыз орган болуп, университет менен эки өлкөнүн Өкмөттөрү арасындагы мамилелерди жөнгө салат.
- Административдик, финансылык жана академиялык жактан текшерүү иштерин көз карандысыз орган – "Текшерүү комиссиясы" жүргүзөт.
- Университеттин жетекчилиги биргелешкен башкаруу принцибине таянат. Тараптардын башкаруу органында жана көзөмөлдөө органында тең өкүлчүлүгү бар.
- Университетте берилен дипломдор эки өлкө тарабынан таанылат.

В) УНИВЕРСИТЕТ ТУУРАЛУУ ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

Кыргыз-Түрк "Манас" университети окуу-тарбиялоо иштерин жана административдик кызмат көрсөтүүлөрүн Ректораттын башкы имаратында жана Ч. Айтматов атындагы кампустун ичинде жайгашкан имараттарда жүргүзүп келет.

1. Материалдык-техникалык база

Кампустардын көрүнүштөрү

БАШКЫ ИМАРАТ

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан 1995-жылы университетке өткөрүлүп берилген бул имарат 1998-жылы реконструкцияланып жана оңдолуп бүткөн. Бул иш-чараларга 14 миллион АКШ доллары жумшалып, 1998-жылдын 13-ноябрында эки өлкөнүн Президенттеринин катышуусунда имараттын ачылыш аземи болуп өткөн.

Жалпы аянты 10.300 м² түзгөн бул имаратта төмөнкү түзүмдөр жайгашкан:

а) Ректорат;

б) Чет тилдер жогорку мектеби;

в) Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби;

г) Административдик-чарбалык ишти камсыздоо башкармалыгы;

д) Китепкана жана иш кагаздар башкармалыгы;

е) Стратегиялык пландаштыруу башкармалыгы;

ж) Кадрлар башкармалыгы;

з) Маалыматтык технологиялар башкармалыгы;

и) Курулуш иштер башкармалыгы;

к) Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгы;

л) Студент жана кызматкерлерге тамактануу боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзгөн ашкана жана кантин-кафетериялар;

м) Жалпы аянты 726 м²ты түзгөн жабык китепкана;

н) Жашылдандыруу, электр энергиясын камсыздоо, электроника, металл жана жыгач иштетүү, сантехника ж.б. кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзгөн устаканалар бар.

ЧЫҢГЫЗ АЙТМАТОВ АТЫНДАГЫ КАМПУС

ЭКОНОМИКА ЖАНА БАШКАРУУ ФАКУЛЬТЕТИНИН ИМАРАТЫ

Экономика жана башкаруу факультетинин имараты 2005-жылдын март айында ачылып пайдаланууга берилген. Бул имаратта экономика жана башкаруу факультети, гуманитардык факультет, студенттик иштер башкармалыгы, маалыматтык технологиялар башкармалыгы, басма жана полиграфиялык иштер мүдүрлүгү жайгашкан.

КОММУНИКАЦИЯ ФАКУЛЬТЕТИНИН ИМАРАТЫ

Коммуникация факультетинин имараты 2005-жылдын апрель айында ачылып пайдаланууга берилген. Бул имаратта коммуникация факультети, инженердик факультет, теология факультети, табигый илимдер факультети, табигый илимдер институту, курулуш иштери башкармалыгы жана «Манас FM» радиосу жайгашкан.

КЕСИПТИК ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ

2005-2006-окуу жылында 5 окуу программасы менен ачылышы пландаштырылган кесиптик жогорку мектеп 2006-2007-окуу жылында “Офис менеджменти”, “Курулуш технологиясы” жана “Бухгалтердик эсеп” программалары боюнча даярдык курсуна 58 студентти кабыл алып, 2 академиялык жана 1 административдик кызматкер менен окуу-тарбиялоо иштерин баштаган.

ТЕХНОЛОГИЯ БОРБОРУ

2011-2012-окуу жылында табигый илимдер факультети, ветеринардык факультет, айыл-чарба факультети, көркөм өнөр факультети жана консерваторияга пайдаланууга берилген 3442 м^{2}дик жабык аянтка ээ болгон, 30 даана лаборатория жана устакана, профессордук-окуутучулук курамдын мүчөлөрү жана кызматкерлер үчүн 31 кабинет, 10 даана дарсканаы камтыган жана тез тургузулчу конструкциялардан (металл конструкциялары) курулган имарат пайдаланууга берилген. Бул имарат жакынкы келечекте курула турган те ия борборун түзөт.

ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ БОРБОРЛОРУ

Өзүнчө турган эки кабаттуу 5 имаратта илимий изилдөө борборлору менен катар консерватория, дене-тарбия жана спорт жогорку мектеби, бардык кызматкерлерге медициналык-социалдык кызмат көрсөткөн ден соолукту чыңдоо борбору менен социалдык багытта колдонулган VIP коноктор үйү бардык студентерибизге жана кызматкерлерибизге пайдаланууга берилген.

СОЦИАЛДЫК БАГЫТТАГЫ ИМАРАТТАР ЖАНА СТУДЕНТТЕР ҮЙЛӨРҮ

4710 м^2 дик жабык аянтка ээ болгон Социалдык багыттагы имарат 2012-жылдын август айында пайдаланууга берилген. Ал эми 11997 м^2 дик жабык аянтка ээ болгон студенттер үйлөрү 2013-жылдын сентябрь айында эксплуатацияга берилген. 2426 м^{2}дик жабык аянтка ээ болгон спорт комплексинин ичиндеги 1200м^{2}дик волейбол жана баскетбол аянтчалары, 540 м^{2}дик ачык гимнастикалык зал, 260м^{2}дик теннистик корт, 400 м чуркоо аянты жана 5600 м^{2}дик жасалма газондуу футбол аянты менен кошо 8000м^{2}дик жалпы аянты болгон спорт объектиси 2015-жылдын июнь айынын аягына чейин бүтүрүлүшү пландаштырылган.

Айрыкча Ч.Айтматов атындагы кампустагы окуу залдарга болгон керектөөнү камсыздоо үчүн 390 м^{2}дик жабык аянтка ээ болгон Чыңгыз Айтматов атындагы окуу залынын курулуш иштери 2012-жылдын февраль айынын аягына чейин бүтүрүлүп, пайдаланууга берилген.

Университеттин ичинде жайгашкан жеке менчик 9 кабаттуу имараттан 42 батир сатып алынып, ал имаратта оңдоп-түзөө иштери жүргүзүлүп, студенттерге жатакана катары пайдаланууга берилген.

1.1 Кыймылсыз мүлктөр

1.1.1. Жабык аянттардын бөлүштүрүлүшү

Кыргыз-Түрк "Манас" университети башкы имаратта жана Ч. Айтматов атындагы кампуста бардыгы болуп болжол менен 98.150,16 м²дик жабык аянтта жана 1.425 м²дик ачык спорт объекттеринде кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүп келет.

Таблица 1. "Манас" университетине таандык кыймылсыз мүлктөрдүн бөлүштүрүлүшү

Имараттар	Жалпы(m²)	Ачыктама
Башкы имарат	10.300,00	Колдонулууда
Студенттердин үйлөрү	18.694,00	Колдонулууда
Кесиптик жогорку мектеп	3.453,65	Колдонулууда
Башталгыч мектеп жана лицей	1.720,75	Колдонулууда
Кызматкерлердин турак-жайы	8.372,00	Колдонулууда
Спорт объекттери	8.588,00	Колдонулууда
Факультеттердин кошумча эки кабаттуу имараттары-5 даана	1.480,00	Колдонулууда
Технологиялык борбор	3.442,00	Колдонулууда
Коммуникация факультетинин имараты	9.966,00	Колдонулууда
Экономика жана башкаруу факультетинин имараты	12.445,00	Колдонулууда
Окуу залдары	395,00	Колдонулууда
Социалдык багыттагы имарат	4.921,93	Колдонулууда
Курулуш иштери жана маалыматтык технологиялар башкармалыгынын имараттары	228,00	Колдонулууда
Ветеринардык клиника	496,00	Колдонулууда
Милициялык пункт	52,83	Колдонулууда
Балдарды өнүктүрүү борборунун имараты	132,00	Колдонулууда
Ректорат, инженердик жана табигый илимдер факультеттеринин жаңы имараттары	13.463,00	Колдонулууда
Жалпы	98.150,16	

Kaynak : Yapı İşleri Dairesi Başkanlığı

Таблица 2. 2014-жылында эксплуатацияга берилген кыймылсыз мүлктөр

Имараттар	Birim Adı	Alanı (m²)
2013-ж. аягында жалпы жабык аянты (м²)		84.687,16
Чынгыз Айтматов атындагы кампус	Ректорат, инженердик, табигый илимдер факультеттеринин жаңы имараттары	13.463,00
2013-ж. аягында жалпы жабык аянты (м²)		98.150,16
Өзгөрүү коэффициенти % 15.90		

Таблица 3. Курулушу улантылып жаткан имараттар		
Түркия Республикасынын Бишкек түрк башталгыч жана орто мектеби	5.976 m²	2015 Сентябрь
Жабык спорт комплекси	2.994 m²	2015 Июль
Айыл чарба фак. –Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектебинин окуу комплекси	8.301 m²	2015 Жылдын аягы
Ветеринардык факультеттин окуу комплекси	14.328 m²	2016 Жылдын башы
Теологиялык факультет жана мечит	5.844 m²	2015 Ноябрь
Ачык спорт объекттери	7.740 m²	2015 Октябрь
Ачык административдик имарат	260 m²	2015 Октябрь
Жалпы	**37.443m²**	

1.1.2. Жабык аянттардын кызмат чөйрөсүнө карата бөлүштүрүлүшү

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде академиялык жана административдик түзүмдөрдүн ичинде эксплуатацияга берилген имараттардын жалпы аянты болжол менен 28.983,32 м²ди түзөт.

Таблица 4. Жабык имараттардын административдик түзүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү

Кызмат чөйрөсү	Башкы имарат (м²)	Жал кампусу (м²)	Жалпы (м²)
Ректорат	462.00	-	462.00
Башкы катчылык	241.00	-	241.00
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	35.00	215.63	250.63
Китепкана жана иш кагаздар башкармалыгы	476,20	1.396,57	1872.77
Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	415,20	335.22	750,42
Студенттик иштер башкармалыгы		236.70	236.70
Кадрлар башкармалыгы	90.00	-	90.00
Административдик-чарбалык ишти камсыздоо башкармалыгы	2.951,00	889.14	3.840,14
Курулуш иштер башкармалыгы	117	308.00	425.00
Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү	126.00	-	126.00
Котормо бюросу	24.00	-	24.00
Басма сөз жана коомчулук менен байланыш бюросу	34.00	-	34.00
Басма иштери жана полиграфия бөлүмү		83.84	83.84
"Манас" радиосу		744,31	744,31
Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору		83,00	83,00
Жалпы	4.971,40	4.292,41	9.263,81

Таблица 5. Жабык имараттардын академиялык түзүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү

Кызмат чөйрөсү	Башкы имарат (м²)	Жал кампусу (м²)	Жалпы (м²)
Гуманитардык факультет	350,00	1.694,15	2.044,15
Табигый илимдер факультети	-	857,75	857,75
Көркөм өнөр факультети	-	602,80	602,80
Экономика жана башкаруу факультети	-	1.582,28	1.582,28
Коммуникация факультети	-	2.005,90	2.005,90
Инженердик факультет	130,00	900,00	1.130,00
Ветеринардык факультет	-	1.446,00	1.446,00
Айыл чарба факультети	-	1.129,74	1.129,74
Теологиялык факультет	-	210,13	210,13
Табигый илимдер институту	-	45,65	45,65
Коомдук илимдер институту	-	200,00	200,00
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	-	1.211,05	1.211,05
Консерватория	-	1.540,47	1.540,47
Туризм ж-а мейманкана иштетүү жогорку мектеби	514,00	314,74	828,74
Чет тилдер жогорку мектеби	2.574,00	-	2.574,00
Кесиптик жогорку мектеп	-	2.129,65	2.129,65
Түрк цивилизациясын изилдөө борбору	-	281,20	281,20
Жалпы	3.568,00	16.151,51	19.751,51

Таблица 6. Бир студентке туура келген аянт ($м^2$)			
	Студенттердин саны	Бир студентке эсептелген аянт ($м^2$)	Аянт ($м^2$)
Ачык аянт	853.200,00	4.760	179,24
Жабык аянт	28.983,32	4.760	6,03
Окуу аянттары	19.751,51	4.760	4,15

1.2. Taşıtlar

Таблица 7. Унаалар			
Унаанын түрү	Номери	Сатып алуу датасы	Камсыздоо түрү
Жеңил автоунаа (жеке автоунаа)	4751 BC	19.08.2008	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (жеке автоунаа)	1014 BC	19.08.2008	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (жеке автоунаа)	3831 BC	19.06.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	3832 BC	19.06.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	3833 BC	19.06.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	4293 BC	18.09.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	4294 BC	18.09.2013	Сатып алуу
Жеңил автоунаа (кызматтык автоунаа)	2078 BC	29.05.2008	Сатып алуу
Минибус (15 орундук кызматтык автоунаа)	KGBH 5276	17.08.2000	Сатып алуу
Минибус (15 орундук кызматтык автоунаа)	0096 BC	21.06.2013	Сатып алуу
Пикап (3 же 6 орундук кызматтык автоунаа)	0059 BC	20.03.2013	Сатып алуу
Пикап (3 же 6 орундук кызматтык автоунаа)	6933 BA	17.03.2001	Сатып алуу
Автобус (27 орундук кызматтык автоунаа)	7556 BA	31.01.2002	Сатып алуу
Тез жардам автоунаасы (медициналык жабдыктар менен жабдылган)	6903 BA	02.03.2001	Сатып алуу
Жалпы	14		

1.3. Окуу бөлмөлөрү, дарсканалар

Таблица 8. Окуу бөлмөлөрү, дарсканалар

Окуу бөлмөсү (даана)	Лекциялык зал	Дарскана	Компьютердик лаборатория	Башка лабор.	Бардыгы
0–25 орундук	-	51	12	22	85
26–50 орундук	1	26	3	9	39
51–75 орундук	-	19	-	-	19
76 жана андан көп орундук	6	2	-	1	9
Жалпы	7	98	15	32	152

Кыргыз-Түрк “Манас” университетиндеги окуу бөлмөлөрүнүн сыйымдуулугуна жараша бөлүштүрүлүшү 7-таблицада берилген. Сабак өтүлүүчү лекциялык залдар жана дарсканалардын жалпы саны 105ке жетет.

Университетте окуу-тарбиялоо жана илимий изилдөө иштеринин сапатын жогорулатуу жана студенттердин практикалык көндүмдөрүн өнүктүрүү максатында бөлүмдөрдүн өзгөчөлүгүнө жараша технологиялык билим, сүрөт тартуу (фотография), тасма тартуу жана графика сыяктуу багыттарда колдонулган 47 лаборатория бар.

Коммуникация факультетинде Түркиянын ТРТ каналы менен кызматташуу алкагында Орто Азиянын эң заманбап телестудиясы ачылган жана эксплуатацияга берилген. Айрыкча университеттин басма-полиграфиялык кызмат көрсөтүүлөрүн камсыздоо үчүн университетте көп фукционалдуу электрондук жабдык (Konica Minolta Bizhub Pro C6500) орнотулган.

Эл аралык марка болуунун негизги жана бирден-бир шарты болуп, жаңы технологияларды университетке киргизүү, технологиялык өнүгүүлөрдөн артта калбоо үчүн маалыматтык-телекоммуникациялык технологиялар менен жабдылган лабораториялардын курулушуна өтө жоопкерчилик менен мамиле кылуу, кызматкерлер жана студенттер тарабынан жаңы технологиялардын натыйжалуу жана эффективдүү түрдө колдонулушун камсыздоо эсептелет.

1.4. Социалдык багыттагы имараттар

Студенттерге, кызматкерлерге ж.б кишилерге социалдык кызмат көрсөткөн кантин, студенттер үйлөрү ж.б.у.с. объекттер төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн.

Университеттин территориясында 1368 орундук кыз жана эркек студенттери үчүн студенттер үйлөрү, 10 батирлүү конок үйлөрү, 78 батирлүү кызматкерлердин турак-жайы, ТРнын башталгыч мектеби жана Анадолу лицейи, ачык спорт комплекси (футбол талаасы, баскетбол жана волейбол аянтчалары, теннистик корт, балка ыргытуу, чуркоо аянты ж.б.) жайгашкан.

1.4.1. Ашкана жана кантин-кафетериялар

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин студенттери менен академиялык жана административдик кызматкерлеринин тамактануунга болгон керектөөсүн камсыздоо үчүн ар бир кампуста ашкана жайгашкан. Ар бир ашканада тамак берилип, муктаж болгон студенттер университеттин кызматкерлери тарабынан көрсөтүлгөн финансылык жардамдардын негизинде акысыз тамак-аш менен камсыздалышат.

Таблица 9. Ашкана жана кантин-кафетериялар

Түзүмдөр	Даана	Жабык аянт (м²)	Сыйымдуулугу (орундук)
Университеттин башкы имаратындагы студенттик ашкана	1	185.0	238
Социалдык багыттагы имаратта студенттик ашкана	1	555.0	372
Университеттин башкы имаратындагы кызматкерлер үчүн ашкана	1	165.0	100
Социалдык багыттагы имаратта кызматкерлер үчүн ашкана	1	759.6	301
Көп функционалдуу жыйын залы	1	347.7	85
VIP конок үйлөрү	1	113,3	35
Мини-маркет	1	13,3	-
Университеттин башкы имаратындагы кантин	1	65,2	56
Кесиптик жогорку мектептин имаратындагы кантин	1	45,3	43
Студенттер үйүндөгү (А корпусу) кантин	1	80,1	66
Студенттер үйүндөгү (Б корпусу)кантин	1	65,5	60
Экономика жана башкаруу факультетинин имаратындагы кантин	1	65,1	96
Жалпы	12	2.460,1	1.452

1.4.2. Конок үйлөрү

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Ч. Айтматов кампусунда орун алган кызматкерлердин турак-жайынын имаратында 10 батирлүү 1 даана жеке турак-жай тибиндеги конок үйлөрү жайгашкан.

Таблица 10. Конок үйлөрү

Конок үйлөрү	Даана	Жабык аянт (м²)	Сыйымдуулугу (орундук)
	10+VIP конок үйлөрү	1.111,63	49

1.4.3. Кызматкерлердин турак-жайы

Университеттин Жал кампусунда жайгашкан 61 батирлүү үй, 24 батирлүү кызматкерлердин турак-жайы жана 9 кабаттуу имаратта жайгашкан 3 батир менен 78 батирден турат. Конок үйлөрү катарында пайдаланылып жүргөн 10 батир менен бирге университеттин турак-жайлардын жалпы саны 88ди түзөт.

Таблица 11. Кызматкерлердин турак-жайы

Сыйымдуулугу	Бош эмес	Бош	Жабык аянт (м²)
1 бөлмөлүү	3	-	134,6
2 Бөлмөлүү	9	-	578,43
3 Бөлмөлүү	34	-	3.366,96
4 Бөлмөлүү	24	-	2.827,94
3 Бөлмөлүү дуплекс	4	-	358,40
4 Бөлмөлүү дуплекс	4	-	413,20
Жалпы	78	-	7.679,53

1.4.4. Студенттердин үйлөрү

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгына караштуу 2 даана студенттер үйүнөн алыстан келген студенттерге орун берилет.

СТУДЕНТТЕР ҮЙЛӨРҮ

- Сыйымдуулугу: 1.146
- Бөлмөлөрдүн саны: 241

9 КАБАТТУУ ТУРАК-ЖАЙ

- Сыйымдуулугу: 222
- Бөлмөмлөрдүн саны: 38
- Кыз жана эркек студенттер үчүн бөлөк жатаканалар курулуп, анда 4 жана 6 орундук бөлмөлөр жайгашкан.

ОКУУ ЗАЛДАРЫ

- Университеттин окуу залдары күн сайын саат 08:30дөн баштап 24:00го чейин, ал эми сынак тапшыруу мезгилинде түнкү саат 02:00ге чейин иштейт.
- Студенттик жатаканада 150 орундук окуу залы жана 56 орундук 5 даана окуу залы бар.

Студенттик жатаканада кир жуу жана үтүктөө үчүн атайын бөлмө, о.э. студенттер үчүн Wİ-Fİ интернет түйүнү, видео көзөмөлдөө системасы, спутниктик телекөрсөтүү менен камсыздалган жана социалдык кызмат көрсөткөн кантин бар.

Таблица 12. Студенттер үйлөрү

Бир бөлмөдөгү орундардын саны	Саны	Сыйымдуулугу (орундук)		
		Кыз		
4 орундук	143	440	136	576
6 орундук	125	420	372	792
Жалпы	**268**	**860**	**508**	**1.368**

1.4.5. Спорт объекттери

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде студенттер менен академиялык жана административдик кызматкерлер тарабынан колдонулуп жүргөн жана жалпы аянты 10.445 м²ди түзгөн 1 даана ачык спорт комплекси бар. Университет Бишкек шаарындагы башка окуу жайлардан жабык спорт залдарын ижарага алуу аркылуу окуу-тарбиялоо иштерин улантып келет.

Таблица 13. Спорт объекттери

Объекттер	Саны (даана)	Аянты (м²)	Түшүндүрмөлөр
Ачык спорт аянтчалары	1	10.445	Футбол аянты, баскетбол жана волейбол аянтчалары, теннистик корт, чечинүү бөлмөсү жана ж.б. спорт тармагында кызмат көрсөткөн жайлар

1.4.6. Жыйын залдары жана конференц-залдар

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде басымдуу көпчүлүгү 0-50 орундук 2 даана жыйын залы менен ар кандай сыйымдуулукта 2 даана конференц-зал бар.

Таблица 14. Жыйын залдары жана конференц-залдар			
Сыйымдуулугу	Toplantı Salonu	Konferans Salonu	Toplam
0–50 орундук	2	1	3
151–250 орундук	-	1	1
251 жана андан көп орундук	-	0	0
Жалпы	2	2	4

1.5. Склад, архив жана устаканалар

Университеттин архивдөө бөлүмү КРсынын Улуттук архив фондунун Эксперттик-текшерүү усулдук комиссиясы тарабынан даярдалган жана Ректораттын буйругу менен бекитилген Жобого ылайык иш-чараларды ишке ашырат.

Tablo 15. Ambar, Arşiv Alanları ve Atölyeler		
	Adet	Alanı (m^2)
Ambar Alanları	23	954,35 m^2
Arşiv Alanları	5	383 m^2
Atölyeler	12	270 m^2

1.6. Башка социалдык багыттагы имараттар

Таблица 16. Кинозал жана концерттик залдар			
Кинозал	Даана	Аянты (м²)	Сыйымдуулугу (орундук)
	1	128 m^2	132

2. Уюштуруучулук түзүмү

Университеттин башкаруу органы

Кыргыз-Түрк "Манас" университети Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан 1995-жылдын 30-сентябрында Измир шаарында кол коюлган «Кыргызстандын борбору Бишкек шаарында Кыргыз-Түрк «Манас» университетин ачуу боюнча эл аралык келишимдин» негизинде ачылып, Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Уставына ылайык аныкталган.

Камкорчулар кеңеши

Университеттин эң жогорку чечим чыгаруучу органы болуп Камкорчулар кеңеши саналат.

Камкорчулар кеңеши университеттин жалпы башкаруусун алып баруу максатында биргелешип иштетүү – биргелешип башкаруу принцибине ылайык эки тараптуу сегиз кишиден турат. Кеңештин төрагасы жана үч мүчөсү Түркия Республикасынын Өкмөтү тарабынан кабыл алынган чечим менен дайындалат. Биргелешип кабыл алынган чечимдердин долбоорлору Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү кеңешинин Аткаруу комиссиясынын сунушу боюнча Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлиги тарабынан даярдалат.

Камкорчулар кеңешинин калган 4 мүчөсү Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин сунушу менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан колдонуудагы мыйзамга ылайык дайындалат.

Кызмат мөөнөтү беш жыл. Мүчөлүктөн чыккан учурда бирдей тартип менен мүчөлүккө кабыл алынат.

Негизги кызматы сакталуу менен Камкорчулар кеңешинин мүчөлүгүнө шайланган төрага жана мүчөлөр негизги жумуш ордунан бошотулганда Камкорчулук кеңешиндеги кызматы да аяктайт.

Текшерүү комиссиясы

Университеттин административдик, финансылык жана академиялык жактан текшерүү иштери эки өлкөнүн өкмөттөрү тарабынан дайындалган жана 4 мүчөдөн турган Текшерүү комиссиясы тарабынан жылда бир жолкудан кем эмес өткөрүлөт.

Текшерүү комиссиясы Камкорчулар кеңешинин чыгымдарын ж.б. иш-чараларын дагы текшерет.

Текшерүү комиссиясынын бирден мүчөсү эки өлкөнүн Өкмөттөрүнө караштуу Финансы министрлигинин бюджет бөлүмүнүн кызматкерлеринин арасынан шайланат.

Ректор – Биринчи проректор

Ректор Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетинин Аткаруу комиссиясы тарабынан 4 жылдык мөөнөткө дайындалат. Биринчи проректор болсо келишимде аныкталган тартипте 4 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Университетттин административдик, финансылык жана академиялык иш-чаралары ректор жана биринчи проректордун орток чечимдери менен жүргүзүлөт.

Окумуштуулар кеңеши

Окумуштуулар кеңеши университеттин академиялык түзүмү болуп саналат. Ректор – окумуштуулар кеңешинин төрагасы.

Окумуштуулар кеңешини курамына проректорлор, факультеттердин декандары, институт

жана жогорку мектептердин мүдүрлөрү менен ар бир факультет тарабынан таңдалган профессордук- окутуучулук курамдын 2 мүчөсү кирет.

Башкаруу кеңеши

Башкаруу кеңеши ректордун төрагалыгында болуп, декандар, институт жана жогорку мектептердин мүдүрлөрүнүн арасынан окумуштуулар кеңеши тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалган үч профессордон түзүлөт.

Биринчи проректор башкаруу кеңешинин анык мүчөсү болуп, добуш берүү укугуна ээ. Ал эми башка проректорлор добуш берүү укугуна ээ эмес, бирок башкаруу кеңешинин жыйынына катыша алышат.

Факультеттин башкаруу органдары

Факультеттин декандары, жогорку мектептин мүдүрлөрү жана бөлүм башчылары;

Факультеттин декандары ректордун сунушу менен Камкорчулар кенеши тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалышат. Институттардын жана жогорку мектептердин мүдүрлөрү биринчи проректордун сунушу менен Ректор тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Бөлүм башчылары бөлүмдө иштеген окутуучулардын таңдаган талапкерлер арасынан декандын сунушу менен Ректор тарабынан 5 жылдык мөөнөткө дайындалат.

Бөлүм башчысы убактылуу кызмат ордунда болбогон учурда профессордук-окутуучулук курамдын мүчөсүн орун басары кылып дайындайт.

Факультеттин деканы, жогорку мектептин мүдүрлөрү жана бөлүм башчылары кызмат ордуна дайындоо боюнча негиздерге ылайык керек болгон учурда кызмат ордунан бошотулат.

Факультет жана жогорку мектептин башкаруу кеңештери

Факультет жана жогорку мектептин башкаруу кеңештери декан же мүдүрлөрдүн төрагалыгында өтүп, бөлүм башчылары менен доценттин милдетин аткаруучу жана профессорлор тарабынан индивидуалдуу түрдө таңдалган бирден өкүлдөн түзүлөт. Башкаруу кеңешинин мүчөлөрүнүн кызмат мөөнөтү 5 жыл.

Институттар

Ректорлукка караштуу болуп, Коомдук илимдер жана Табигый илимдер институту курулат. Институттар жогорку окуу жайдан кийинки билим берүүчү мекеме болуп саналат. Институттардын башкаруу кеңеши мүдүр менен кошо 5 кишиден түзүлөт. Башкаруу кеңешинин мүчөлөрү институттун мүдүрүнүн сунушу жана биринчи проректордун макулдугу менен Ректор тарабынан дайындалат. Башкаруу кеңешинин мүчөлөрүнүн кызмат мөөнөтү 5 жыл.

Илимий изилдөө борборлору

Илимий изилдөө борборлору университетин ичинде жана сыртында жергиликтүү жана эл аралык уюмдар менен кызматташып, ар кандай коомдук катмарларга теориялык жана практикалык түрдө билим берүүнү, негизги жана практикалык изилдөөлөрдү жана долбоорлорду жүргүзүү үчүн борбордун мүдүрү биринчи проректордун сунушу боюнча ректор тарабынан дайындалат.

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин академиялык жана административдик түзүмдөрү 1-схемада жана 2-схемада көрсөтүлгөн.

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK TEŞKİLAT ŞEMASI

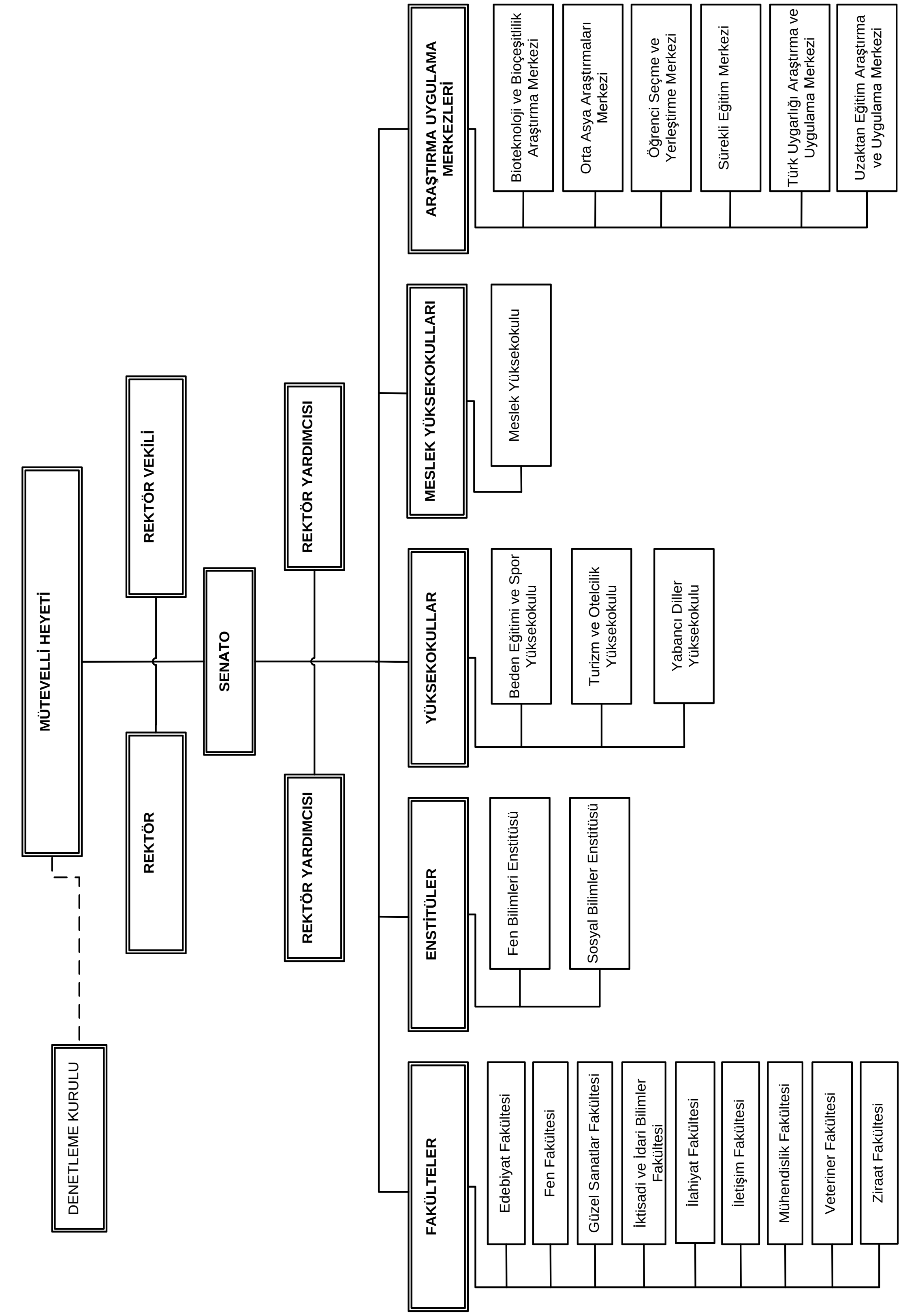

KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ İDARİ TEŞKİLAT ŞEMASI

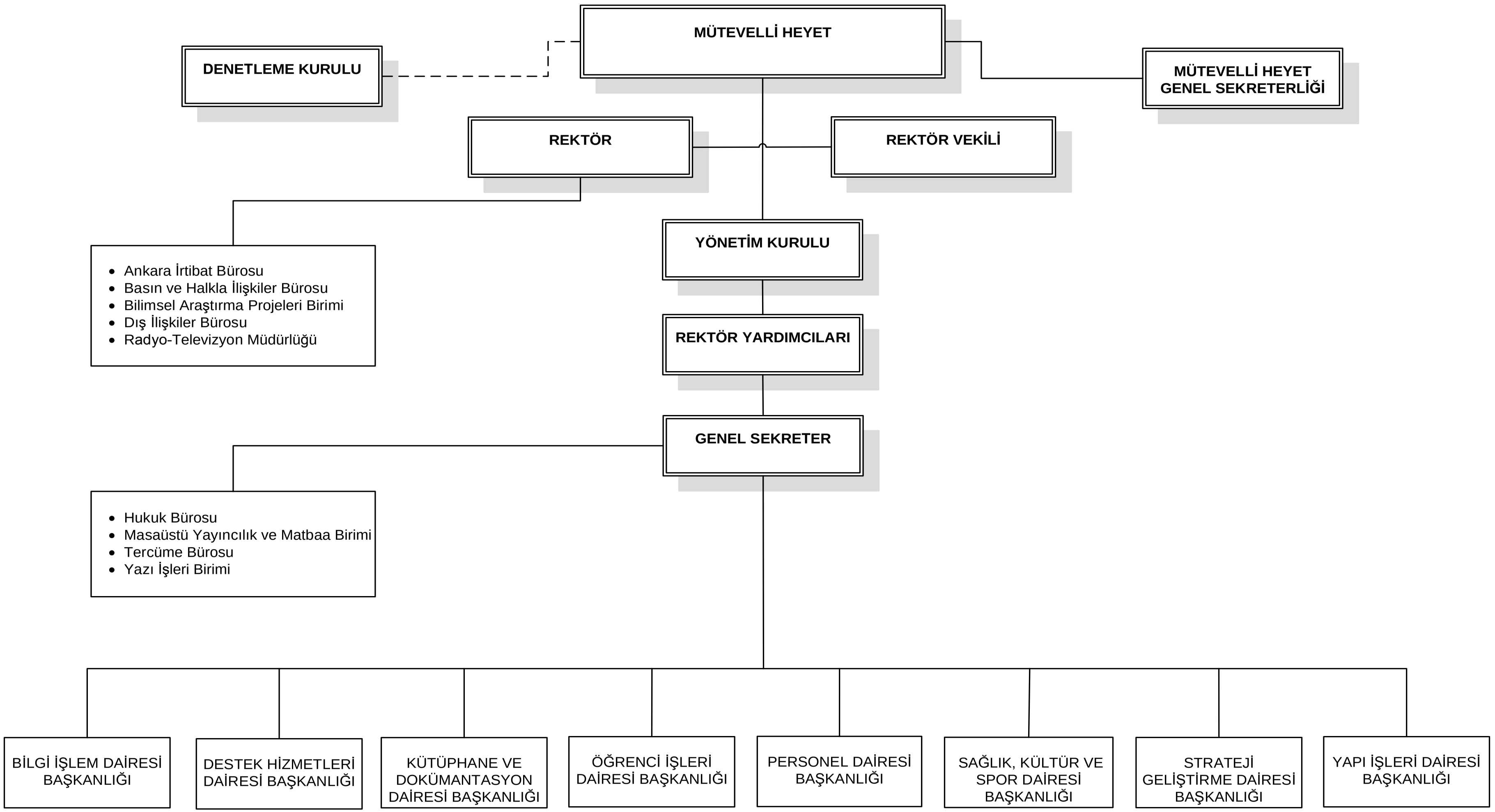

3. Маалыматтык-технологиялык ресурстар

Университет билим берүү кызматтарын көрсөтүүдө заманбап технологиялык мүмкүнчүлүктөрүн колдонуп, бул мүмкүнчүлүктөрдүн ар бир бөлүмдө колдонулушу үчүн керектүү шарттарды түзөт. Университеттин бардык түзүмдөрдөгү маалыматтык технологиялар, материалдардын кыймылы, китепканалык кызматтар, кызматкерлердин өздүк делолору жана студенттердин иш-аракеттерине байланыштуу кызмат көрсөтүүлөрдү автоматизациялоо боюнча иштер жүргүзүлүүдө.

Маалыматтык технологияларды ишке киргизген Маалыматтык технологиялар башкармалыгы илимий изилдөөлөрдө, окуу программаларында жана административдик түзүмдөрдүн иш алып баруусунда керектүү болгон программалык жабдууларды, жабдыктарды, байланыш-катыш тармагы (network) сыяктуу борбордук маалыматтык системаларды колдонуу мүмкүнчүлүгүн берип, колдонуучулардын маалыматтык керектөөлөрүн камсыздайт.

Университет маалыматтык система жана байланыш-катыш тармагынын түзүлүшүнө карата саясатын аныктап, муктаж болгон бөлүмдөр үчүн керектүү маалыматтарды берип, маалыматтык системаларын түзөт , ишин багыттайт жана жөнгө салат.

Академиялык жана административдик түзүмдөргө электрондук түрдө маалымат алмашуу жана студенттерге маалыматты биринчи булактан алуу мүмкүнчүлүктөрүн камсыздайт. Бирдиктүү маалымат базасын түзүп, маалыматтарды топтоо, иштеп чыгуу, колдонуу жана алмашуу боюнча стандарттарды аныктап жүзөгө ашырат. Университет муктаж болгон башка маалымат иштетүү кызматтарын көрсөтөт.

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Маалыматтык технологиялар башкармалыгы байланыш-катыш тармагынын (network) жабдууларын иштетүү, башкаруу жана була-оптикалык байланыш линиясын куруу сыяктуу маалыматтык тейлөө кызматтарын көрсөтүп, ушул кызматтардын сапатын жогорулатуу үчүн инфраструктуралык долбоорлорду ишке ашырууда.

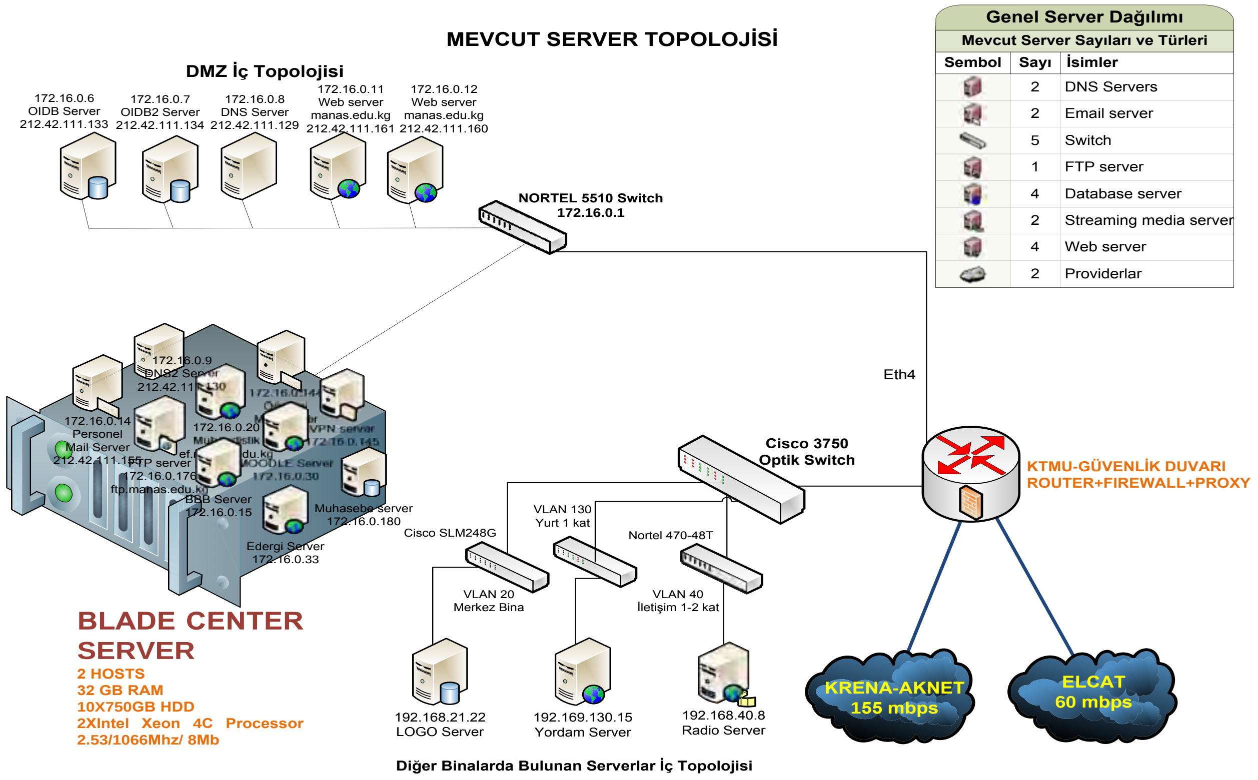

Genel Server Dağılımı

Mevcut Server Sayıları ve Türleri

Sembol	Sayı	İsimler
	2	DNS Servers
	2	Email server
	5	Switch
	1	FTP server
	4	Database server
	2	Streaming media server
	4	Web server
	2	Providerlar

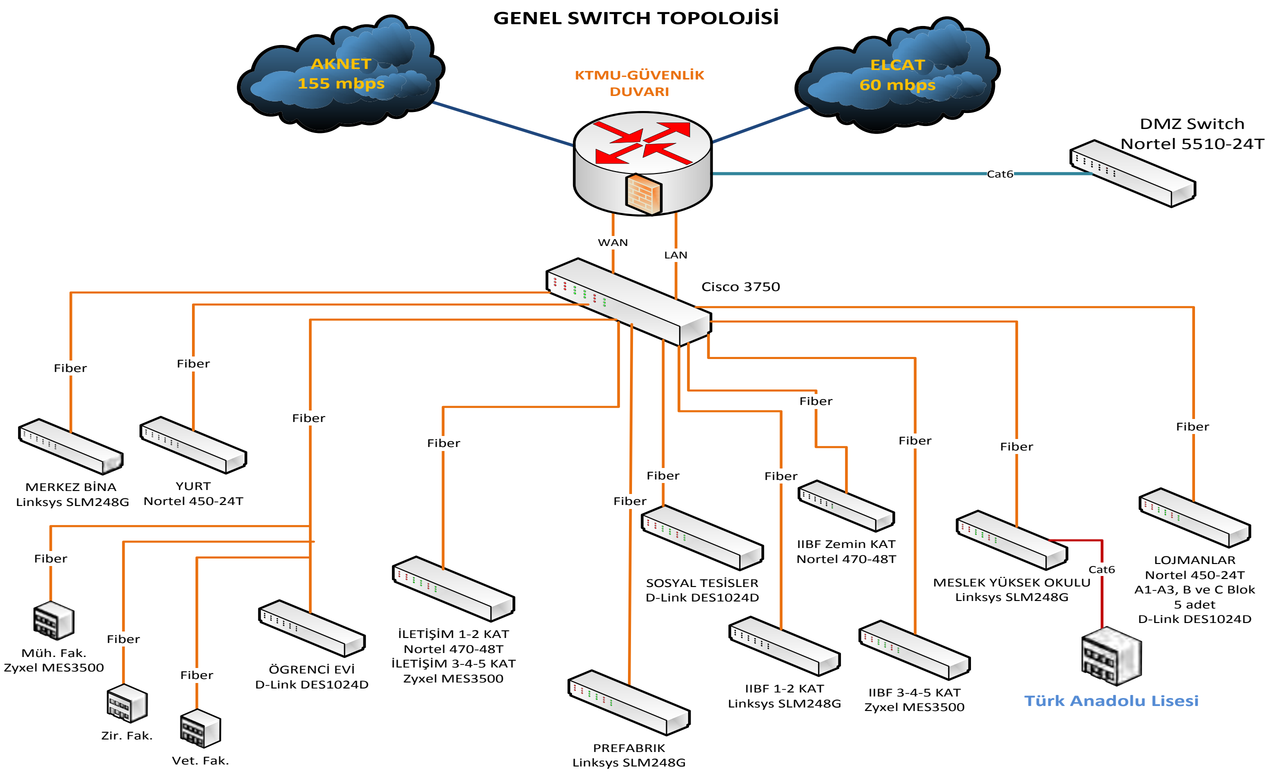

Бул иш – чараларды үзгүлтүксүз жана натыйжалуу жүргүзүү үчүн серверлерди бир жерде чогултуп, бир нече компьютерлердин физикалык мүмкүнчүлүктөрүн, энергияны жана жердин аянтын үнөмдөө максатында 1 даана 24 ГБ **оперативдүү эс**-тутум, 7.5 TB HDD 4 даана İntel Xeon 4C 2.53 Ghz CPU процессордук блогу бар IBM Blade Center Server, лицензиялуу Windows Server 2008R2 операциондук система жана Open Source Linux операциондук система орнотулуп, активдүү иштетилип жатат.

Ошону менен катар кампусту кеңейтүү планы боюнча жаңы курулган имараттарда интернет түйүнү орнотулуп, курула турган жаңы имараттар үчүн материалдык-техникалык камсыздоо иш-чаралары улантылууда. Бул өңүттө жакында эле эксплуатацияга берилген социалдык багыттагы имарат жана студенттик жатканада була-оптикалык байланыш линиясын куруу иштери бүтүрүлгөн.

Интернет тармагында жасалган өнүгүүлөргө параллелдүү түрдө көрсөтүлгөн кызматтар: университеттин максатына ылайык веб-сервер, электрондук почта системасына кошумча катары колдонулган 22ге жакын маалыматтык системалар ManasBİS ("Манас" университетинин маалыматтык системасы) аттуу системанын алдында бирдиктүү интерфейстен маалымат алуу мүмкүнчүлүгү камсыздалып, өнүктүрүү иштери улантылууда.

Интернет тармагында жасалган өнүгүүлөргө параллелдүү түрдө көрсөтүлгөн кызматтар: университеттин максатына ылайык веб-сервер, электрондук почта системасына кошумча катары төмөндө көрсөтүлгөн колдонмолор менен маалымат системасы кеңири колдонулуп жатат.

Чыңгыз Айтматов атындагы кампустун сервердик бөлмөсүндө Cisco 3750 switch жана 1 даана Cisco 2960-S switch, ошондой эле коммуникация факультетинде 2 даана Nortel switch жана 2 даана Zyxelswitch, экономика жана башкаруу факультетинде 3 даана Nortel жана 1 даана Cisco-Linksysswitch, университеттин башка имаратында 1 даана Cisco-Lynksysswitch, интернет тармагынын коопсуздугун камсыздоо үчүн мындан мурун колдонулган 1 даана

Labris L8 антивирустук программанын ордуна университеттин кызматкерлери тарабынан иштелип чыккан **DEBIAN** операциялык системанын жардамы менен иштеген **Linux** өзөгүнүн негизинде **Open Source KTMÜ– DEBIAN** аттуу программалык жабдуу колдонулат. Персоналдык компьютерлерде колдонулган антивирустук программа катары Microsoft фирмасынын акысыз Microsoft Security Essential программасы колдонулууда. Кампустардын ар түрдүү жерлеринде (университеттин башкы имараты, Чыңгыз Айтматов атындагы кампус, кызматкерлердин турак жайы жана студенттер үйлөрү) WI-FI интернет түйүнү орнотулган.

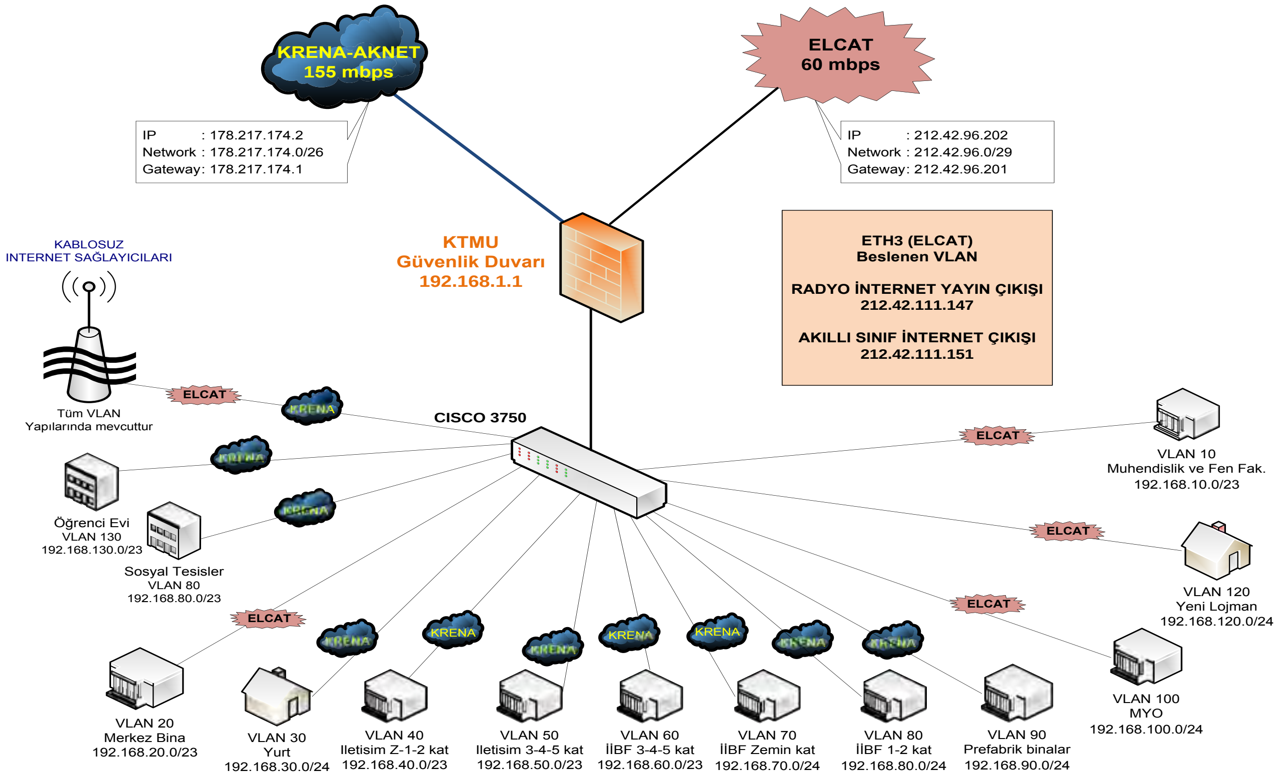

3.1. Программалык жабдыктар жана компьютерлер:

Университетте колдонулган компьютер жана жабдуулар бир жылда орточо эсеп менен 15 % жаңыланып, байытылып турат.

17-таблица. Программалык жабдыктар жана компьютерлер

Түрү	Административдик максаттагы	Билим берүү максатындагы	Изилдөө максатындагы	Жалпы
Программалык жабдыктар	**12**	**16**	**-**	**28**
Компьютер	**309**	**608**	**6**	**923**
Ноутбук	**18**	**76**	**2**	**96**

3.2. Китепкана кызматтары жана окуу борборлору:

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин борбодук китепканасы заманбап иштөө жана окуу шарттарына ылайыкташтырылып жасалган. 1998-жылдан бери кызмат өтөп жаткан китепкананын негизги максаты – илимдин ар кыл тармактарында эмгектенип, билим алып жаткан илимпоздордун, студенттердин, жаштардын таалим-тарбия, окуп үйрөнүү, изилдөө жана маданий керектөөлөрүн канааттандырууга багытталган. Китепкананын коллекциясы сатып алынган жана белекке берилген материалдар менен тынымсыз толукталып турат. КТМУ китепканасында 86 796 даана

китеп, мезгилдүү басылмалар жана аудио-видео материалдар бар.

Китепкананын http://yordam.manas.kg/ электрондук каталогу 2005-жылдын 1-ноябрынан баштап окурмандардын колдонуусуна сунулган. Аталган дарек аркылуу бүткүл дүйнө жүзү боюнча окурмандарга колдонуу мүмкүнчүлүгү түзүлгөн. Электрондук каталог аркылуу 2009-жылы 62 185, 2010-жылы 71 025, 2011-жылы 69 155, 2012-жылы болсо 60 454, 2013-жылы 44 104, 2014-жылы 38 816 абонемент биздин кызматтан пайдаланып, керектүү маалымат издешкен.

2014-жылдын март айында китепкабыз тарабынан жасалган “Library of KTMU Electronic Books” электрондук китептер топтому “Manas ELibrary” деген жаңы аталышта толугу менен жаңыртылып чыкты. Эски варианттагы такыр колдонулбаган жана жараксыз маалыматтар чогулгандыктан улам, билдирүүлөр топтому жаңы вариантка которулат. Учурда “Manas ELibrary” билидирүүлөр топтомунда 2629 даана китеп бар. Автордук укук маселесинун улам, аларды кодонуу университеттин ичинде кана ачылган.

2014-жылдын июнь айында китепканабыз тарабынан колдонулуп келген Yordam автоматташтырылган программасы жаңы 13-версиясына өткөзүлгөн. Программанын толук интерфейси жана электрондук каталог жаңы версия менен иштей баштады. Бул версияны иштетүү үчүн File Maker Server менен File Maker Pro программалоо тилинин 13-версиясы киргизилип, китепканага жаңы

сервер компьютер жасалды.

Ректорлуктун 2014-жылдын 30-июнундагы R.30.2014/KÜT.DOK-201/182 номерлүү чечими жана “Китепкананын иш алпаруу инструкциясынын” 22-беренесине ылайык, китепканага таандык инвентарлар катары катталган материалдарды саноо 23/06/2014-27/06/2014 числолорунда жүргүзүлүп, жыйынтыгында 79 (жетимиш тогуз) китеп жоголгон, 17 (он жети) китеп тытылган деп табылган. 2013-2014-окуу жылында окурмандар тарабынан 72 (жетимиш эки) китеп жоголгон. “Китепкананын иш алпаруу инструкциясынын” 14-беренесинин б-пунктуна ылайык, окурман тарабынан жоголгон китептин баасы 4 эсе төлөнүп берилет. (Жалпы 50 360,58 сом) жаза университеттин бюджетине катталган. Бардыгы 168 даана китеп каттоодон чыгарылган. 2014-жылдын июль айында абонемент катары жазылган илимий журналдарды китепкана колдонуучулары ыңгайлуу колдоно билүүлөрү үчүн 105 комплект журнал санына жараша көктөлүп, 174 даана китеп оңдоп-түзөөдөн өткөрүлгөн.

Ар бир окуу жылынын башында академиляк кызматкерлерге жана студенттерге китепкананын электрондук каталог жана абонент катары жазылуу жүргүзүлгөн электрондук маалыматтар топтомун колдонуу боюнча тааныштыруу жана үйрөтүү сунушталат. 2014-жылдын 12-ноябрь-4-декабрлары арасында 102 академиялык кызматкерге электрондук каталог жана бир жылдык абонемент катары жазылган электрондук маалыматтар топтому менен колдонуу боюнча мастер кластар жүргүзүлдү.

Китепкананын жабык аянты 1872,77 m2(башкы корпус – 476,2m2; С. Жигитов китепканасы - 167,91m2; Ч. Айтматов OS – 392 m2, Башкы китепкана – 836,66 m2), сыйымдуулугу – 493 орун; полка– 385 даанат; интернетке туташылганы – китепканада колдонулган 93 компьютер (кызматкерлер үчүн – 15 даана, студент үчүн – 74 даана, сервердик компьютер – 4 даана) интернетке туташтырылган. Китепканага таандык 6 принтер, 1 сканер, 4 эскертүү системасы, 4 компьют питание, 7 баркод таануучу сканер, 2 ксерокөчүрмө машинасы, 3 чакан терминал, 4 терминалдык система бар. Китепкананын окуу залдары толугу мененкабелсиз интернетке туташтырылган.

Абонент болгон журналдар (басып чыгарылган абоненттер, электрондук маалыматтык топтомтордун абоненти катары ж.б.)

Журналдар (аталышы боюнча) – 35 / 52 (нускада)

Газеталар – 52 (аталышы боюнча) / 122 (нускада)

Электрондук түрдө абонент болгон – 32 (төлөм талап кылган - 4; Пилоттук түрдө акысыз – 16; китепкана тарабынан түзүлгөн – 2; колдонууга ачык – 4; колдонууга толук ачык болбогон - 6)

Электрондук китеп –Мультимедианын мүмкүнчүлүктөрү

Университеттин китепкансы тарабынан окурмандарга “Manas ELibrary” маалыматтар топтомунда 2 640, жана “KTMU DateBase” маалыматтар топтомунда 305 Е-китеп интернет аркылуу окурмандарга сунушталган. Мындан башка электрондук журнал, булактардын маалыматтар топтомунун интернет адрестерине шилтеме катары интернет барагыбыздын (http://library.manas.kg) “Пайдалуу шилтемелер” бөлүмүнө жайгаштырылган.

Маалыматтар топтому (On Line, CD-ROM). (Бул маалыматтар бир катарда ар

кандай аталыштар менен анализделген).

2014-жылы "World eBook Library", "EBSCO HOST", "Paragraf" укуктук энциклопедия "Jstor" маалыматтар топтомуна акы төлөө жолу менен кошулуу жүргүзүлгөн.

Кыргызстандын китепканалар консорциумунун eİFL долбооруна ылайык, "The Elektronische Zeitschriftenbibliothek EZB" (Electronic Journals Library), "Institute of Physics" (IoP-EJ), "Cambridge Journals Online", "BioOne", "Oxford Reference Online", "Oxford English Dictionary", "AGORA" (Access to Global Online Research in Agriculture), "HINARI" (Health InterNetwork Access to Research Initiative),"Oxford Journals" (Owford University Press), "OECD iLibrary", "Polpred", "VSL Kyrgyzstan" маалыматтар топтомуна акысыз кошулуу улантылууда. Мындан сырткары, Кыргызстан китепканалар кинсорциуму долбооруна ылайык "KRAD" (Кыргызстандын бир канча университеттери жана илимий өкүлчүлүктөрүнүн диссертациялык иштеринин электрондук архиви) диссертациялык иштердин маалыматтар топтому жасалууда.

2014–жылы "HiperKitap", "Лань", "Biological&Agricultural Index Plus", "Environment Complete", "FoodScience Source", "Global eJournal "Lybrary", "Университетская библиотека онлайн", "Лань", "Passport GMID (Global Market Information Database)", "ZNANIUM", "HiperKitap" электрондук маалыматтар топтомуна пилоттук түрдө абонент катары катталган.

Ошону менен катар эле, ар дайым окурмандардын колдонуусу үчүн ачык болгон "DOAJ" (Directory of Open Access Journals) аталыштагы электрондук журналдын маалыматтык топтому, "Oapen", "İntechOpen", "Scientific & Academic Publishing (SAP)"жана электрондук китептин маалыматтык топтому менен ар дайым таанышууга мүмкүн экендигин айтууга болот.

Мындан сырткары, университеттин китепканасы тарабынан түзүлгөн "Electronic Books Library of KTMU" (КТМУнин китепканасынын электрондук китептери" жана "КТМУнин маалыматтык топтому" өз окурмандары үчүн сунушталган.

Tablo 18. Kütüphane Kaynakları

Бөлүмү	Китеп	Материалдар (CD, DVD, карта, ж.б.)	Мезгилдүү басма сөз. Газета, журнал		Электрондук басма сөз	Диссертациялык иш	Жалпы
			Жергиликтүү басма сөз	Чет элдик басма сөз			
Техникалык жана табигый илимдер	9.694	34		5	1.434	113	11.280
Экономика жана менеджмент	8.292	7	3		374	121	8.797
Коомдук илимдер	23.294	323	7	13	343	196	24.176
Коммуникация жана журналистика	1.259	3			31	21	1.314
Айыл чарба жана ветеринария	2.260	1			126	5	2.392
Лингвистика	15.985	138	4		205	51	16.383
Туризм жана мейманкана иштетүү	2.018	1			70	6	2.095
Дене тарбия жана спорт	453	0	1	2	12	0	468
Искусство	2.158	35			68	11	2.272
Медицина	697	0			67	0	764
Башка	19.578	26	43	9	215	16	19.887
Жалпы	85.688	568	58	29	2.945	540	89.828

19-таблица. Башка маалыматтык жана технологиялык булактар:

Түрү				
	1995-2012	2013	2014	Жалпы
Проектор	93	26	6	125
Слайд	1	-	-	1
Кодоскоп	10	-	-	10
Принтерлер	213	13	1	227
Басма машинелери	1	-	-	1
Ксерокөчүрмө	18	2	1	21
Факс	14	1	-	15
Фотоаппарат	70	2	2	74
Камералар	31	58	-	89
Телевизорлор	189	38	1	228
Сканерлер	35	-	-	35
Музыкалык центр	95	1	-	96
Микроскоптор	82	-	-	82
DVD	87	9	-	96
Кондиционерлер	49	-	-	49
Телефон	972	79	18	1.069
Спутникалык антенна	24	-	-	24
Муздаткычтар	89	8	4	101
Сейф	26	-	1	27
Ресивер (спутникалык телевидениенин системасы)	119	3	1	123
Терминал	10	-	-	10
Жалпы	2.228	240	35	2.503

Tablo 20. Bilgi ve Teknoljik Kaynakların Dağılımı

БӨЛҮМ							
АДМИНИСТРАТИВДИК	309	76	20	7	22	52	6
АКАДЕМИЯЛЫК	614	88	78	48	9	26	7
Жалпы	923	164	96	55	31	78	13

21-таблица. Медициналык жана лабораториялык жабдуулар

Жадбдуунун аты	Саны	Колдонуудa
Рентген аппараты	1	Ден-соолук борбору
Авто унаа лабораториясы	11	Кесиптик жогорку мектеп
Курулуш лабораториясы	23	Кесиптик жогорку мектеп
Ветеринария лабораториясы	97	Ветеринардык факультет
Кистология-морфология	9	Табигый илимдер факультети
Биохимия	3	Табигый илимдер факультети
Бакча жана талаа	10	Айыл-чарба факультети
Информалогия	4	Айыл-чарба факультети
Фитопотология	21	Айыл-чарба факультети
Тамак-аш	14	Тамак-аш инженериясы
Тамак-аш технологиясы	25	Тамак-аш инженериясы
Экология инженериясы	37	Экология инженериясы
Химиялык инженерия	14	Химиялык инженерия
Жалпы	269	

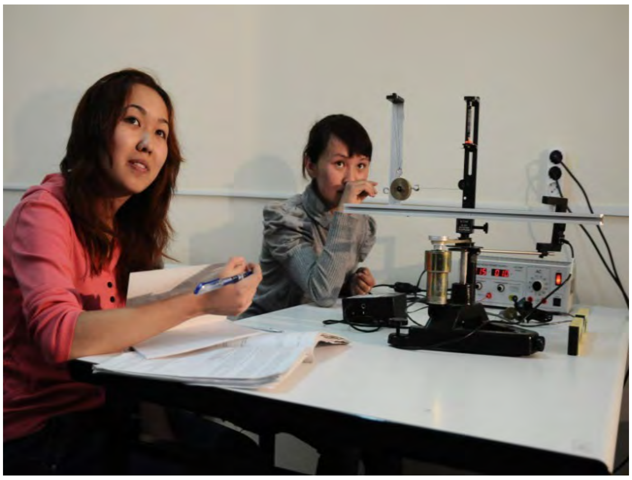

4. Адам ресурстары

Университет, адам ресурстары жаатында үзгүлтүксүз түрдө өнүгүүгө багытталган ачык башкаруу жолун тандайт. Бул көз караштан алганда, университеттин кызматкерлеринин натыйжалуу иш алып баруусуна негизделген чөйрөнү жаратып, өнүккөн технологияга ылайык долбоорлорду сунуштоо максатын көздөйт.

Университет, муктаж болгон адистиктер жана тармактар боюнча сапаттуу окутуучулук курам даярдоо максатында мекемеде жана мекемеден сырткары магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берүүгө өзгөчө маани берет. Бул максатта аныкталган адистиктер боюнча университеттин институттарында жаңы магистратура жана докторантура программалары ачылып, ушуну менен катар Түркиянын эң көрүнүктүү жогорку окуу жайлары менен эки тараптуу кызматташтык мамилелери түзүлүп, Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде туруктуу окутуучулук курамды түзүү багытында 2012-жылдан бери колдонулуп келе жаткан "Окутуучулук курамды даярдоо жана аларды кесиптик жактан өркүндөтүү инструкциясына", жана "Профессордук-окутуучулук курамды даярдоо программасына" өзгөртүүлөр киргизилип, 2013-жылдан баштап колдонула баштаган.

22- таблица. Кызматкерлердин саны

	2012	2013	2014	2013-2014 Artış %
Академиялыккызматкер	520	515	492	-4,67%
Административдик кызматкер	306	300	284	-5,63%
Келишимдик негидеги административдик кызматкер	104	122	133	8,27%
Убактылуу жумушчулар	11	10	-	0
Жалпы	941	947	909	-4,18 %

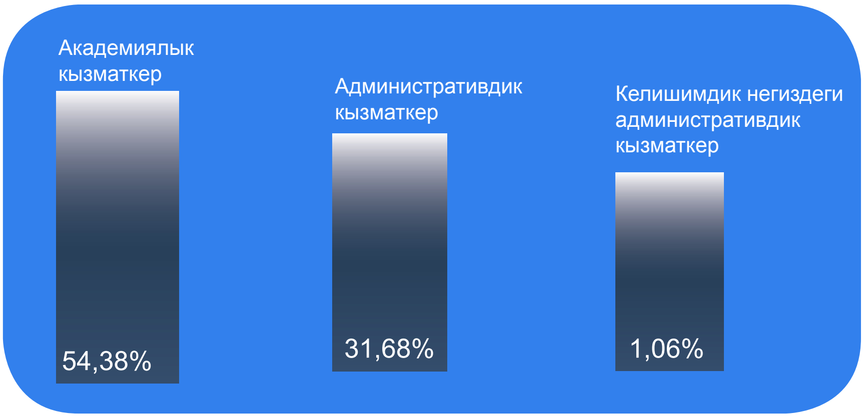

23-таблица. Академиялык кызматкерлердин саны				
Наамы	Штаттык кызмат орундарына жараша			
	Толук ставка	Жарым ставка	Саат боюнча акы төлөнүүчү	Жалпы
Профессор	46	5	9	**60**
Доцент	51	11	28	**90**
Доценттин м.а.	28	-	-	**28**
Ага окутуучу доктор	44	5	17	**66**
Ага окутуучу	53	20	12	**85**
Окутуучу	88	5	9	**102**
Адис	13	-	-	**13**
Кенже илимий кызматкер	48	-	-	**48**
Жалпы	371	46	75	492

1-график. Академиялык кызматкерлердин штаттык кызмат орундарына жараша бөлүштүрүлүшү

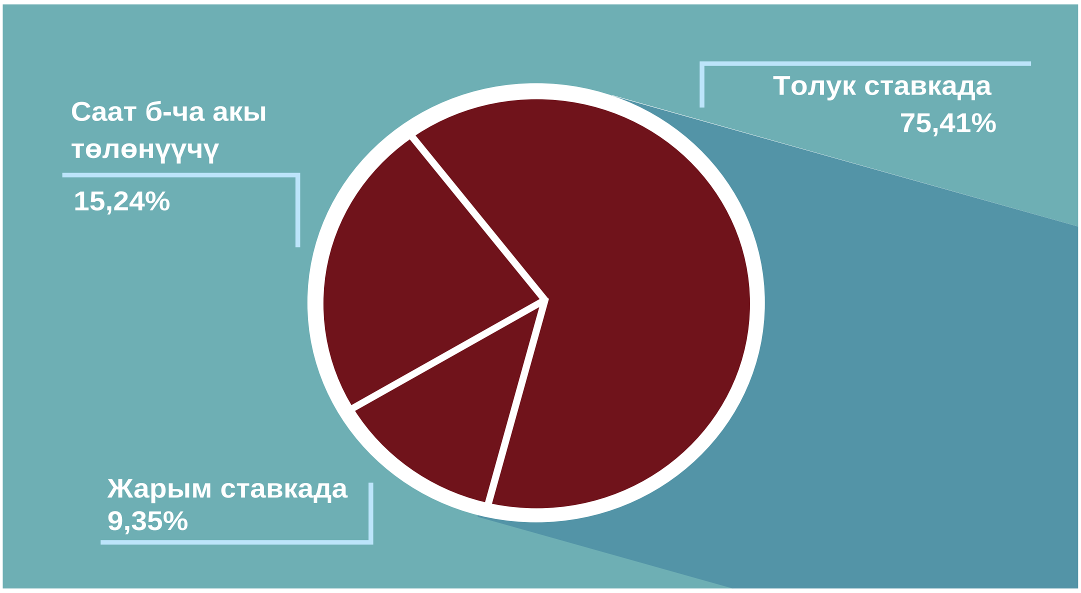

4.1. Кыргыз Республикасынын академиялык кызматкерлери

Университетте 332 КР жаранынан турган академиялык кызматкер эмгектенет. Алардын ичинен 221и толук ставка жана 42си жарым ставка менен, 69у саат боюнча акы төлөнүүчү статуста эмгектенишүүдө.

24-таблица. Кыргыз Республикасынын академиялык кызматкери				
Наамы	Штаттык кызмат орундарына жараша			
	Толук ставка	Жарым ставка	Саат боюнча акы төлөнүүчү	Бардыгы
Профессор	25	5	9	**39**
Доцент	27	11	27	**65**
Доценттин м.а.	10	-	-	**10**
Ага окутуучу доктор	41	5	16	**62**
Ага окутуучу	32	18	11	**61**
Окутуучу	40	3	6	**49**
Адис	6	-	-	**6**
Кенже илимий кызматкер	40	-	-	**40**
Жалпы	221	42	69	332

4.2. Түркия жана башка өлкөлөрдөн келген академиялык кызматкерлер

Университетте 156сы Түркиядан, 3өө Кытайдан жана 1өө АКШдан келген академиялык кызматкерди кошкондо жалпы 160 чет элдик окутуу-профессорлор эмгектенишет.

25-таблица. Түркия жана башка чет мамлекеттерден келген академ-к кызматкерлер				
Наамы	Штаттык кызмат орундарына жараша			
	Толук ставка	Жарым ставка	Саат боюнча акы төлөнүүчү	Бардыгы
Профессор	21	-	-	21
Доцент	24	-	1	25
Доценттин м.а.	18	-	-	18
Ага окутуучу доктор	3	-	1	4
Ага окутуучу	21	2	1	24
Окутуучу	48	2	3	53
Адис	7	-	-	7
Кенже илимий кызматкер	8	-	-	8
Жалпы	150	4	6	160

2-график. Жарандыгына жараша академиялык кызматкер-н % көрсөткүчү

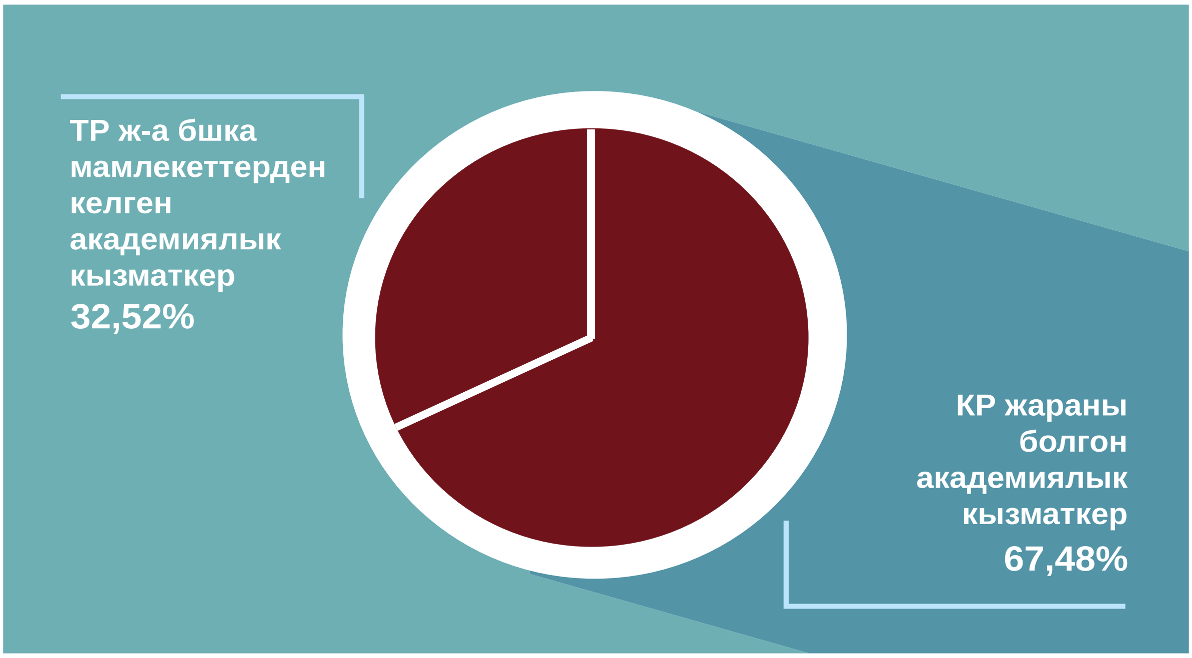

4.3. Башка университеттерден келип, Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде иштеп жаткан академиялык кызматкерлер.

Жогорку билим берүү жөнүндөгү №2547-мыйзамынын 39-беренесинин негизинде Кыргыз-Түрк "Манас" университетинде 59 академиялык кызматкер эмгектенип жатат.

26-таблица. Башка университеттерден келип иштеген академиялык кызматкерлер

Наамы	Тийиштүү болгон бөлүм	Жиберилгенуниверситет	Киши саны
Профессор	Гуманитардык ф./ Экономика жана башкаруу ф./ Теология ф./ Табигый илимдер ф./ Коммун. ф./ Инженерия ф./ Ветеринария ф./ Айыл-чарба ф. / Көркөм өнөр ф./ жогорку мект.	Г ази/ Мармара / 19-май / Нежметтин Эрбакан / Мимар Синан / Сакария/ Селжук / Эржиес / Анкара / Улудаг / Орду университеттери	**16**
Доцент	Гуманитардык ф./ Табигый илимдер ф. /Көркөм өнөр факультети/ Экономика ж-а башкаруу / Коммуникация. ф./ Теология / Ветеринария ф./ Туризм жана мейманкана иштетүү / Кесиптик жогорку м.	Мармара/Сакария/Аднан Мендерес/ Кырыккалле / Памуккале / Караманоглу Мехметбей/ Акдениз / Кастамону/ Сельжук/Эржиес/Улудаг/Жумхуриет/Гази/ Ататүрк /Абант Иззет Байсал / Балыкесир университеттери	21
Доценттин м.а.	Гуманитардык ф. /Табиг илим. ф. / Көркөм өнөр ф. / Экономика ф. / Коммуникац. ф. / Айыл-чарба ф. / Инженерия ф. / Ветеринария/ дене тарб ж-а спорт ж.м. / Туризм жана мейм. Иштетүү ж.м.	Мармара/Ушак / Сельжук / Нигде / Сакария/ Инөнү / Йылдырым Бейазит / Аднан Мендерес/ Газиосманпаша / Османгази / Балыкесир / Майыс / Мехмет Акиф Эрсой / Анкара университеттери	15
Жалпы			**52**

4.4. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

Академиялык кызматкерлердин жаш курагына көңүл бура турган болсок, көпчүлүгү 41-50 жаш жана 51 жаштан жогору болгон адамдар түзгөндүгүн көрүүгө болот.

27-таблица. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

	23-30 жаш	31-35жаш	36-40 жаш	41-50 жаш	51тан жогору
Кишинин саны	45	80	90	112	165
% көрсөткүчү	9,15%	16,26%	18,29%	22,76%	33,54%

3-график. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына карата бөлүштүрүлүшү

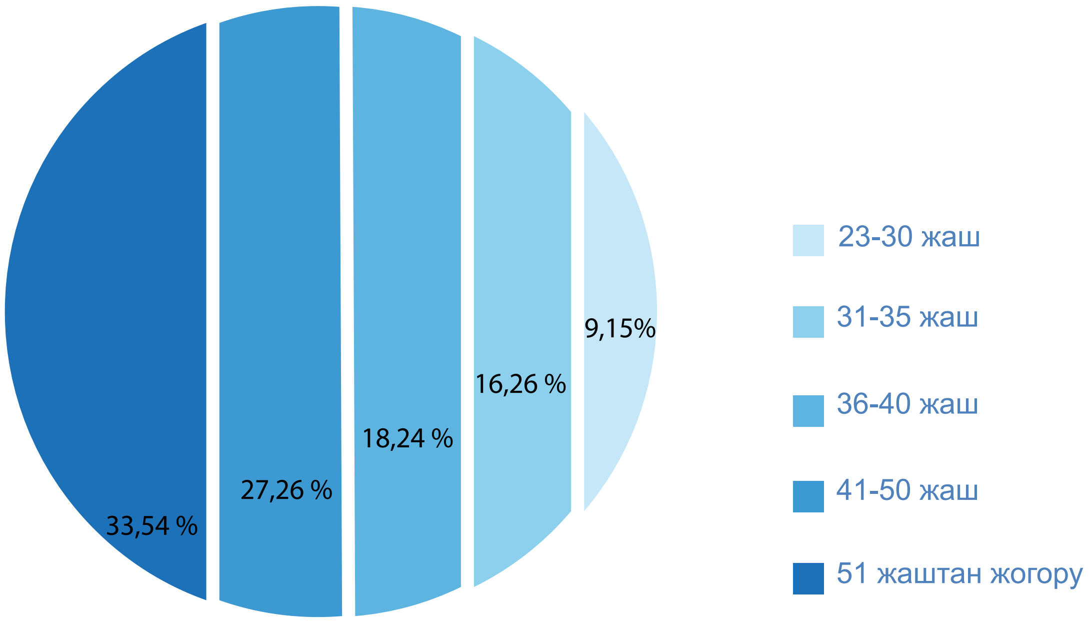

28-таблица. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына жараша наамдардын бөлүнүшү

Наамы	23-30 жаш	31-35 жаш	36-40 жаш	41-50 жаш	51 ужаштан жогору
Профессор	-	-	-	4	56
Доцент	-	-	8	34	48
Доценттин м.а.	-	8	7	10	3
Ага окутуучу, илимдин доктору	2	4	21	20	19
Ага окутуучу	3	14	17	20	31
Окутуучу	15	29	28	23	7
Адис	2	6	3	1	1
Кенже илимий кызматкер	23	19	6	-	-
Жалпы	45	80	90	112	165

4.5. Эмгек келишиминин негизинде толук ставка статусунда иш алып барган академиялык кызматкерлер

Университетте толук ставка статусунда эмгектенген академиялык кызматкерлер төмөндөгү таблицада берилген.

29-таблица. Эмгек келишиминин негизинде толук ставкада эмгектенген академиялык кызматкерлер.

Наамы	Жергиликтүү	Чет өлкөлүк
Профессор	25	21
Доцент	27	24
Доценттин м.а.	10	18
Ага окутуучу, илимдин доктору	41	3
Ага окутуучу	32	21
Окутуучу	40	48
Адис	6	7
Кенже илимий кызматкер	40	8
Жалпы	221	150

4-график. Эмгек келишиминин негизинде толук ставкада эмгектенген академиялык

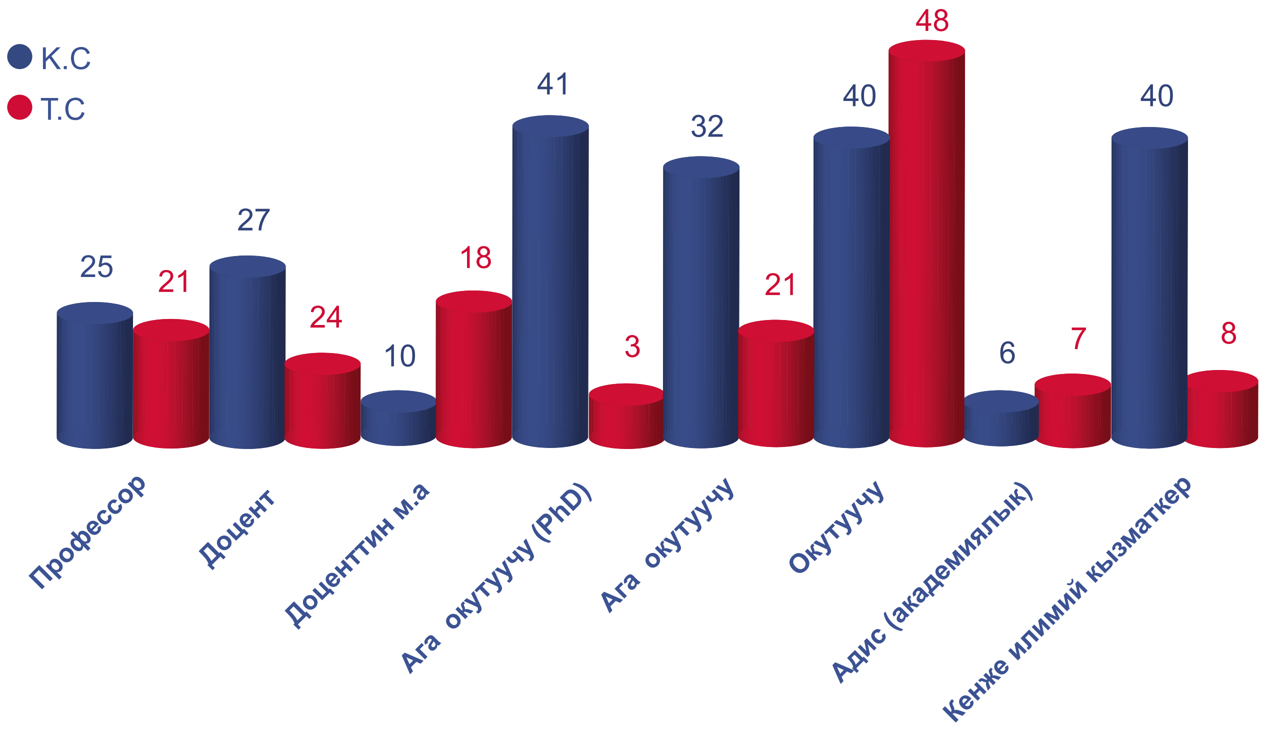

4.6.Академиялык кызматкерлердин кызматка дайындалышы / кызматтан кетиши

Университеттеги кадр маселесинде сандан сапатка маани берүү принцибине ылайык иш жүргүзүлөт.

30-таблица. Академиялык кызматкерлердин кызматка дайындалышы / кызматтан кетиши			
2013		**2014**	
Кызматка алынган кызматкер	Иштен кеткен кызматкер	Кызматка алынган кызматкер	Кызматтан кеткен кызматкер
72	73	37	48

4.7. Административдик кызматкерлер

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Камкорчулар кеңешинин 2007-жылдын 23-октябрындагы №2007-3-жыйынында КТМУнун Административдик структурасынын схемасы жана административдик кызмат орундарынын саны, 2009-жылдын 15-декабрында №2009-2-жыйынында болсо административдик кызматкерлерге төлөнө турган айлык маяналардын өлчөмдөрү бекитилген. Буга ылайык, университеттин административдик кызматкерлерин дайындоо иштери ирettүү жана уюштурулган формада жүргүзүлүшү камсыздалган.

График 5. Административдик кызматкерлердин жарандыгына карата бөлүштүрүлүшү %

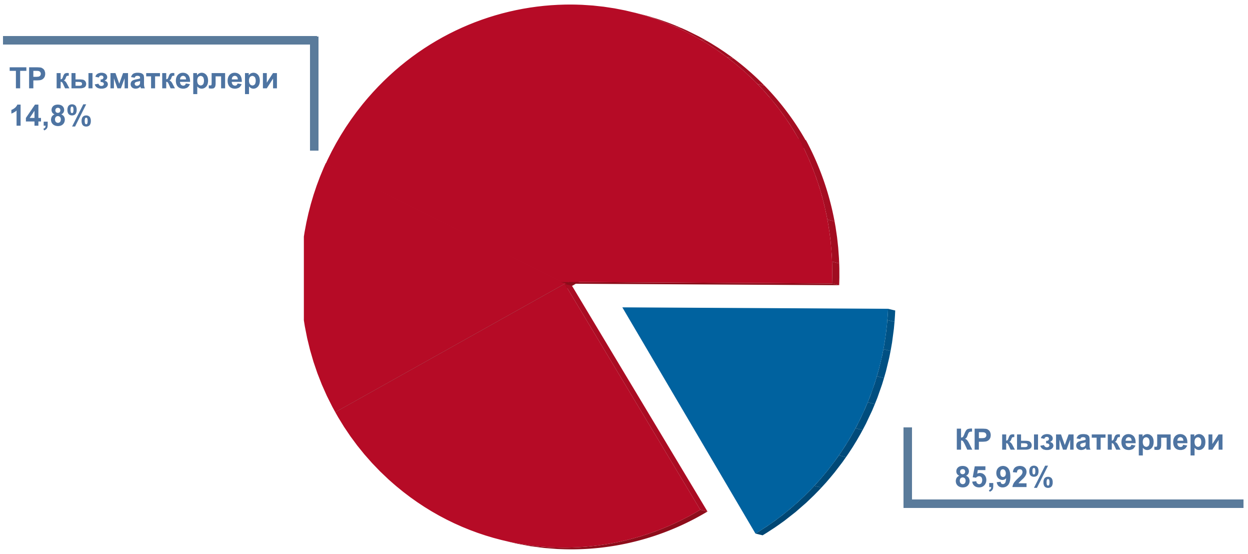

31-таблица. Административдик кызматкерлердин бөлүмдөргө карата бөлүштүрүлүшү.

АКАДЕМИЯЛЫК ЖАНА АДМИНИСТРАТИВДИК БӨЛҮМДӨР	ТР кызм. саны	КР кызм. саны	Жалпы
Ректорлук жана Баш катчылык	4	34	38
Анкара байланыш бюросу	3	-	3
Кадрлар башкармалыгы	3	4	7
Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү	5	6	11
Китепкана жана документация башкармалыгы	-	11	11
Студенттердин иштери боюнча башкармалык	1	6	7
Социалдык тиричилик жактан тейлөө башкармалыгы	7	45	52
Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	4	58	62
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	3	13	16
Курулуш иштери башкармалыгы	6	12	18
Табигый илимдер факультети	-	2	2
Гуманитардык факультети	-	7	7
Инженерия факультети	-	8	8
Коммуникация факультети	1	5	6
Экономика жана башкаруу факультети	-	5	5
Айыл чарба факультети	-	2	2
Ветеринария факультети	-	2	2
Көркөм өнөр факультети	-	2	2
Чет тилдер жогорку мектеби	1	2	3
Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби	-	3	3
Консерватория жогорку мектеби	-	2	2
Теология факультети	-	2	2
Кесиптик жогорку мектеп	-	2	2
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	1	4	5
Коомдук илимдер институту	-	4	4
Табигый илимдер институту	-	2	2
КТМУнун Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору	1	-	1
Түрк цивилизациясын изилдөө борбору	-	1	1
Жалпы саны	40	244	284

4.8. Административдик кызматкерлердин билим деңгээли

32-таблица. Административдик кызматкерлердин билими					
Кишинин саны	Толук эмес орто билим	Орто билим	Кесиптик орто билим	Бакалавриат	Магистратура жана докторантура
	2	54	34	153	41
% көрсөткүчү	0,70%	19,01%	11,97%	53,87%	14,44%

4.9. Административдик кызматкерлердин эмгек стажылары

33-таблица. Административдик кызматкерлердин эмгек стажысына жараша бөлүнүшү						
Кишинин саны	1-3 жыл	4-6 жыл	7-10 жыл	11-15 жыл	16-20 жыл	21 жылдан жогору
	21	44	87	97	35	-
% көрсөткүчү	7,39%	15,49%	30,63%	34,15%	12,32%	-

6-график. Административдик кызматкерлердин эмгек стажына карата бөлүштүрүлүшү

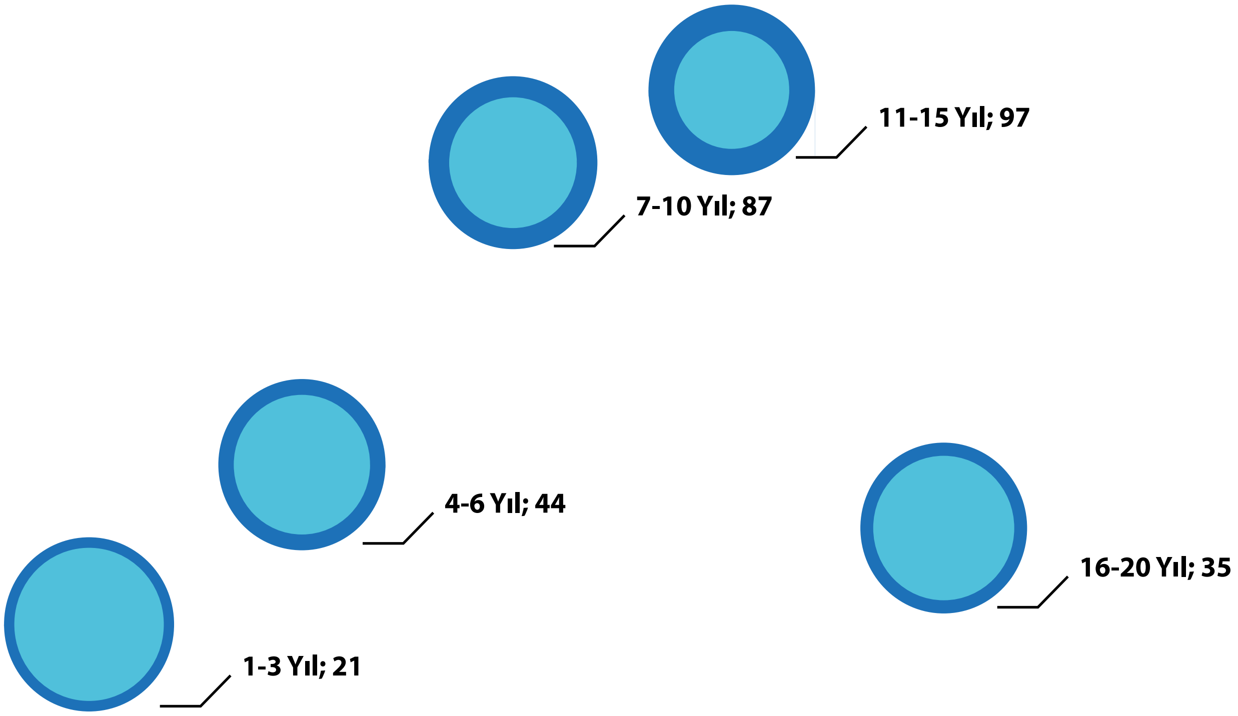

4.10. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү

Административдик кызматкерлердин көпчүлүк бөлүгү 23-30 жаш аралыгында болгондугу аныкталган.

34-таблица. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жараша бөлүнүшү					
	23-30 жаш	31-35 жаш	36-40 жаш	41-50 жаш	51 жаштан жогору
Кишинин саны	33	77	75	60	39
% көрсөткүчү	11,62%	27,11%	26,41%	21,13%	13,73%

7-график. Административдик кызматкерлердин жаш курагына карата бөлүштүрүлүшү

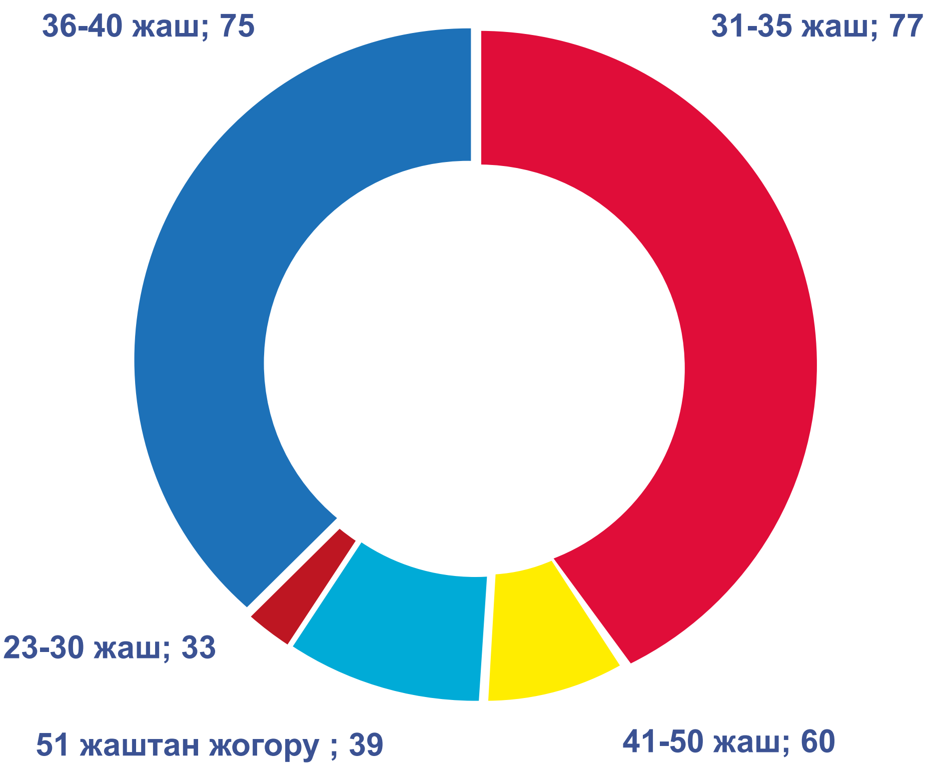

4.11. Административдик кызматкерлердин кызматка дайындалышы / кызматтан кетиши

35-таблица. Административдик кызматкерлердин кызматка дайындалышы / кызматтан кетиши			
2013		2014	
Ишке кабыл алынган кызматкер	Иштен чыккан кызматкер	Ишке кабыл алынган кызматкер	Иштен чыккан кызматкер
10	20	9	11

4.12. Убактылуу келишимдикнегиздеги жумушчулар

36-таблица. Убактылуу келишимдик негиздеги жумушчулар (ишине жараша)	
Ишеп жаткан кызматкерлер	Бош орун
Адвокат	1
Инженер-электрик	1
Инженер-архитектор /лифт кызматкери	11
Доктор	5
Мед айым	3
Мастер / кызматкер	2
Техник	16
Машыктыруучу (тренер)	7
Оркестр группасы	27
Бий инструктору	2
Пиццачы	3
Коопсуздук кызматкери / Жарандык коргоо боюнча кызматкер	13
Жумушчу	1
Кампустун административдик башчысы / Лаборант	1
Бардыгы	132

5. Көрсөтүлгөн кызматтар

5.1. Студенттерге көрсөтүлгөн кызматтар

5.1.1. Билим берүү жаатында жүргүзүлгөн иш-чаралар

Кыргыз-Түрк “Манас” Университети “билим жаатында эл аралык деңгээлдеги марка”, “өзүнө тартып турган билим борбору”, “коомчулук жана иш-дүйнөсүнө менен кызматташтык”, “интернационалдашуу процессинде үлгүлүү жогорку окуу жайы катары Түрк дүйнөсүнүн биримдигине жана өнүгүүсүнө жана дүйнөлүк масштабда илимге салым кошкон эл аралык деңгээлдеги абройлуу жана белгилүү университет” болууну максат кылып келет.

Университетте билим берүү түрк жана кыргыз тилдеринде жүргүзүлөт. Бирок, Чет тилдер жогорку мектебинде чет тилдер бөлүмүнүн алкагында орус, англис жана кытай тилдери да окутулат.

2013-2014-окуу жылында 9 факультетте, 3 жогорку мектепте, 1 консерваторияда, 4 кесиптик жогорку мектебинде бакалавр жана 2 жылдык кесиптик орто билим менен катар 2 институтта магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берилип, 4 изилдөө борборунда да билим берүү иш-чаралары жүргүзүлгөн.

5.1.1.1. 2 жана 4 жылдык билим берүү программалары

37 -таблица. Факультет/жогорку мектепжана кесиптик жогорку мектептер б-ча 2 жана 4 жылдык билим берүү программаларынын саны

Аталышы	**Саны**
Гуманитардык факультет	8
Табигый илимдер факультети	3
Көркөм өнөр факультети	2
Экономика жана башкаруу факультети	5
Теология факультети	2
Коммуникация факультети	3
Инженерия факультети	4
Ветеринардык факультет	1
Айыл чарба факультети	3
Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби	3
Дене тарбия жана спорт жогорку мектеби	2
Консерватория	2
Чет тилдер жогорку мектеби	1
Кесиптик жогорку мектеп	7
Жалпы	**46**

Кыргыз-Түрк "Манас" университети, "Инсандын жеке өзгөчөлүктөрүн эске алуу" принциби менен билим берүү иш-чараларын жүргүзүп келет. Студенттердин университетке катталган күнүнөн баштап, бүтүрүп кеткенге чейинки бардык процедуралары документтелип, окуу-тарбия жана сынак инструкциясына жана башка тийиштүү инструкция жана жоболорго, ушуну менен катар Окумуштуулар кеңешинин чечимдерине ылайык Студенттердин иштери боюнча башкармалыкта жүргүзүлөт. Бардык сабактарга байланыштуу процедуралар Студенттердин иштери боюнча башкармалыктын автоматташтырылган программасы жана университеттин веб баракчасынын автоматташтырылган программасы аркылуу жүргүзүлөт.

Жарым жылдыктагы сабактарды каттоо, сабактар боюнча жыл ичиндеги жана жыл аягындагы баалоо иштери студенттик иштер боюнча башкармалыктын автоматташтырылган интернет баркчасында жүргүзүлөт.

2012-2013-окуу жылынан баштап студенттер үчүн атайын чип бекитилген студенттик билеттер берилип баштаган. Бул иштин натыйжасында студенттер кантин-кафетерия жана ашкана кызматтарына накталай акча төлөбөстөн, алдын ала карточканын эсебине акча жүктөө жолу аркылуу колдонуу түрүнө өтүштү. Ошону менен катар эле, студенттик билеттерге штрих-код киргизүү менен ар жылы жүргүзүлүүчү билеттерди кайра жаңыртуу түйшүгү чечилди.

38-таблица. 2013-2014 –окуу жылындагы студенттердин саны			
Факультет жана бөлүмдөрдүн аталышы	Эркек	Кыз	Жалпы
ГУМАНИТАРДЫК ФАКУЛЬТЕТ	314	677	991
ТАРЫХ БӨЛҮМҮ	26	74	100
ТҮРКОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	23	50	73
ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (ОРУС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	27	23	50
БАТЫШ ТИЛДЕРИ (АНГЛИС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	24	51	75
ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (КЫТАЙ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	24	81	105
СОЦИОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	8	73	81
ФИЛОСОФИЯ БӨЛҮМҮ	36	51	87
ГУМАНИТАРДЫК ФАКУЛЬТЕТ	11	30	41
ТАРЫХ БӨЛҮМҮ	33	60	93
ТҮРКОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	39	84	123
ЧЫГЫШ ТИЛДЕРИ (ОРУС ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ) БӨЛҮМҮ	63	100	163
ТАБИГЫЙ ИЛИМДЕР ФАКУЛЬТЕТИ	71	177	148
КОЛДОНМО МАТЕМАТИКА ЖАНА ИНФОРМАТИКА БӨЛҮМҮ	14	79	83
БИОЛОГИЯ БӨЛҮМҮ	13	31	44
ТАБИГЫЙ ИЛИМДЕР ФАКУЛЬТЕТИ	44	67	111
КӨРКӨМ ӨНӨР ФАКУЛЬТЕТИ	44	62	106
ЖИВОПИСЬ БӨЛҮМҮ	26	36	62
ГРАФИКА БӨЛҮМҮ	18	26	44
ЭКОНОМИКА ЖАНА БАШКАРУУ ФАКУЛЬТЕТИ	286	356	642
ЭКОНОМИКА БӨЛҮМҮ	26	52	78
МЕНЕДЖМЕНТ БӨЛҮМҮ	74	97	171
ФИНАНСЫ БӨЛҮМҮ	82	84	166
ЭКОНОМИКА ЖАНА БАШКАРУУ ФАКУЛЬТЕТИ	33	44	77
ЭКОНОМИКА БӨЛҮМҮ	71	79	150
ТЕОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	32	62	94
ДИН БИЛИМДЕРИ БӨЛҮМҮ	15	24	39
ИСЛАМ ИЛИМИ БӨЛҮМҮ	17	38	55
КОММУНИКАЦИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	175	301	476
ЖУРНАЛИСТИК БӨЛҮМҮ	42	105	147
КООМ МЕНЕН БАЙЛАНЫШ ЖАНА РЕКЛАМА БӨЛҮМҮ	59	109	168
РАДИО, ТЕЛЕВИДЕНИЕ ЖАНА КИНО БӨЛҮМҮ	74	87	161
ИНЖЕНЕРИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	181	197	378
КОМПЬЮТЕРДИК ИНЖЕНЕРИЯ БӨЛҮМҮ	88	39	127
ЭКОЛОГИЯЛЫК ИНЖЕНЕРИЯ БӨЛҮМҮ	33	44	77
ТАМАК-АШ ИНЖЕНЕРИЯСЫ БӨЛҮМҮ	28	69	97
ХИМИЯЛЫК ИНЖЕНЕРИЯ БӨЛҮМҮ	32	45	77

Факультет жана бөлүмдөрдүн аталышы	Эркек	Кыз	Жалпы
ВЕТЕРИНАРИЯ ФАКУЛЬТЕТИ	55	63	118
ФУНДАМЕНТАЛДЫК, КОЛДОНМО ИЛИМДЕРИ ЖАНА ВЕТЕРИНАРИЯ БӨЛҮМҮ	55	63	118
АЙЫЛ-ЧАРБА ФАКУЛЬТЕТИ	52	118	170
МӨМӨ-ЖЕМИШ ЖАНА ТАЛАА ӨСҮМДҮКТӨРҮ БӨЛҮМҮ	32	41	73
ӨСҮМДҮКТӨРДҮ КОРГОО БӨЛҮМҮ	18	73	91
ЗООТЕХНИКАЛЫК БӨЛҮМ	2	4	6
ДЕНЕ ТАРБИЯ ЖАНА СПОРТ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	**145**	**28**	**173**
ДЕНЕ ТАРБИЯ МУГАЛИМИ БӨЛҮМҮ	70	12	82
СПОРТ МАШЫКТЫРУУЧУСУ БӨЛҮМҮ	75	16	91
КОНСЕРВАТОРИЯ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	**80**	**88**	**168**
АКТЁРДУК ӨНӨР БӨЛҮМҮ	34	49	83
ЭСТРАДАЛЫК ВОКАЛ БӨЛҮМҮ	46	39	85
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	**136**	**265**	**401**
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ БӨЛҮМҮ	38	62	100
САЯКАТ ИШИ ЖАНА ГИД КЫЗМАТЫ БӨЛҮМҮ	59	95	154
КООМДУК ТАМАКТАНУУ БӨЛҮМҮ	39	108	147
ЧЕТ ТИЛДЕР ЖОГОРКУ МЕКТЕБИ	**76**	**29**	**105**
ТИЛ БОЮНЧА ДАЯРДОО ПРОГРАММАСЫ	76	29	105
КЕСИПТИК ЖОГОРКУ МЕКТЕП	**152**	**260**	**412**
ОФИС МЕНЕДЖМЕНТИ ЖАНА ЖЕТЕКЧИНИН АССИСТЕНТИ БӨЛҮМҮ	8	53	61
МЕКТЕПКЕ ЧЕЙИНКИ БАЛДАРДЫ ТАРБИЯЛОО	2	48	50
КУРУЛУШ ПРОГРАММАСЫ	48	26	74
БУХГАЛТЕРДИК ЭСЕП ПРОГРАММАСЫ	12	57	69
АВТОУНААЛАРДЫ ТЕЙЛӨӨ ЖАНА ОҢДОО ПРОГРАММАСЫ	54	11	65
МАРКЕТИНГ ПРОГРАММАСЫ	12	29	41
ТУРИЗМ ЖАНА МЕЙМАНКАНА ИШТЕТҮҮ ПРОГРАММАСЫ	16	36	52
Жалпы саны	1.799	2.683	4.482

2013-2014–окуу жылында студенттердин:

«60,9% кыз»

«40,1% эркек»

Университетте 2013-2014-окуу жылында 14 ар кайсы өлкөдөн келген 5 000ге жакын студент билим алган.

Tablo 39. Өлкөлөргө карата студенттердин саны2013-2014

Катар номери	Өлкө	Студенттердин саны
1.	Афганистан	20
2.	Азербайжан	18
3.	Кытай Эл Республикасы	12
4.	ЧАД	2
5.	Казакстан	36
6.	Кыргызстан	3.774
7.	Косова	1
8.	Ливан	1
9.	Монголия	3
10.	Өзбекстан	59
11.	Россия Федерациясы	6
12.	Таджикстан	46
13.	Түркия	492
14.	Түркменстан	12
	Бардыгы	4.482

8-график. Студенттердин жарандыгына карата бөлүнүшү

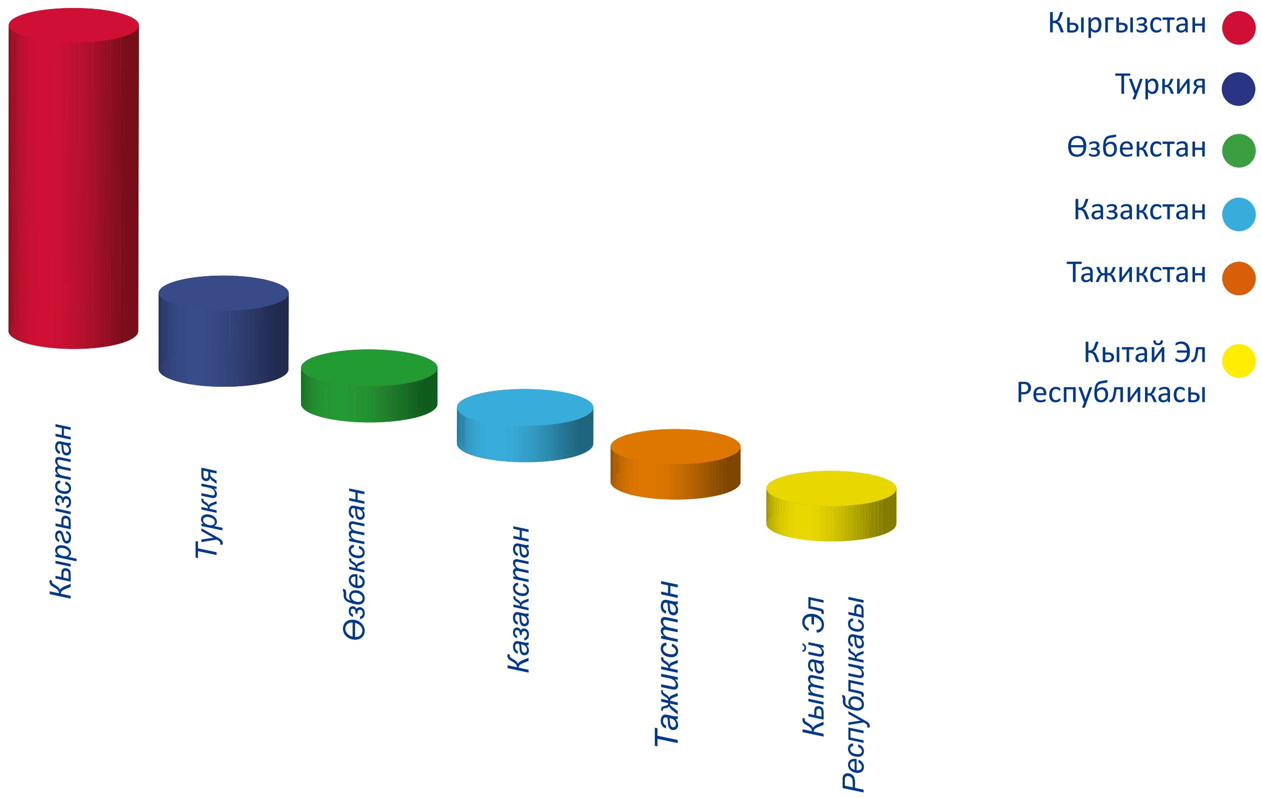

40-таблица. Студенттерге бөлүнгөн орундардын саны жана ал орундардын толушу			
	Квота	Катталган	Толгон орундардын %дык көрсөткүчү
Факультеттер	1.083	1.010	93,3%
Жогорку мектептер	243	234	96,3%
Кесиптик жогорку мектеби	210	210	96,2%
БАРДЫГЫ	1.536	1.446	94,2%

2013-2014-окуу жылында 2012-2013-окуу жылы менен салыштырганда студенттердин саны 10% га көбөйгөн.

41-таблица. 2013-2014–окуу жылында университеттен кетккен студенттердин саны							
Өз каалоосу менен	Сабактардын каттоолорун жаңыртпаган	Сабактагы жетишпегендиктеринен улам	Сабактарга катышпагандыгы үчүн	Дисциплина жазасы	Бардыгы	Студенттердин саны	коэффициенти %
242	72	1	88	0	403	4482	8,99%

42-таблица. Окуу жылында университетке которулуп келген, университеттен кеткен, университеттин ичинде бир бөлүмдөн башка бир бөлүмгө которулган студенттердин саны			
Сырттан келген		Университеттин ичинде	
Келген	Кеткен	Келген	Кеткен
-	6	140	140

43-таблица. 2013-2014-окуу жылында дисциплина үчүн жаза тарткан студенттердин саны жана алган жазалары						
Университеттен чыгаруу	Университеттен 2 семестр четтетүү	Университеттен 1 семестр четтетүү	Университеттен 1 апта - 1 ай четтетүү	Сөгүш жазасы	Эскертүү	Жалпы
	1	11	5	2	1	20

Кирүү сынагына ылайык берилген стипендия: Университеттин кесиптик орто билим жана бакалавр программаларына тапшырган учурда сынактардын жыйынтыгы боюнча алдыңкы орундарды ээлеген студенттерге төлөнөт. Кайсы бөлүмдөр/программалар үчүн, канча студентке айына канчадан материалдык жана башка жардамдар көрсөтүлө тургандыгы ар бир академиялык жылдын кирүү экзамендерине чейин жарыяланат.

Академиялык жетишкендиги үчүн стипендия: Экинчи жылдан баштап ар бир окуу жылдын аягында студенттердин академиялык жетишкендиктерине жараша төлөнөт. Жалпы академиялык орточо баасы 3.00-3.99 жана 4.00-5.00 болгон студенттерге эки категорияда берилүүчү стипендия.

Жөлөк стипендиясы: Даярдоо курсу жана биринчи курстун бардык студенттерине ай сайын берилүүчү материалдык жардам. Бул жардам студенттердин эң зарыл керектөөлөрүнө багытталган.

Магистратура/докторантура программалары б-ча берилүүчү жөлөк стипендия: Университетте магистратура жана докторантура программалары боюнча билим алып жаткан студенттерге материалдык көмөк көрсөтүү багытында берилет. Кайсы программалар үчүн, канча студентке айына канча өлчөмдө материалдык көмөк көрсөтүлө тургандыгы тууралуу чечим Камкорчулар кеңеши тарабынан бекитилет. Магистратура жана докторантура программаларына студенттерди кабыл алуу жарыясында бул стипендия тууралуу маалымат камтылат.

Студенттик стипендияларды берүүдө түрк тектүү мамлекеттерден келген студенттерге институттун сунушу жана университеттин Башкаруу кеңешинин чечими менен артыкчылыкберилиши мүмкүн.

44-таблица. Стипендия алган студенттердин саны

Стипендиянын түрү	Өлчөмү	Студенттин саны
Кирүү сынагына ылайык берилген стипендия	2.000 сом	19
Кирүү сынагына ылайык берилген стипендия	3.000 сом	6
Жөлөк стипендиясы	5 $	47
Жөлөк стипендиясы	10 $	2763
Жөлөк стипендиясы +академиялык жетишкендиги үчүн стипендия (1-категория)	20 $	416
Жөлөк стипендиясы + академиялык жетишкендиги үчүн стипендия (2-категория)	23 $	170
КР ЖРТ аркылуу тапшырган студенттер үчүн (КР тарабынан төлөнөт)*	800 сом	4
Жалпы		3.425

2013-2014окуу жылында университетте күндүзгү билим берүү формасында окуган студенттердин 76,42%ы стипендия алышты.

Айрыкча университеттин Башкаруу кеңешинин чечимине ылайык "Студент алмашуу программасы" алкагында ай сайын 250 АКШ доллары өлчөмүндө студенттерге материалдык көмөк көрсөтүү шарты менен 8 студент алмашуу программасы аркылуу Түркияга жиберилген.

45-таблица. Бүтүрүүчүлөрдүн саны

	ТР	КР	Башка	Жалпы
2009-2010	28	225	36	289
2010-2011	33	237	34	304
2011-2012	42	346	31	419
2012-2013	90	470	12	572
2013-2014	49	465	16	**530**

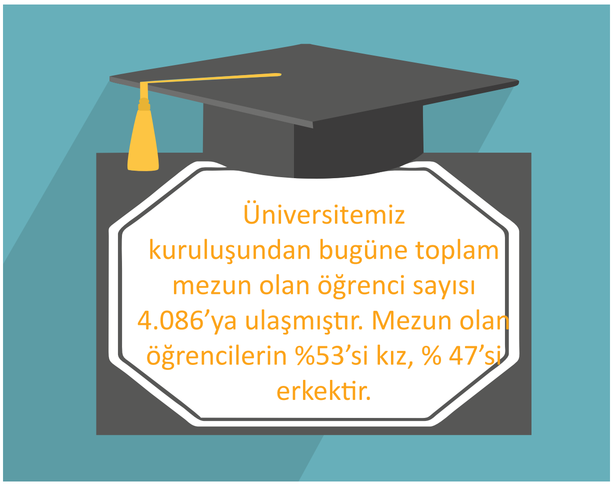

2013-2014-окуу жылында "Алмашуу программасы" боюнча51 студент башка университеттерде билим алып келишип, 4 студент биздин университетте билим алып кеткен.

46-таблица. Жылдарга карата окутуучуга туура келген студенттин саны				
Академиялык жыл	Программалардын саны	Студент-н саны **(A)**	Окутуучу саны **(B)**	**1 окутуучуга туура келген студент-н саны % (A/B)**
2010	44	3.091	530	5,84
2011	42	3.418	541	6,32
2012	43	3.784	520	7,28
2013	49	4.173	525	7,95
2014	46	4.482	492	9,11

47-таблица. 2013-2014-окуу жылына карата окутуучулуккурамга туш келген студенттердин саны				
Академиялык жыл	Программанын саны	Студенттердин саны	Академиялык жыл	Программанын саны
2013-2014	46	4.482	178	25,18

48-таблица. 2013-2014-окуу жылында студенттер менен алмашуу программасынын алкагында келген студенттер		
Студенттердин саны	Бөлүмү	Кайсы окуу жайына барды
1	МЕНЕДЖМЕНТ	АФЬОН КОЖАТЕПЕ УНИВЕРСИТЕТИ
1	МАТЕМАТИКА	АФЬОН КОЖАТЕПЕ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТҮРКОЛОГИЯ	АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ
1	СПОРТ МАШЫКТЫРУУЧУСУ	СУЛЕЙМАН ДЕМИРЕЛ

49-таблица. 2013-2014-окуу жылында студенттер менен алмашуу программасынын алкагында жиберилген студенттер

Студенттердин саны	Бөлүмү	Кайсы окуу жайына барды
4	ФИНАНСЫ	АФЬОН КОЖОТЕПЕ УНИВЕРСИТЕТИ
11	СОЦИОЛОГИЯ	АФЬОН КОЖОТЕПЕ УНИВЕРСИТЕТИ, БАЛЫКЕСИР УНИВЕРСИТЕТИ, АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ, САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ СУЛЕЙМАН ДЕМИРЕЛ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ӨСҮМДҮКТӨРДҮ КОРГОО	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ
5	ФИЛОСОФИЯ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ, САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ, СУЛЕЙМАН ДЕМИРЕЛ
7	ЭКОНОМИКА	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ, АРДАХАН УНИВЕРСИТЕТИ, ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ, САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ
2	МЕНЕДЖМЕНТ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИСАКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ
2	САХНА ЧЕБЕРЧИЛИГИ	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИСУЛЕЙМАН ДЕМИРЕЛ УНИВЕРСИТЕТИ
7	ЭЛ АРАЛЫК МАМИЛЕЛЕР	АКДЕҢИЗ УНИВЕРСИТЕТИ,САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ВЕТЕРИНАРИЯ	АНКАРА УНИВЕРСИТЕТИ
2	КОМПЬЮТЕРДИК ИНЖЕНЕРИЯ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	БИОЛОГИЯ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ГРАФИКА	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	МЕНЕДЖМЕНТ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	МУЗЫКА	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТАРЫХ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
2	ТҮРКОЛОГИЯ	ГАЗИ УНИВЕРСИТЕТИ
1	СПОРТ МАШЫКТЫРУУЧУСУ	САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ГИД КЫЗМАТЫ ЖАНА ТУРИЗМ	САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ
1	ТАМАК-АШ ИШТЕТҮҮ	САКАРИЯ УНИВЕРСИТЕТИ

5.1.1.2. Магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берүү программалары

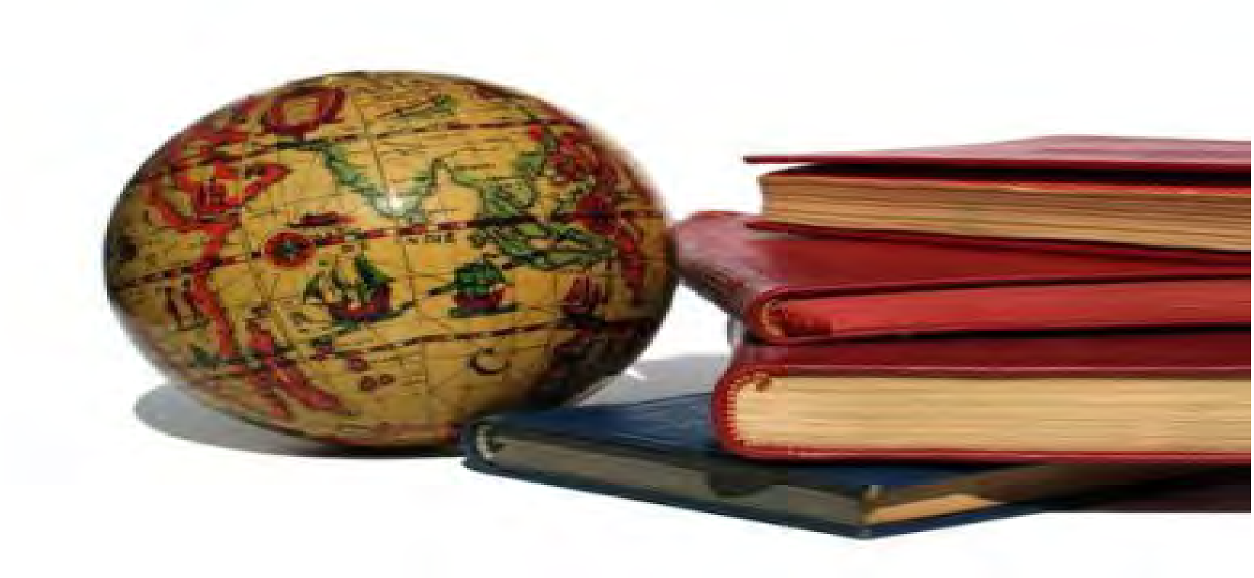

5.1.1.2.1. Коомдук илимдер институту

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Коомдук илимдер институту 2001-жылда Тарых жана Түркология багытында ачылган магистратура программалары аркылуу иш-чараларын баштаткан. Кийинки жылдарда экономика, менеджмент, финансы, коммуникация бөлүмдөрү боюнча магистратура жана докторантура, ал эми педагогика багытында магистратура программасын ачкан. Эл аралык мамилелер жана Туризм менеджменти боюнча магистратура жана докторантура программасын ачуу жаатында иш-чаралар жүргүзүлүп жатат. Институтта азыркы учурда 14 илимий багытта 14магистратура, 6 докторантура программасы болуп, бардыгы 21 магистратура жана докторантура программасы боюнча билим берилет.

Институтта магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берүү иш-чаралары 23 профессор, 19 доцент, 11 доценттин милдетин аткаруучу, 3 ага окутуучу болуп, жалпы 56 академиялык кызматкер менен жүргүзүп келет. Жаңы бөлүмдөрдөр менен бирге академиялык кызматкерлердин саны да көбөйөт.

Институтту 2013-2014-окуу жылынын жазгы семестринде 31 магистрант жана 8 докторант аяктаган. Институтта 2013-2014-окуу жылынын жазгы семестринде 154ү магистрант жана 68и докторант болуп бардыгы 222 студент билим алышууда. Бул студенттердин 141и Кыргыз Республикасынын, 71и Түркия Республикасынын 10у башка мамлекеттердин жараны болуп саналышат.

Инстututта билим алган 25 студентке стипендия берилет. Стипендия алган студенттер, Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин стипендияларды ыйгаруу инструкциясына ылайык магистратура жана докторантура программаларына тапшырган сынактардын жыйынтыгына жараша тандалат. Магистратура программасындагы "стипендиаттарга" 50 АКШ доллары, докторантура программаларында болсо 75 АКШ доллары берилет.

50-таблица. Магистратура (диссертация жакталган/диссертация жакталбаган) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү

Бөлүм	Магистратура	Докторантура	Бардыгы
Педагогика	22	-	22
Экономика	21	10	31
Коммуникация	37	18	55
Менеджмент	17	6	23
Финансы	13	5	18
Тарых	16	6	22
Түркология	28	23	51
БАРДЫГЫ	154	68	222

Институт учурда Кыргызстан жана Орто Азиядагы башка университеттер үчүн академиялык кызматкерлерди даярдоочу абалга жетти. Университет илимий жааттагы жана коомчулукка сунган кызматы менен Түрк дүйнөсүнө жана адам баласынын өнүгүүсүнө жол көрсөткөн, эл аралык деңгээлде абройлуу жана белгилүү университет болуу менен билим берүү тармагындагы өзгөчө марка болуу максатын көздөйт жана бул максаттарга жетүү үчүн институтубуз бардык программаларын ушул баалуулуктардын алкагында жүргүзүп келет.

Баса белгилеп айта кете турган нерсе, 21 программа боюнча жүргүзүлгөн окуу-тарбия, илим изилдөө иштери жана жыйынтыктары менен мекемедеги күчтүү маданияты, өнүккөн инфрастуктурасы, академиялык курамы жана уюмдук структурасы менен иш жүргүзүп келет.

5.1.1.2.2. Табигый илимдер институту

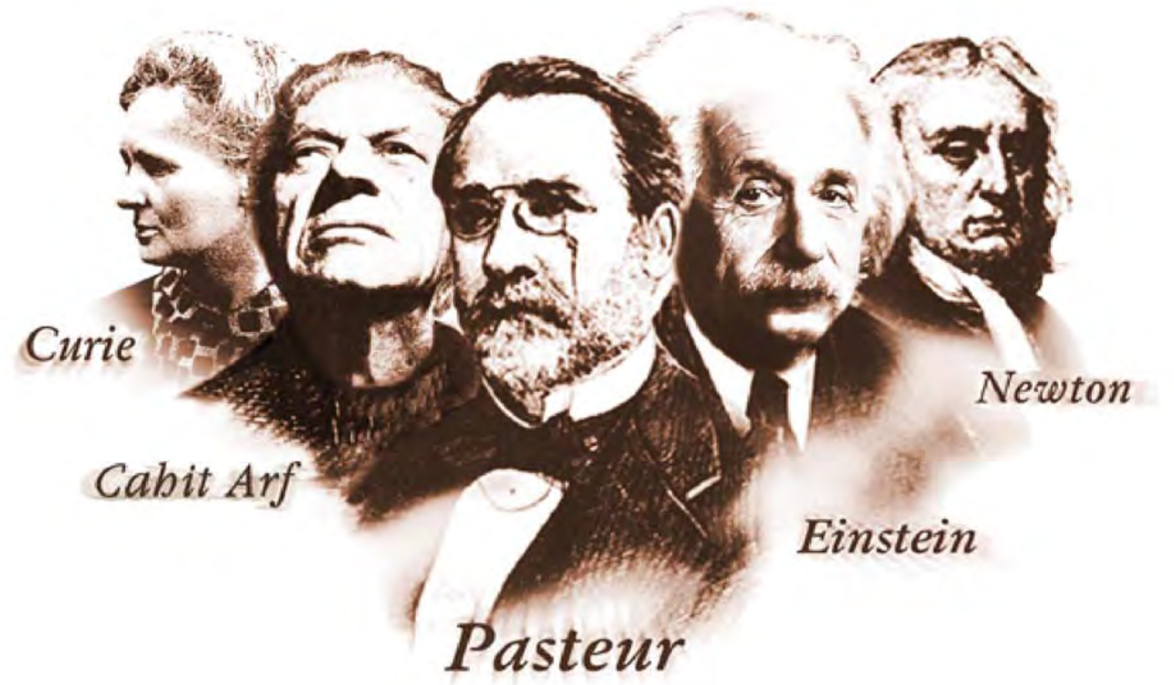

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Табигый илимдер институту, инженерия жана табигый илимдер факультеттериндеги негизги жана инженердик багыттарында магистратура жана докторантура программаларын уюштуруп, бул багытта билим берүү иш-чараларын жүргүзөт.

Магистратура программаларында эл аралык сапат стандарттарына ылайык билим берүү максатын көздөгөн Табигый илимдер институту 2011-2012-окуу жылынан баштап тамак-аш инженериясы жана математика илимдери боюнча, 2012-2013-окуу жылынан баштап компьютердик инженерия багыты боюнча докторантура (PhD), биология тармагы боюнча магистратура программалары окутула баштаган. Табигый илимдер институту магистартура программасы боюнча билим берүүдө Европа биримдигинин билим берүү жана окутуу стандарттарын аныктаган Болонья процессинин талаптарына жооп берүүнү камсыз кылууда.

Табигый илимдер институтунда12 профессор, илимдин доктору, 13 доцент, илимдин кандидаты жана 4 (PhD) илимдин доктору билим берүү иш-аракеттерин жүргүзүп келет.

Студенттердин билим алуу муктаждыктарына колдоо көрсөтүү максатында 2011-2012-окуу жылынан бери ар бир программадан эң көп 3 магистрантка 50АКШ доллары, докторантуранын студенттерине 70АКШ доллары КТМУнун ректорлугунун стипендиясы катары берилип келет.

Институтта 2013-2014-окуу жылынан тарта диссертациялык иш жактоо менен 65 магистрант, 8 докторант билим алды. 11 студент Түркия жараны жана 62си Кыргызстандын жараны болуп, институтта билим алган студенттердин жалпы саны 73кө жетти.

51-таблица. Магистратура (диссертация жакталган/диссертация жакталбаган) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү

Бөлүм	Yüksek Lisans Sayısı	Doktora Sayısı	Toplam
Математика	22	-	22
Компьютердик инженерия	9	-	9
Экологиялык инженерия	17	3	20
Тамак-аш инженериясы	7	5	12
Химиялык инженерия	10	-	10
Жалпы	65	8	73

Кыргыз-түрк "Манас" университетинде Табигый илимдер, инженерия, ветеринария жана айыл чарба сыяктуу негизги жана практикалык илимдерден экономика жана башкаруу илимдери, коммуникация, педагогика жана теологияга чейин жеткан тармакта 7 кесиптик орто билим, 39 бакалавр, 12 магистратура жана 8 докторантура программалары боюнча билим берүү жүргүзүлүп келет.

2013-2014-окуу жылында 412 студентке орто кесиптик билим, 4070 студентке бакалавр, 295 студентке магистратура жана докторантура программалары боюнча билим берилди.

9-график. 2013-2014-окуу жылындагы студенттердин саны

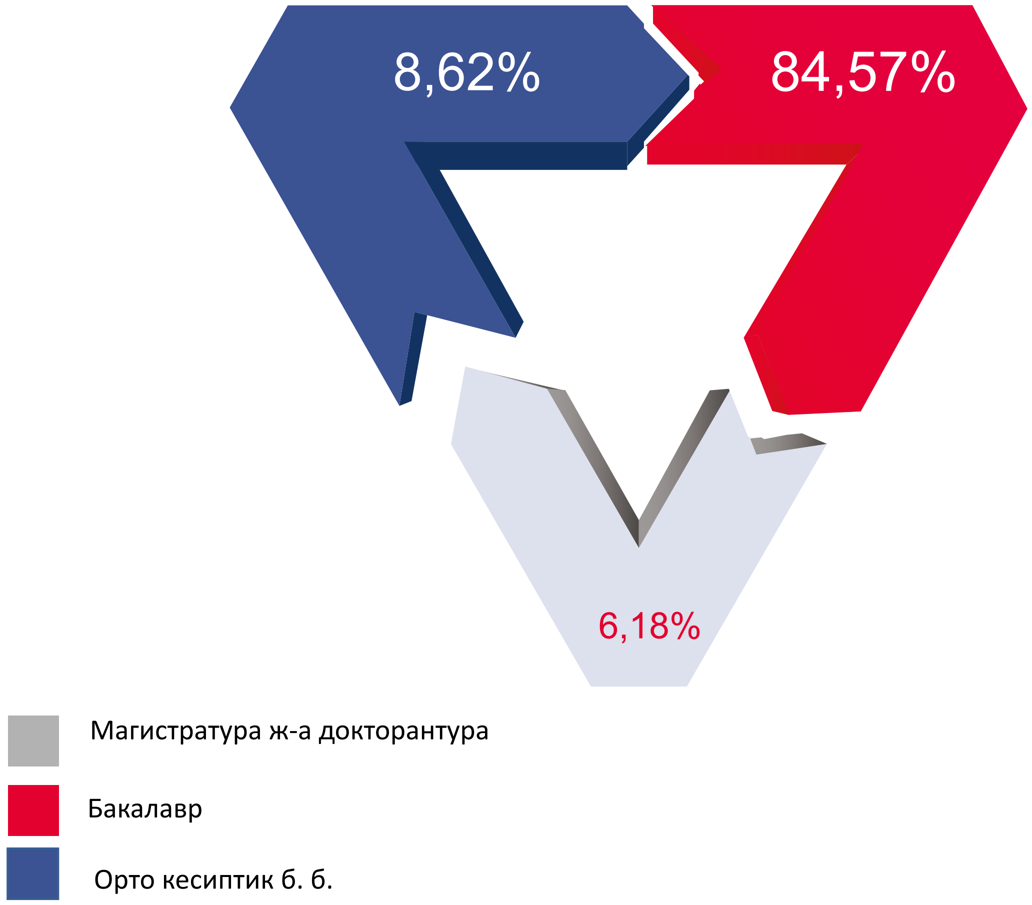

5.1.1.3. Илим изилдөө жана практикалык борборлор

5.1.1.3.1. Түрк цивилизациясын изилдөө борбору

Ар бир маданияттын баалуулук боюнча өзүнө таандык түшүнүгү жана бир маданиятты башка маданияттан өзгөчөлөп бөлүп турган өзгөчөлүктөрү болот. Орток баалуулуктарга ээ маданияттар, баалууктардын түйүнү чогулуп келип цивилизацияны түзөт. Цивилизациялар ошол жайгашкан аймактын географиялык шарттарына, климаттык өзгөчөлүгүнө жана маданий өзгөчөлүктөрүнө жараша бөлүнөт. Көчмөндөрдүн жашоо шартынан пайда болгон цивилизация менен отуруктаашкан элдер пайда кылган цивилизация бири бирине эч коошпогон эки башка нерсе катары каралчу. Ошого карабастан, бул эки башка жашоо шарты бири бирине муктаж жана бири экинчисин толуктап тургансыйт. Отурактаашкан элдердин цивилизациясы өкүлдөрү көчмөндөргө эт азыктары жана баалуу металдар боюнча муктаждыктарын камсыз кылса, көчмөндөр же ат күткөн элдер да отуруктаашкандар элдер жасаган шаймандарды жана тамак-аш азыктарын алуу үчүн отуруктаашкан эл курган базарларга барууга аргасыз болушкан.

Адамзат тарыхында көптөгөн аскердик-административдик жана саясий салым кошкон түрк цивилизациясын тээ башынан баштап, бүгүнкү күнгө чейинкиабалын ар тарабынан изилдөө, таанытуу максатында "Түрктөрдүн Биринчи Эл аралык мамлекетти башкаруу салты конгресси"(2014-жылдын 3-4-апрели),"Түрк элдеринин салттуу спорт оюндары эл аралык симпозиуму" (2014-жылдын 20-22-ноябры), Гаспыралы Исмаил мырзанын өлгөнүнүн 100-жылдыгына карата "Тилде бирдик, пикирде, иште бирдик" деген аталыштагы симпозиум (25-27 декабрь 2014) уюштурулган.

Ошондой эле, университеттин базасында китепкана түзүлүп, түркология, тарых, археология, политология жана социология тармагында Түрк цивилизациясына кызыккан эки минден ашуун изилдөөчүлөрдүн кызматына сунулду.

2014-жылында аталган борбор басма, конгресс, семинарлар менен катар эле долбоор жана изилдөө иш-чараларына басым жасоо ниетинде кайрадан структуралары өзгөртүлдү. Өткөрүлөтурган эл аралык долбоор жана келишимдер менен университетте иштеген кызматкер жана студенттердин академиялык өнүгүү жана изилдөөлөрүнө ОАИБу мындан да көп салым кошуу максаты алдыга коюлду.

5.1.1.3.2. Биотехнология–Био–ар түрдүүлүк илим изилдөө жана практикалык борбору

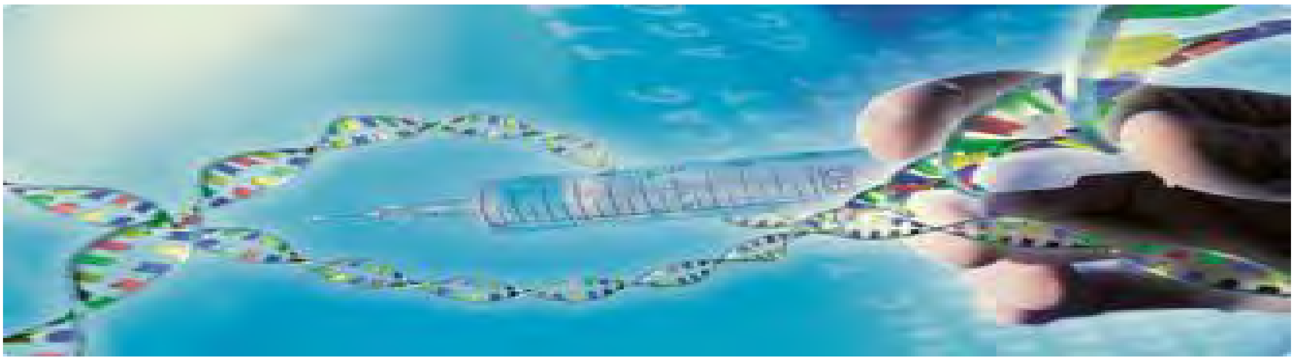

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин заманбап лабораториялык жабдуулары, топтогон билими менен аймакта жүргүзүлө турган изилдөөлөр үчүн улуттук жана эл аралык уюм жана изилдөөчүлөргө мүмкүнчүлүк жана шарт түзүп берүүдө. Табигый био-ар түрдүүлүк потенциалын изилдөө, коргоо, сактоо жана билим берүү иш-аракеттери менен эталон борбору болуу максатын көздөгөн “Манас” университетинин биотехнология жана био-ар түрдүүлүк илим изилдөө жана практикалык борбору университеттин ичинде жана университеттен сырткары улуттук жана эл аралык мекемелер аркылуу кызматташтык жүргүзүү менен коомчулуктун ар түрдүү катмары үчүн теориялык жана практикалык билим берүү, изилдөө жүргүзүү, долбоорлорду алпаруу, био-ар түрдүүлүк боюнча билдирүүлөр топтомун түзүү, коомчулукка био көп түрдүүлүк темасында маалымат берүү максатында семинар, конференция, жыйын жан ушул сыяктуу иш-чараларды өткөрүү, кеңеш берүү кызматын көрсөтүү иш-аркеттерин негизги принциптери катары кабыл алган.

5.1.1.3.3. Орто Азия изилдөө борбору

Орто Азия изилдөө борбору (ОАИБ), Түркия Орто Азия аймагы менен өз ара маданият жана жеке өзгөчөлүгүн изилдөө максатында Кыргыз-Түрк “Манас”университетинин Камкорчулар кеңешинин жыйынын 2010-жылдын 30-ноябрында кабыл алган чечими менен түзүлгөн.

ОАИБ Түркия жана Кыргызстан баш болуп, Орто Азиядагы түрк элдери жана коомчулуктары арасындагы коомдук, саясий, экономикалык мамилелерди бекемдөө менен орток маданиятты табуу, аны иштеп чыгуу, өнүктүрүү жолу менен аймактын жана дүйнө жүзүндөгү тынчтык үчүн кызмат кылууну алдына милдет кылган. Максаты Орто Азиянын маданий чөйрөгө багытталган стратегиялык тапшырмалар жана долбоорлорду иштеп чыгуу менен өз ара алмашуу, колдонуу жана бирдиктүү максатты көздөй иш алпаргандар менен кызматташтык жүргүзүү жана көмөк көрсөтүү. ОАИБ кандайдыр бир саясий

уюмдун же жеке адамдардын саясий кызыкчылыгын көздөбөгөн, тескерисинче туура жолду, тынчтык саясатын түзүүдө түпкү булакты даярдаган жана келечекти түзүүчү академиялык курамдын ой-пикири болгон уюм.

Муну менен бирге эле, Орто Азия изилдөө борбору эл аралык уюмдарга, Кыргызстан жана Түркиядагы мамлекеттик жана жеке ишканаларга аймактагы саясий, социологиялык, экономикалык жана педагогикалык жааттагы кеңеш берүү, эл аралык деңгээлде академиялык басылмаларды, отчетторду жана китептерди басып чыгаруу аракетин көздөйт. Башка максаттар катары ОРТО Азия жана башка мамлекеттер арасындагы орток стратегиялык иш-чараларды уюштуруу, илимий иш-аракеттер менен долбоорлорго колдоо көрсөтүп, алардын аткарылышына артыкчылык көрсөтүп, академиялык кызматкер жана студент алмашуу программалардын өнүгүшүнө өз салымын кошуу. Бул максаттарга карай, борбордук, Орто Азия жана коңшу мамлекеттердеги окуу жайлар, изилдөө борборлору, жарандык коом, мамлекеттик жана эл аралык уюмдар менен кызматташтык жүргүзүүдө жергиликтүү деңгээлде жана эл аралык масштабда конгресс, симпозиум, конференция, форум, тегерек стол ж.б. академиялык иш-чараларды уюштуруу.

Бул жаатта 2014-жылдын 6-февралында Ахмет Йесеви эл аралык Казак-Түрк университети Евразия изилдөө институту менен биргелешип “Евразия Бажы Биримдиги: Казакстандын тажрыйбасы жана Кыргызстандын багыт алышы” темасындагы семинар, 2014-жылдын 25-27-июнунда “Кыргызстандакоомчулукту тынчтык менен камсыз кылуу үчүн Тынчтык сабагы” жана Диний топтордун уюштурулушу жана активдүү мүчөлөрү” темасындагы долбоордун алкагында “PeaceBuilding in FerghanaValley” жана “Religious Groups and Their Activities in Kyrgyzstan” аталышында 2 семинар, 2014-жылдын 24-25-октябрында ОАИБ жана КР Дин иштери боюнча комиссия, Түркия Республикасынын премьер-министринин астындагыЧет өлкөдөгү түрктөр жана тектеш коомчулуктарбашкармалыгынын колдоосу астында “Орто Азиядагы тынчтык жана дин” деген аталышта эл аралык илимий конференция уюштурулган. Орто Азия менен байланыштуу кабар, анализ, отчетторду камтыган ОАИБнун интернет баракчасы (http://orasam.manas.kg) ар дайым жаңыртылып турат.

5.1.1.3.4. Дистанттык билим берүү борбору

а) Университеттер аралык кызматташтык боюнча сабак өтүүнүн алкагында университет ичинде маалымдоо иш-чаралары жүгүзүлүп, сабактарга атайын мугалимдер бекитилип, сабактардын материалдарын даярдоо боюнча консультациялар берилип турат. Ошол эле учурда сайттан сабак алмашуу алакасын түзүп, ар кайсы өлкөлөрдүн (2013-2014-окуу жылынын жазгы семестринде АКШ, Франция, Пакистан, Түркия) университеттери менен биргеликте сабак өтүү мүмкүн болгон. Бул контексттен алганда, 2013-2014-окуу жылында университеттин ар кайсы бөлүмдөрүндө 15 ар түрдүү сабактын өтүшү камсыздалган.

б) Биргелешкен сабактарды өткөрүүгө колдоо көрсөтүү маселесинин КТМУда берилген 10 орток милдеттүү сабактардын материалдарын даярдоо боюнча профессор, доктор жана сабактардын координаторлору боюнча колдоо көрсөтүлүп, “Манас” университетинин теле студиялары, аудитория, лабораторияларда сабактын видеого тартуу иштери жүргүзүлүп, электрондук вариантын колдонуу мүмкүнчүлүгү түзүлгөн.

в) Дистанттык билим берүү программасын ачуу боюнча; Манас университетинде дистанттык билим берүү программасын ачуу маселеси боюнча көптөгөн маалыматтык жана тааныштыруу жыйындары өткөрүлүп, түшкөн ой-пикир жана глобалдык көз караштан туура көрүлгөн багыттар боюнча программалар каралып, сунуш, ой-пикир жаатындагы даярдык иштери жүргүзүлүп жатат. Муну менен катар эле, тил үйрөтүү жана башка багыттар боюнча даярдык иштери жасалууда.

5.1.1.3.5. Үзгүлтүксүз билим берүү борбору

2012-2013-окуу жылында иш-чараларын баштаткан КТМУҮБББ, жалпысынан Кыргызстандагы мамлекеттик жана өкмөттүк эмес уюмдардан келген талаптарды жана алардын ар түрдүү тармакта билим алуу муктаждыктарын канааттандыруу үчүн КТМУнун билим берүү мүмкүнчүлүктөрүнүн жана потенциалынын негизинде акысыз курстар сыяктуу иш-чараларды уюштурууда.

Университеттин материалдык-техникалык базасынын жана адам ресурстарынын негизинде коомчулукка жана мамлекетке кызмат көрсөтүү, кызыктар тараптар менен байланыштарды жана кызматташтыктарды өнүктүрүүгө салым кошуп, иш-чараларын жүргүзүп келген КТМУҮБББ Сапаттуу жумушчу кадрларды даярдоо (САЖУКАД) долбоору менен Кыргызстандын кесиптик билим берүү жаатында салым кошууну максаттаган. Пилоттук программа катарында иш жүргүзүп жаткан САЖУКАД, жаштарга кыска мөөнөттүү курстар аркылуу кесиптик билим берүүдө. Түркияда иш таба ала турган даражада даярдалган жаштар алгач түрк тилин үйрөнүү боюнча курстан өтүп, андан соң үч айлык кесиптик билим алат. Бул долбоордун алкагында бүгүнкү күнгө чейин пилоттук программа боюнча эт өндүрүшү жана касапчылык, о.э. Web дизайны боюнча жалпы 16 киши түрк тилин үйрөнүү жана кесиптик билим боюнча курстарды аякташты.

КТМУҮБББ тарабынан ачылган кыргыз, түрк, орус жана кытай тилдери курстарын окутуу менен студенттердин тил үйрөнүү шыгын күчөтүп, атаандаштык күч алган рынокто күчтүү кадрларды тарбиялоо менен катар эле, Коммуникация факультети менен координациясы менен фотограф, кинооператор, анниматор курстарын ачуу менен катышуучулардын практикалоого байланышкан жөндөмдөрүн арттыруу аракети көрүлүүдө.

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин үзгүлтүксүз билим берүү борбору жеке инсан жана мекемелерге билимберүү, илим изилдөө иштери жана кеңеш берүү менен коомчулуктун билим берүү талабына мыкты жооп берген жана социалдык жоопкерчиликтерди нмаанилүүлүгүн түшүнгөн бирмекеме катары топтогон билимин коомчулуктун ар бир бөлүгүнө жеткирүү максатын көздөйт.

5.1.1.3.6. Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору (СТЖБ)

Университетке студенттерди кабыл алуу жана чет тили сынагын өткөргөн Манас СТЖБ жетекчилиги 2013-жылдын ноябрь айында кол коюлган протоколдун негизинде Түркия Республикасынын өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борборунун Бишкектеги сынак координаторлугу болуп калган.

Аталган башкармалыктын курамысына кызматтары тобу, тест иштеп чыгуу жана даярдоо, маалыматтарды иштеп чыгуу системасы, баалоо жана жайгаштыруу тобу, доо арыздарды териштирүү тобунан турган жумушчу топ менен катар эле, аткаруу комитети, борбордук жетекчи жана кызматкерлери менен иш алпарып келет.

Манас СТЖБ жетекчилигиастындаөтк өрүлгөнсынактар:

1. Студенттерди кабыл алуу жана жайгаштыруу сынагы (Манас СТЖБ)

2. Чет тилдерди билүү деңгээлин аныктоо сынагы (Манас ЧТС)

3. Түрк тилдүү мамлекеттерден жана боордош элдерден келген студенттерди бөлүмдөргө карата бөлүштүрүү сынагы (Манас БКБС)

1. **МАНАС СТЖБ**

Университетке кабыл алуунун жолдору

Университетке кабыл алына турган студенттердин тандоо жана абитуриенттердин тандоолоруна жараша жайгаштыруу иш-аракеттери, "Манас" университетинин Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борбору (Манас СТЖБ) тарабынан аткарылып, ал эми Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы (Манас СТЖС) жылына бир жолу өткөрүлөт. Мына ошентип, абитуриенттерге адилеттүү атаандаштыкка негизделген, баалоодогу субъективдүүлүктөн толугу менен алыс болгон сынактан өтүү мүмкүнчүлүгү берилген.

Сынакка кимдер катыша алат?

А. Кыргыз Республикасындан

- **Кыргызстан**жарандары менен лицей же ошол дэңгээлдеги орто окуу жайлаларды аяктагандыгы тууралуу күбөлүк же дипломдорду КР Билим берүү ж-а илим министрлиги тарабынан таанылган башка **мамлекеттердин жарандары**,
- Кесиптик-техникалык окуу жайлардын же орто мектептердин бүтүрүүчүлөрү,
- Кесиптик-техникалык окуу жайлардын жана орто мектептердин акыркы курс же 11-класстын окуучулары,
- **Башка университеттерде билим алып жаткан студенттер**,
- Башка университеттердин каттоосунда болгон студенттер. А бирок бул студенттер, Студенттерди тандоо сынагы аркылуу өтүп, Кыргыз-Түрк «Манас» университетине катталыш үчүн башка университеттин каттосунан чыгышы керек.

B. Түркия Республикасындан

Түркия Республикасынын жарандары, университетке, ТР Жогорку билим берүү комитетинин Баалоо, тандоо жана борборунун жетекчилиги тарабынан бакалавриатка жайгаштыруу сынактарынын жыйынтыгына жараша кабыл алынышат.

C. Түрк жумурияттары жана боордош түрк мамлекеттеринен

- Келишим түзүлгөн жогорку окуу жайлар аркылуу студенттерди университетке тандоо боюнча ыйгарым укугу берилген ошол мамлекеттердин жогорку окуу жайлары,университетин квотасына жарашатандалган студенттерди университетке кабыл алышат.

Атайын комиссиянын чечими менен университеттин алдында түзүлгөн Түрк жумурияттары жана боордош түрк мамлекеттеринен Студенттерди тандоо боюнча комиссиянын чечими менен ошол өлкөлөрдөн студенттер кабыл алынат. Комиссиянын сунушу менен ошол мамлекеттерге атайын комиссия жөнөтүү жана өздөрү университетке тапшырган абитуриенттердин билим дегээлдерин баалап, талапка жооп берген абитуриенттерди университетке кабыл алуу туралуу снуштарды университеттин Окумуштуулар кеңешине сунуштоо аркылуу жана бөлүнгөн квотага жараша студенттер кабыл алынат.

52-Таблица. Манас - СТЖБ – 2014 Абитуриенттердин статистикасы	
Тапшырган абитуриенттердин саны	7.834
Бөлүмдөрдү тандаган абитуриенттердин саны	3.532
Тизмеге алынган абитуриенттердин саны	1.067

2. Манас - Чет Тилин Билүү Деңгээлин Аныктоо Сынагы (YDSTS)

Бул сынак, университеттин Окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталган дата боюнча жылына эки жолу өткөрүлүп турат. Мындан сырткары, Ректораттын талабы боюнча, университетке илимий кызматкер алуу үчүн кошумча сынактар өткөрүлүп турат.

2014-жылга карата статистикалык маалыматтар:

- 2014 18-май күнү өткөрүлгөн сынакка 105 талапкер,
- 2014 14-декабрь күнү өткөрүлгөн сынакка 52 талапкер,
- 2014-жылдын 16-март күнү өткөрүлгөн сынакка 34 талапкер,
- 2014-жылдын 21-сентябр күнү өткөрүлгөн сынакка 19 талапкер кайрылган.

3. Манас - Бөлүм Аныктоо Сынагы (BBS)

Түрк жумурияттары жана боордош түрк мамлекеттери менен башка өлкөлөрдөн келген абитуриенттерди университеттин бөлүм жана программаларына жайгаштыруу үчүн жыл сайын жылына бир жолу Бөлүм аныктоо сынагы өткөрүлүп турат. Жогоруда айтылган абитуриенттер үчүн белгилүү бир квота бөлүнөт. Университеттин Тил боюнча даярдоо курсун ийгиликтүү аяктаган, а бирок бөлүмү белгисиз абитуриенттер, өздөрү кирген сынактын жыйынтыктары боюнча жогорудагы абитуриенттер, сынак жыйынтыгына жараша тандаган бөлүмдөргө жайгаштырылат.

2014-жылга карата Бөлүм аныктоо сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

2014-жылдын 31-май күнү өткөрүлгөн сынакка 84 талапкер катышкан.

Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлук тарабынан өткөрүлгөн сынактар:

1. Т.Р. СТЖБ Академиялык персоналүчүн дипломдон кийинки билимди жогорулатуу үчүн кирүү сынагы (түркчө: ALES)

2. Т.Р. СТЖБ Чет тилин билүү деңгээлин аныктоо сынагы (түркчө: YDS)

1. Т.Р. СТЖБ Академиялык персонал үчүн дипломдон кийинки билимди жогорулатуу үчүн кирүү сынагы (ALES)

Т.Р. СТЖБ жетекчилиги тарабынан жыл сайын аныктаган календарь боюнча жазгы/күзгү семестр болуп, жылына 2 жолу өткөрүлгөн сынак, Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлугундагы университеттин кызматкерлери жана Т.Р. СТЖБ өкүлдөрү менен биргеликте өткөрүлүп келет.

2014-жылга карата (ALES) сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

ALES – 2014-жылдын жазгы семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 176 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 227 талапкер катталган.

ALES – 2014-жылдын күзгү семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 55 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 91 талапкер катталган.

2. Т.Р. СТЖБ Чет тилин билүү деңгээлин аныктоо сынагы (YDS)

Т.Р. СТЖБ жетекчилиги тарабынан жыл сайын аныктаган календарь боюнча жазгы/күзгү семестр болуп, жылына 2 жолу өткөрүлгөн сынак, Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлугундагы университеттин кызматкерлери жана Т.Р. СТЖБ өкүлдөрү менен биргеликте өткөрүлүп келет.

2014-жылга карата (YDS) сынагы боюнча статистикалык маалыматтар:

YDS – 2014-жылдын жазгы семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 192 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 214 талапкер катталган.

YDS – 2014-жылдын күзгү семестри: Бишкекте Сынакты өткөрүү боюнча Координаторлукка сынак үчүн 45 талапкер катталган. Интернет аркылуу жеке кайрылгандардын санын кошкондо жалпысынан 90 талапкер катталган.

5.1.1.4. Психологиялык кеңеш берүү жана багыт көрсөтүү кызматтары

53 -таблица. Психологиялык кеңеш берүү жана багыт көрсөтүү кызматтары

	Кыз	Эркек	Жалпы
Жеке психологиялык кеңеш берүү кызматы	77	34	111
Кеңеш берүү кызматтары	164	94	258
Адамды таануу кызматтары	-	-	64
Өнүктүрүүчү психологиялык программалары	-	-	287
Ориентация (багыт берүү) программасы	-	-	835
Басылган материалдарды жайылтуу кызматы	-	-	2.046
Психикалык абалды чыңдоо кызматы	-	-	47
Маектешүү	-	-	8
Жалпы	241	128	3.656

Студенттерге бир гана учурдун талабына ылайык маалыматтар менен жөндөмдөрдү үйрөтпөстөн, ошол эле учурда психологиялык жана коомдук өнүгүүлөргө салым кошууну, психикалык абалын чыңдоону, академиялык жактан өзүн-өзү өнүктүрүү багытында иш-чаралар жүргүзүлөт. Студенттердин инсандык, коомдук, илимий, кесиптик жактан өнүгүүсүнө, максат коюу, чечим чыгаруу, адаптация болуу, пайда болгон көйгөйлүү маселелерди чечүүгө багытталган кыска жана узун мөөнөткө созулган жеке психологиялык кеңеш берүү кызматын сунуштайт. Ушуну менен катар индивидуалдык жолугушуу, семестр убагында берилген семинарлар аркылуу студенттерге маалымат берилет жана бул багытта топтор түзүлүп, бул топторго психологиялык кеңеш берүү же болбосо багыт көрсөтүү кызматы берилет.

Жеке психологиялык кеңеш берүү кызматынан пайдаланган 111 **студент менен жалпы** 369 **сеанс өткөрүлүп, жардам көрсөтүгөн**. **Ошону менен катар эле, жеке инсанды таануу кызматтарынын алкагында өткөрүлгөн 19 тест жана ыкма 185 жолу студенттерге колдонулган**.

Багыт берүүчү иш-чаралар**:** Университетке жаңы өткөн студенттерге университетти, университеттин эрежелерин, өлкөнү, шаарды, өлкөдөгү жана шаардагы коомдук жана маданий турмушту чагылдырган иш-чараларды уюштуруу жана бул жаатта басылмаларды даярдоо. Студенттерди университеттеги мүмкүнчүлүктөр менен тааныштыруу.

Инсанды таануу боюнча иш-чаралар**:** Студенттердин талант жана жөндөмдөрүн, кызыгууларын жана жеке өзгөчөлүктөрүн таанууда жардамчы болуу. Өздөрүнө байланыштуу мыкты чечимдердин алынышына көмөк көрсөтүү. Бөлүм алмаштыруу же сабак тандоо сыяктуу

учурларда стдуденттердин туура чечим кабыл алышына көмөк көрсөтүү.

Жеке психологиялык кеңеш берүү иш-чаралары**:** Психологиялык, эмоционалдык же социалдык көйгөйлөрү болгон студенттердин маселелерин чечүүдө көмөк көрсөтүү үчүн индивидуалдык жана топтук жолугушууларды өткөрүү.

5.1.2.Sağlık Hizmetleri

Университетте медициналык кызмат акысыз көрсөтүлөт. Ден-соолук борборундагы иш-аракеттер толугу менен Кыргыз жана Түркия Республикаларынын саламаттыкты сактоо боюнча мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт. 2012-жылы жаңы имаратта адис дарыгерлер интернет аркылуу заманбап медициналык шаймандар менен жабдылып, студенттерге, кызматкерлерге жана алардын үй-бүлөлөрүнө натыйжалуу жана эффективдүү медициналык кызмат көрсөтөт.

54-таблица. Медициналык кызмат көрсөтүүлөр

Бөлүм	Кыз	Эркек	Бардыгы
ТЕЗ ЖАРДАМ КЫЗМАТЫ	19	8	27
ОПЕРАЦИЯ БОЛГОН БЕЙТАПТАРДЫН САНЫ	12	17	29
	Кызматкер	Студент	
ООРУКАНАДА ДАРЫЛАНГАН БЕЙТАПТАРДЫН САНЫ	1.021	3.860	4.881
ПЕДИАТРИЯ	729	-	729
ЖАЛПЫ	**1.781**	**3.885**	**5.666**

5.1.3. Студенттер үчүн жатакана жана турмуш-тиричилик кызматтары

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин жатакасы 2000-2001-окуу жылында колдонууга берилип, эне койнундай жылуулук берген атмосферага ээ жагымдуу үй. Бул жерде жашаган студенттерге үй-бүлө ичиндеги ынтымак, ишеним жана тынчтык тартууланган. Жаткананын ичинде түзүлгөн турмуш-тиричилик шарттарын жана мүмкүнчүлүктөрдү эске алганда эң мыкты жатакана катары көрсөтүлүп, үлгү болууда. Турмуш-тиричилик шарттары менен катар эле, студенттер өздөрү ар тараптан өнүктүрүү үчүн социалдык, маданий жана спорт жаатындагы мыкты шарттар түзүлгөн. Бул максатта маал-маалы менен ар кандай иш-чаралар; атап айтканда поэзия кечелери, дебат, көңүл ачуу программалары, театралдаштырган оюндар, куттуктоо кечеси, маалыматтык багыттагы жыйындар, экскурсия, спорттук иш-чаралар уюштурулуп турат.

Мына ушинтип, түрк дүйнөсүнүн төрт тарабынан келген студенттер үчүн бири бири менен жакындан таанышып, өз ара жылуу мамиледе болуу мүмкүнчүлүгү түзүлгөн. 2000-жылы колдонууга берилген, 500гө жакын кишиге эсептелген эски жатакана менен 2013-жылы колдонууга берилген 688 орундуу жаңы жатканада студенттер бири-биринин тили, маданиятын, үрп-адат, салт-санаасын жакындан таануу мүкүнчүлүгүнө ээ болуп, келечекте түрк дүйнөсүнүн өнүп-өнүгүүсүнө өз салымын кошкон жаштардан болуу сезимдери менен тарбияланып жатышат.

Жатаканаларда Кыргызстандан башка өлкөлөдөн келген даярдоо курсунун студенттерине артыкчылык берилип, балл саноо системасы даярдоо курсунун студенттерине колдонулбайт.

Даярдоо курсунун студенттеринен сырткары, кирүү экзамендеринде жогорку көрсөткүчтөргөэ болгон жана сабактарындагы жетишкендиктери мыкты болгон студенттерге артыкчылык берилет. Даярдоо курсунан кийинки жылдарда чет өлкөдөн келген студенттер үчүн орундар окуудагы жетишкендиктерине гана карап берилет.

Эки корпустан турган жаткананын бир бөлүгү эркек студенттер үчүн экинчи бөлүгү кыз студенттер үчүн арналган жана бөлмөлөрдө 4 же 6 дан киши жашайт. Ар бир бөлмөгө таандык даараткана жана душ бөлмөлөрү каралган. Акысыз интернет кабелдери менен кошо эле, интернет-кафе студенттердин колдонуусуна сунулган.

Ден-соолук борбору, Студенттерге психологиялык кеңеш берүү борбору, КТМУ башкы имараттагы китепканалар студенттер үчүн тынымсыз кызмат көрсөтөт. **Спорт менен машыгууулары үчүн жасалма** газондон аянтча жана каучук төшөлгөн баскетбол жана волейбол аятчалары бар спорт аянтчаларыбыз кийинки жылы колдонууга берилет. Кантин-кафетерияда саат 08:00дөн 23:00гө чейин студенттердин кызматында. Жатаканада

жашаган студенттер үчүн түшкү жана кечки тамактар 1 доллар (60 сом) баасында берилет. Кантинде түрк телевидениелери менен катар эле, Түркиянын жогорку лигадагы футбол оюндарын көрүү мүмкүнчүлүгү түзүлгөн.

5.1.4. Тамак-аш тейлөө кызматы:

Университет эки студенттик, эки кызматкерлер үчүн ашкана, беш кафетерий жана бир чакан маркети менен студенттерге жана кызматкерлерге арзан баада сапаттуу тамак-аш менен камсыздоо кызматы көрсөтүлөт.

Университтин эл аралык стандарттарга ылайык тейлеген ашканалары студенттерге, академиялык жана административдик персоналга түшкү жана кечки тамак даярдашат. Окуу жайдын ичинде студенттер менен кызматкерлер тамак-аш боюнча соодалары электрондук карточкалары аркылуу жүргүзүшөт.

Мындан сырткары, башкы имаратта жана студенттик жатаканаларда студенттер менен кызматкерлер үчүн кантин-кафетерия

жана чакан маркет кызматы сунушталган. Ал жерде университеттин наабайканасында дан азыктарынан жасалган тамак-аштар (нан, пирог, кекс, булочканын түрлөрү) сатылат. Ошону менен катар эле, университетибиздин академиялык жана административдик кызматкерлеринин өз демилгелери менен уюштурулган фонддун эсебинин 275 студентке ай сайын бекер тамактануу мүмкүнчүлүгү түзүлгөн.

5.2. Университеттин студенттик кеңеши

Университеттин Окумуштуулар кеңешинин 2001-жылдын 1-мартындагы №2001-34-чечиминин негизинде «Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Студенттик кеңеши жана студенттик клубдар инструкциясы» бекитилип, студенттердин билим алуу жаатында комитет жана платформаларга өкүл болуусу менен катар коомдук, маданий жана спорттук иш-чараларына университет көмөк көрсөтөт.

Студенттик кеңеш, университетте жана университеттен сырткары жерде КТМУ студенттерине өкүлчүлүк кылуу укугуна ээ болгон жалгыз түзүлүш. Студенттик кеңеш студенттер менен университеттин ортосунда байланыштарды түзүп, студенттердин демократиялык түрдө университеттин башкаруусуна катышуусун камсыздайт. Студенттик кеңештин мүчөлөрү факультеттердин жана бөлүмдөрдүн жыйындарына катыша алат, ал эми Студенттик кеңештин төрага/төрайымы болсо университеттин Окумуштуулар кеңешине катышып, өздөрүнүн жеке пикир жана сунуштарын университеттин жетекчилери менен бөлүшө алышат.Студенттик кеңештин миссиясы – студенттер менен администрация ортосунда көпүрө катары милдет аткарып, студенттердин ар түрдүү көйгөйлүү маселелерин жана пикирлерин карап чыгып, жүзөгө ашырат. Айрыкча студенттердин маселелерин чечүү процессинде керектүү иштердин аткарылышын көзөмөлдөйт. Студенттик кеңештин алтында иш алып барган студенттик клубдарга төмөнкүлөр кирет:

1. Туризм клубу
2. Enactus клубу
3. Театр клубу
4. Эл аралык байланыштар клубу
5. Манас Дебат / диспут клубу
6. Башкаруу жана экономика б-ча клуб
7. КВН клубу
8. PR клубу
9. "Биота" экологиялык клуб
10. Философиялык клуб
11. Ак-ниет кайрымдуулук клубу
12. Жаңырык адабий клубу
13. Лыжа тебүү клубу
14. AIESEC клубу
15. Инсандык өнүгүү клубу
16. Орто Азия философиясы клубу
17. Кинематография клубу
18. Фольклордук клуб
19. Тоодо издөө жана куткаруу, алгачкы жардам көрсөтүү боюнча альпинисттик клуб
20. "Вефа" клубу
21. Англисче баарлашуу клубу

5.3. КТМУнун бүтүрүүчүлөр жана кызматкерлер уюму

Университет, өзүнүн копоративдик иденттүүлүгүн чыңдоо максатында бүтүрүүчүлөр менен болгон байланышка өзгөчө маани берип келет. Ушуга байланыштуу Бүтүрүүчүлөр уюму 2006-жылы түзүлүп, “Манас” университетинин бүтүрүүчүлөрүн бириктирүү, керектүү билим, маалымат жана пикир алмашуу, ар түрдүү багытта жүргүзүлгөн иш-чаралар аркылуу бир жерде чогултуу жана Манас рухун жаратуу үчүн 2010-жылдын октябрында www.manasmezunlari.com веб-баракчасын иштеп чыккан.

Жогоруда көрсөтүлгөн максатка ылайык, ар бир академиялык жылда Бүтүрүүчүлөр күнүн уюштуруп, “Манастын” бүтүрүүчүлөрү менен кызматкерлеринин кесиптик жана социалдык жактан жетишкендиктерин көзөмөлгө алып, алардын бири-бири менен тажрыйба алмашуусун камсыз кылат.

Университеттин бүтүрүүчүлөрү менен ар дайым байланышта болуп, керектүү маалымат жана ой-пикир менен бөлүшүп, түрдүү себептер менен жолугушуп туруу жана Манас атанын элесине уюшулган Манас университетинин бүтүрүүчүлөр жана кызматкерлер биримдиги 2014-жылы да бүтүрүүчүлөр менен болгон байланышын мыкты жүргүздү. Ошону менен катар эле, бүтүрүүчүлөрдүн адистик жана тармактык багытта иш алпаруусу боюнча анализ жүргүзүп чыгышкан.

Уюм тарабынан салттуу түрдө уюштурулган кышкы экскурсиясы 2014-жылдын 15-февралында “Зил” Лыжа базасында болуп өттү. Экскурсияга 60ка жакын бүтүрүүчүбүз жана кызматкерибиз катышты. Университеттин ректору, проф. докт. Себахаттин Балжы жана Хаккари университетинин ректору, проф. докт. Эбубекир Жейлан жана башка жетекчилер, кызматкер жана бүтүрүүчүлөр менен бирге жагымдуу атмосфера ичинде өткөрүлдү.

5.4 Иш чөйрөсү жана коомчулук менен байланыштар

Өзүнүн миссиясынын жана мекемелик структурасынын талабына ылайык коомчулукка кызмат кылууну эң негизги милдеттеринен бири болуп, мамлекеттик жана жеке сектор менен жергиликтүү жана эл аралык жарандык уюмдар менен кызматташтыктарды түзүп, коомчулуктун ар бир катмарына багытталганар түрдүү иш-чаралар менен бирге юбилей, эскерүү, майрамдык жана атайын даталарга арналган жыйын жана кечелер уюштурулуп турат. Мына ушундайча университет коомчулук менен ширелишип, университеттин уюмдук потенциалы өнүктүрүлүүдө.

Университет коомчулук жана ишкер дүйнөсү менен айкалышуусу жана өзүнүн өнөктөштөрүнө таанылуу максатында ар кыл мекеме жана уюмдарга барып, алар менен жакын таанышып, андан сырткары ошол өнөктөрүнүн жигердүү катышуусу менен социалдык, маданий, искусство жана спорттук иш-чаралар уюштурулуп келет. Ушундам улам студенттерибиздин ата-энелери менен байланыштарды бекемдөө максатында ата-эне жана үй-бүлөлүк кеңештер түзүлдү.

Бул багытта үзгүлтүксүз, системалуу иш алып барууга негиз болуп бере турган "Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин консультациялык кеңеш-берүү комиссияларынын түзүлүшү, иштеши, процедура жана негиздери боюнча инструкциясы" жана "Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин ата-эне жана үй-бүлөлүк кеңештеринин түзүлүшү, иштеши, процедура жана негиздери боюнча инструкциясы" иштелип чыккан. Түзүлгөн ата-эне жана үй-бүлөлүк кеңештер жигердүү түрдө өз ишмердүүлүктөрүн жүргүзүүдө. Университетти таанытууда студенттердин активдүү роль алуусу үчүн студенттик кеңеш жана бул кеңештин астында түзүлгөн студенттик клубтардын окуу жайга жана коомчулукка багытталган иш-чараларына (акыл зирек таймаштары, карьера күндөрү, дебаттар, маанилүү даталарды белгилөө, эскерүү кечелери, таанытуу жана социалдык жардам көрсөтүү программалары жб.у.с.) дем берилип, колдоо көрсөтүлүп келет.

а. Ишкер чөйрөсү менен байланыштар жана кызматташтыктар

Жаңычыл жана демилгелүү университет болуу максатында ишкер чөйрөсү менен тыгыз, эки тарапка пайдалуу боло тургандай жана бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болуусун жеңилдеткен кызматташтыктар түзүлүп жатат. Негизги максат - агартуу жана илимий изилдөө долбоорлорун иштеп чыгуу жана тийиштүү сектордун өкүлдөрүн бул долбоорлорго тартуу, бул долбоорлордун натыйжаларын ишкер дүйнөсүнө билдирүү. Бул иш-аракеттер, университеттин жаңы ресурстар менен камсыз болушуна жана бүтүрүүчүлөрдүн бул секторлордо оңой иш табууларын аөбөлгө болмокчу. Ишкер чөйрөнүн тажрыйбалуу өкүлдөрүн студенттер менен жолуктуруп, эмгек жашоосу тууралуу студенттерге туура маалымат берүү иш-аракеттери жүзөгө ашырылып келет. Университеттин тийиштүү бөлүмдөрү менен ишкер чөйрөнүн тийиштүү секторлору биргелешкен жармаңке, карьера күндөрүн жана семинарларды уюштуруу үчүн ар түрдүү мүмкүнчүлүктөр колдонулууда.

2014-жылдын 4-март күнү ТРнын ТИКА

Эл аралык мамилелер жана кызматташтыктар башкармалыгынын башчысы Мехмет Йылмаз жана ТИКАнын Кыргызстандагы программалык координатору Хакан Эргүн университетке иш сапары менен келишти.

2014-жылдын 9-апрель күнү Кыргызстандын айыл-чарба жана мал чарбачылык тармактарында ири ишканалардын бири болгон "Аталык Групп" менен эки тараптуу кызматташтык келишимине кол коюлду.

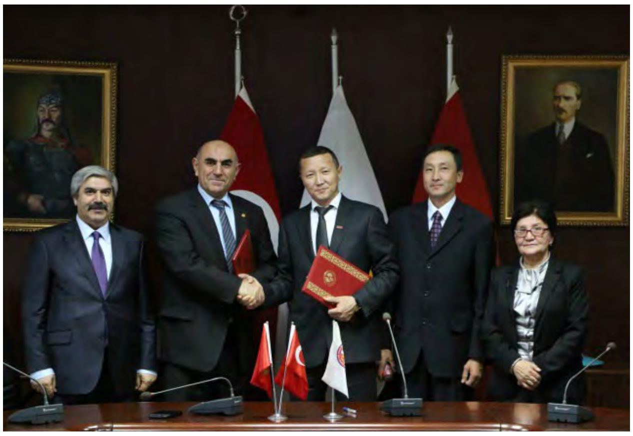

2014-жылдын 15-апрель күнү ТР Президенти Абдуллах Гүл-дүн камкорчулугу менен Азербайжан, Казакстан, Кыргызстан ж-а Түркия Республикасысынын парламенттеринин спикерлеринин биргелешип түзүшкөн ж-а ТР парламентинин спикери Жемил Чичектин төрагалык милдетин аткарып жаткан ТүркПА менен университеттин ортосунда социалдык, маданий, илимий иш-чаралардын, орток долбоорлордун ишке ашырылышы тууралуу ж.о.э. башка тармактарды да камтыган эки

тараптуу кызматташтык боюнча келишимге кол коюлду.

2014-жылдын 15-апрель күнү Түрк дүйнөсүнүн инженерлер жана архитекторлор биримдигинин мүчөлөрү университетке иш сапары менен келишип, университеттин жетекчилиги менен жыйын өткөрүштү. Бул жыйында аталган биримдиктин Бишкекте өкүлчүлүгүнүн ардактуу төрагалыгына университеттин ректору, проф. докт. Себахаттин Балжы, Байкоочулар кеңешинин мүчөлүгүнө университеттин Биринчи проректору, проф. докт. Асылбек Кулмырзаев, проректор, проф. докт. Махмут Изжилер дайындалгандыгын тастыктаган документке кол коюлуп, Түрк дүйнөсүнө кошкон салымдары жана зор кызмат кылгандары үчүн ректор, проф. докт. Себахаттин Балжы менен Биринчи проректор, проф. докт. Асылбек Кулмырзаевге атайын сыйлык тапшырылды.

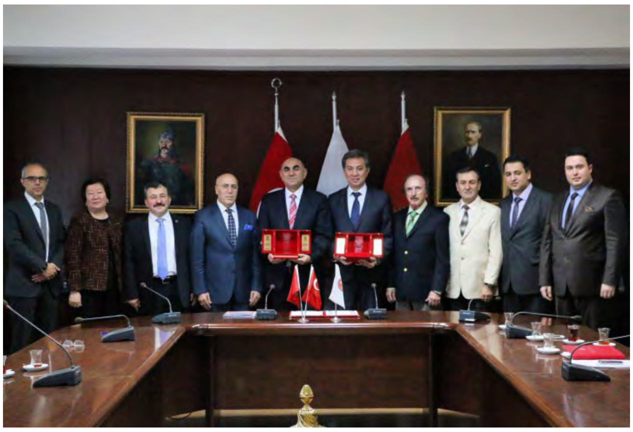

2014-жылдын 20-май күнү Кыргызстандын айыл чарба тармагында өнүгүүсүнө салым кошуу жана Түркия менен бул тармакта эки тараптуу мамилерди өнүктүрүү максатында Кыргызстанга келген Түркиянын урук өстүрүүчүлөр ассоциациясынын жетекчилиги менен болгон жолугушууда университет менен ассоциациянын ортосунда мындан мурун кол коюлган эки тараптуу кызматташтык келишимин андан ары улантуу, студенттердин стажировкадан өтүү маселеси, Кыргызстандын айыл чарба

тармагында орток иш-аракеттер ж.б.у.с. маселелер талкууланды.

2014-жылдын 23-октябрь күнү - Университетибизде өткөрүлгөн «Маданияттар аралык билим берүү контекстинде «Түрк дүйнөсүнүн атуулу» аттуу тандалма сабактын окуу программасын иштеп чыгуу ж-а натыйжалуулугун баалоо» долбоорунун симпозиум-семинарынын жыйынтыгында ТР Газиантеп, Ататүрк, Битлис Эрен, КР И.Арабаев университеттери, Валех Хажылар атн. илимий-маданий изилдөөлөр б-ча эл аралык фонду, Эл аралык "ТЕКЕ" (Түркчө адабият, маданият ж-а билим берүү) журналы, "EPODER" (окуу программалары ж-а билим берүү б-ча) уюму менен биргеликте «Түрк дүйнөсүнүн атуулу» аттуу окуу программасынын тандалма сабак катары орун алышы, «Түрк дүйнөсүнүн атуулу» долбоору б-ча иш-чаралардын ишке ашырылышы, бардык тараптардын ортосунда кызматташтыктын ж-а координациянын өнүктүрүлүшү ж.б. билим берүү маселелерин камтыган кызматташтык келишимдерине кол коюлду.

b. Өнөктөштөр

Университеттин ар бир сектордон көптөгөн өнөктөштөрү менен ортолорунда ишенимди арттырган байланыштарды бекемдеп, маалымат агыны менен кызматташтыкты камсыз кыла тургандай жыйындардын, ар түрдүү социалдык маданий иш-чаралардын уюштурулушуна жана орток долбоорлордун иштелип чыгышына маани берип келет.

2014-жылдын 4-февраль күнү КРнын Маданият, маалымат жана туризм министринин орун басары Максат Чакиев университетке иш сапары менен келген учурда университет менен Кыргызстанды таанытуу, туризм, маданият ж-а башка тармактарда орток долбоорлор, конференциялар, социалдык-маданий иш-чаралар, технологиялык инфрастуктура, билим жана тажрыйба алмашуу тууралуу маселелер талкууланды.

2014-жылдын 3-апрель күнү Казахстандагы Түрк академиясы менен профессордук-окуутучулук курам, административдик кызматкерлер, студенттер менен алмашуу жана билим берүү тармактарын да камтыган эки тараптуу кызматташтык б-ча келишимге кол коюлду.

c. Коомчулукка кызмат кылуу, социалдык жоопкерчилик иш-чаралары

Кыргыз-Түрк «Манас» университети өзүнүн чөйрөсүндөгүлөрдөн тартып, коомчулуктун бардык катмарларынын мүдөө-талаптарына жооп берүү, жашоо-турмуштарынын сапатын арттыруу максатында жергиликтү бийлик органдары, жарандык коом уюмдары, профсоюздар менен кызматташтыкта окуу семинарларын уюштуруп, көйгөйлөрдү изилдеп, таап, аларды чечүү жолдорун табууга аракет кылып келет.

2014-жылдын 10-14-февраль күндөрү студенттердин жана окутуучулардын колдоосу менен жетим балдар үйү жана карылар үйүнө жардам көрсөтүү максатында “Жарманкеге келгиле!» аттуу кайрымдуулук иш-чарасы уюштурулду.

2014-жылдын 18-март күнү Университеттин Ч.Айтматов атындагы кампуста жайгашкан экономика жана башкаруу факультетинин имаратынын кире бериш жеринде академиялык/административдик кызматкерлер жана студенттер үчүн кызмат көрсөтүү максатында Демир Кыргыз Интернэшнл Банктын филиалынын ачылыш аземи өткөрүлдү.

2014-жылдын 20-март күнү ТР Улуттук Билим берүү министрлигине караштуу Бишкек Башталгыч билим берүү мектебине университеттин ректору, проф. докт. Себахаттин Балжы барып, кенже класстын окуучуларына таттуу тарапа таратып, алар

менен маек куруп берди. Жолугушуу учурунда окуучулар абдан кызыктуу суроолорду узатып, проф. докт. Себахаттин Балжыдан география боюнча сабак өтүп беришин өтүнүштү.

2014-жылдын 19-март күнү КРнын Саламаттыкты сактоо министрлигине караштуу №3 стоматологиялык поликлиникасы менен университет ортосунда академиялык, административдик кызматкерлердин жана студенттердин тиш жана ооз көңдөй ооруларын дарылоо жаатында эки тараптуу кызматташтык боюнча келишимге кол коюлуп, стоматологиялык кабинет оңдотулуп заманбапташтырылды.

2014-жылдын 24-май күнү Түрк ашканасынын белгилүү ашпозчусу Шефика Гүнйел университетибизде конок болду. Университеттин социалдык багыттагы имараттарында өткөрүлүп, түз эфирден берилген "Шефика Гүнйел менен чогуу үйрөнөбүз" мастер-класс программасы университетибизде жана ошондой эле Кыргызстанда да чоң кызыгуу жаратты.

2014-жылдын 24-май күнү университеттин жетекчилиги Кыргызстан Элдеринин Ассамблеясына барып, төрага Бектемир Мурзубраимов менен жолугушту. Бул Ассамблеянын курамындагы Ахыска түрктөрү, Азербайжан ж.б. ассоциациялардын жетекчилиги м-н жолугушуп келишти.

2014-жылдын 28-май күнү Чет тилдер жогорку мектеби тарабынан ар жылы салттуу түрдө уюшутурулуучу "5-улуттук түркчө ырлардын жарышы" шаңдуу өттү.

2014-жылдын 24-июнь күнү Ч. Айтматов атындагы кампусундагы Социалдык багыттагы имараттын жыйын залында "Кыргызстандынсаламаттыкты сактоо системасына анализ" деген темада семинар уюштурулду.

2014-жылдын 13-июнь күнү Университетибиздин ректорлугу тарабынан ар жылы өткөрүлгөн кайрымдуулук иш-чарасынын алкагында жетим балдар үйүнүн тарбиялануучулары 10 күндүк мөөнөттө студенттердин жатаканасында болушуп, ага-эжелеринин бүтүрүү кечесине катышкан соң, өз үйлөрүнө жеткирилди.

2014-жылдын 18-ноябрь күнү Кыргызстандын Сокулук районундагы Петровка айылында жайгашкан акыл эси кем балдар үчүн мектеп-интернатына университеттинректорупроф.,док.Себахаттин Балжы жана кызматкерлери барып, керектүү окуу материалдар, аңгеме китептери, оюнчуктар, ашканага керек болгон казандар ж.б. каражаттар менен камсыз кылышты.

2014-жылдын 2-декабрь күнү Майыптар күнүнө карата коомдук жоопкерчилик жана элге кызмат кылуу багытында коомдук иш-чараларды жүргүзүп келген университеттин жетекчилиги Бишкек шаарынын Абай көчөсүндө жайгашкан карылар жана майыптар үйүнө барып, ашканасын, коридорлорун, жуунучу бөлмөнүн чатырын ремонттоп, керектүү каражаттар (дары-дармектер, парда, төшөнчү буюмдар ж.б.) менен камсыз кылды.

Университет өзүнү социалдык жоопкерчилик долбоорлорунун алкагында

Кыргыстандын Нарын областындагы Талды Суу айылындагы Абибулла Осмоналиев орто мектебине 6 даана компьютер, 1 даана телевизор, 10 даана с тол жана парта тапшырды.

Ушул эле долбоордун алкагында төмөндөгү орто мектептерге жардам көрсөтүлдү:

Ош областындагы мектептерге таратып берилиши үчүн “Түрк-Ата” бирикмесине 8 даана компьютерө 1 даана телевизор.

Нарын областынын Нарын районундагы Эмгек-Талаа айылындагы Керимбай уулу Сарыбай атындагы мектепке 7 даана компьютер, 1 даана телевизор.

Ош областынын Өзгөн районунун Көлдүк айылындагы Рыспай Конкошев атындагы №12 мектепке 2 даана компьютер, 1 даана телевизор.

Нарын областынын Кочкор айылындагы Капар Кыдыралиев атындагы лицейге 1 даана телевизор, 5 даана VGA-экран.

d. Эл аралык мамилелер жана кызматташтыктар

Университет, ааламдашуу процессинде дүйнөдөгү күчтүү жана атаандаштыкка туруштук бере алган мекеме структурасына ээ болуу үчүн алгач куруучу өлкөлөрдүн, аймактагы жана дүйнөдөгү тандалма жогорку окуу жайлар жана алдыңкы мекемелер менен эл аралык мамилелерди түзүп, кызматташтыкты бекемдеп келет.

Бул максатта 2010-жылдын февраль айынан 2015-жылдын июнь айына чейинки мезгилде Түркия Республикасынан 70 университет, мекеме, уюм жана өкмөттүк эмес уюмдар; Түркия Республикасынан сырткары 48 жогорку окуу жай менен кызматташтык протоколдоруна (http://iro.manas.edu.kg/index.php/homepage,menu) кол коюлуп, студенттер жана профессордук-окутуучулук курам менен алмашуу программалары, практика, профессордук-окутуучулук курамдын квалификациясын жогорулатуу, орток илимий долбоорлорду иштеп чыгууга багытталган иш-чаралар аткарылууда. Мындан сырткары Мевляна алмашуу программасынын алкагында 64 университет менен кызматташтык келишимине кол коюлду (http://mdp.manas.edu.kg/).

2014-жылдын 22-январь күнү Манас университетинин профессордук-окутуучулук курамдын, техникалык инженерлердин ж-а студенттердин ТРТ студияларында түз эфирге чыгуу ыкмаларына ээ болуу, ТРТнын материалдык-техникалык базасын колдонуу, ТРТнын Орто Азия ж-а Кыргызстанда фильм тартуу иш-чаралары үчүн Манас университетинин материалдык-техникалык базасын колдонушу максатында жана ошондой эле мындан мурун түзүлгөн келишимди өнүктүрүү үчүн эки тараптуу кызматташтык келишимине кол коюлду.

2014-жылдын 14-февраль күнү ТРдагы Хаккари университетинин ректору проф., док. Эбубекир Жейлан жана жетекчилери университетке иш сапары менен келишип, кызматташтык келишимине кол коюшту. Казахстандагы Түрк академиясы менен профессордук-окуутучулук курам, административдик кызматкерлер, студенттер менен алмашуу жана билим берүү тармактарын да камтыган эки тараптуу кызматташтык боюнча келишимге кол коюлду.

2014-жылдын 24-апрель күнү ТРнын Ататүрк атындагы маданият борборунун башчысы проф., док. Туран Караташ жана делегациясы университетке иш сапары менен келишип, кызматташтык келишимине кол коюшту.

Англиянын Бишкектеги элчиси Джудит Маргарет Фарнворт университетке келип, студенттерге “Эл аралык системада дипломатия” темасында семинар өткөрдү.

2014-жылдын 30-апрель күнү КРнын Улуттук тил комиссиясынын төрагасы Эгемберди Эрматов жана делегациясы университетке келишип, кызматташтык келишимине кол коюшту.

2014-жылдын 9-июнь күнү ТРнын Бартын университетинин ректору, башкаруу кеңешинин ж-а декандарынын университетке иш сапарынын натыйжасында эки университет ортосунда студент,окутуучу ж-а административдик кызматкер алмашуу программасы, билим берүү жаатында кызматташтык келишимине ж-а Мевляна алмашуу программасына кол коюлду.

2014-жылдын 24-октябрь Украинанын В.А. Сухомлинов-Николаев атн. Улуттук универститетинин жетекчилигинде ж-а педагогика факультетинин деканы катары дагы эмгектенген проф. докт. Мухиддин Николаев университетибизге келип, эки окуу жайдын ортосунда академиялык ж-а административдик кызматкерлер, студенттер м-н алмашуу программаларын ж.б. билим берүү маселелерин камтыган кызматташтык келишимдерге кол коюлду.

е. Сыйлыктар

“Кыргыз Туусу” гезитинде жарыяланган 2014-жылдын мыктылары номинациясында Манас университетинин билим берүүсүнүн сапаты ж-а Европалык рейтингде Кыргызстан менен КМШ өлкөлөрүнүн ЖОЖдорунун арасынан алдыга озуп чыгып, биринчиликке жетишкендиги үчүн “Кыргыз Туусу” гезити тарабынан 2014-жылдын эң мыкты университети деп табылды.

Түрк дүйнөсүнүн жазуучулар жана маданият имшемрелеринин фонду **(TÜRK-SAV)** 18. Эл аралык Түрк дүйнөсүнө эмгеги сиңген инсандарга сыйлык тапшыруу аземинде, Университетибиз **“Түрк дүйнөсүндө орток маданий жана илимий көпүрөөнүн бекемдөө миссиясын”** аткарып келегндиги үчүн сыйлыкка арзыды.

Дүйнөлүк Түрк Форуму жана Түрк Азия стратегиялык изилдөөлөр борбору (TASAM) тарабынан уюштурулган ‘III. Дүйнөлүк Түрк Форумунун’ алкагында Түрк дүйнөсүнүн концепциясынын жана маанилүүлүгүн ийгилик менен арттырып келген инсандарды, уюмдарды сыйлоо жана андан ары дем берүү максатында мамлекеттик, дипломатиялык, бизнес, илим, маданият, искусство, технология, стратегия, спорт жана коомдук дипломатия номинациялары боюнча 2014-жылы өткөрүлгөн **“Түрк дүйнөсүнүн кызыл алма сыйлыктарын”** тапшыруу аземинде университетибиз **технология боюнча Кызыл алма сыйлыгына** ээ болду

Ишенаалы Арабаев атындагы Кыргыз Мамлекеттик университетинин Окумуштуулар Кеңешинин (№11–протокол, 30.10.2014) чечиминин негизинде Кыргыз жаштарына заманбап билим берүүдөгү жетишкендиктери жана И. Арабаев атындагы Кыргыз Мамлекеттик университетинин өнүгүшүнө кошкон салымы үчүн Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ректору, профессор Себахаттин Балжыга аталган университеттин Ардактуу Профессору наамы берилди.

Наши вузы попали в десятку

Евросоюздун гранттык колдоосу менен Европалык илимий-өнөр жай палатасы тарабынан жыл сайын өткөрүлүүчү глобалдык изилдөөнүн жыйынтыгы боюнча Нобель сыйлыгына жана математика тармагы боюнча Филдс медалына ээ болгон профессордук-окутуучулардын санына, чет мамлекеттен келип окуган студенттердин санына, университеттин публикацияларынын дүйнөлүк илимий журналдарда жарыяланышына ж.б.у.с. категорияларга жараша европадагы кредиттик саат системасын колдонгон дүйнөнүн 2678 университетинин ичинен

Кыргызстандан төрт университетке **европалык рейтингде** “BBB” же болбосо “жетиштүү жогорку деңгээлде” деген категория ыйгарылды. Ал эми бул категориянын биринчилигине **Кыргыз-Түрк “Манас” университети** татыган.

5.5. Спорт жаатындагы кызмат көрсөтүүлөр

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Ден-соолук, маданият жана спорт башкармалыгынына караштуу спорттук имараттарда университеттин студенттерине жана кызматкерлерине апта аягында жана эс алуу күндөрүндө да жети күн кызмат берет.

Университеттин ачык аба спорт комплекси 2001-2002-окуу жылынан баштап иштей баштаган. Спорттук комплекс: 1 футбол, 1 баскетбол, 1 волейбол, 1 теннис спорттук аянтчадан турат.

Спорттук имараттарда, спорт аянтчаларынан сырткары студенттердин кийинип чечинүү бөлмөлөрү жана кызматкерлер үчүн кеңселер орун алган.

Жаңы жабык спорт аянтынын курулушу улантылууда. Мындан сырткары элдик оюндар, музыкалык аспаптар, заманбап бий ж.б.у.с. ийримдерге катышып, студенттер өздөрүн өнүктүрүүдө жана ушул ийримдерге катышуу менен санаалаш, досторду таап,ар дайым социалдык чөйрө менен карым-катнашта болушууда.

Мындан сырткары Коммуникация факультетинин имаратындагы фитнес залы жаңыланып, 2013-жылы Дене тарбия Жогорку мектебинин алдында студент ж-а кызматкерлердин пайдалануусуна берилген.

5.6. Маданий кызматтар

Түрк тектүү мамлекеттер менен боордош түрк элдеринин университетке тапшыруу курагына келген жаштардын башын бириктирип, эл аралык, заманбап билимдин талаптарына ылайык билим алышсын деп, улуттук жана руханий аң-сезимдерин калыптандыруу максатында курулган университетибиз, бул максатты ишке ашыруу үчүн маданий иш-чараларга да өзгөчө маани берип келет.

Студенттер үйлөрүндө ар жуманын бейшемби күдөрү кечкисин “маектер” өткөрүлүп турат. Бул иш чарага окутуучулар да чакырылып, үйбүлөлүк атмосферада маектер өткөрүлүп, буш чара кыматкерлер меен студенттердин ортосундагы байланшытын тызыг болушуна өбөлгө түзөт.

Мындан сырткары таалим-тарбия берүү программасынын алкагынжа поэзия кечелери, экскурсия жана маанай көтөрүүчү иш-чаралар өткөрүлүү менен катар театралдык пьесалар да коюлуп келет.

21-март. Нооруз майрамы

19-февраль. "Талант ж-а Тагдыр" спектакли

23-апрель. Улуттук боштондук ж-а балдардын майрамы

8-март. Эл аралык аялзатынын майрамы

3-май. Азербайжанда КУНИБ көргөзмөсү

27-май. Эң кооз хоби бакчасы конкурсу

5.7. Административдик кызматтар

Башкы катчылык

Башкы катчы университеттин административдик структурасынын жетекчи органы болуп саналат. Аткарган иш-чаралары боюнча Ректор жана Биринчи проректордун алдында жооптуу болот. Окумуштуулар жана Башкаруу кеңештеринин добуш берүү укугуна ээ болбостон референт-мүчөсү болуп саналат.

Башкы катчынын милдеттери, ыйгарым укуктары жана жоопкерчиликтери төмөндө көрсөтүлгөн:

- Университеттин административдик структурасында орун алган түзүмдөрдүн тийиштүү мыйзам, устав, инструкция, жобо ж.б. ылайык натыйжалуу жана үзгүлтүксүз иштөөсүн камсыз кылуу,
- Окумуштуулар жана Башкаруу кеңештеринин добуш берүү укугуна ээ болбостон референт болуу,
- Университеттин окумуштуулар кеңеши менен башкаруу кеңешинин жыйналыштарынын күн тартибин даярдап, тийиштүү кишилерге өз убактысында жиберүү,
- Университеттин окумуштуулар кеңеши менен башкаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдерди жазуу, коргоо, сактоо жана университетке караштуу түзүмдөргө жана тийиштүү кишилерге жиберүү,
- Университеттин окумуштуулар кеңеши менен башкаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган чечимдерди университеттин веб-баракчасында жарыялоо,
- Ректорлуктун тышкы жана ички иш кагаздарын жүргүзүү,
- Университеттин административдик түзүмдөрү менен жеке жана мамлекеттик уюмдар ортосундагы мамилелердин натыйжалуу жана ырааттуу өнүгүүсүн камсыз кылуу,
- Факультет/жогорку мектеп/ институттун катчыларынын ортосунда координацияны жакшыртуу, кызматташтыкты камсыздоо, алардын натыйжалуу жана ырааттуу иштөөсүн камсыз кылуу,
- Ага караштуу болгон түзүмдөр ортосунда контролдоо жана текшерүү иштерин жүргүзүү, дисциплинаны камсыз кылуу,
- Университеттин ар түрдүү **административдик-чарбалык иштин камсыздалышын уюштуруу**,
- Университетте иштеген административдик кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу боюнча керектөөлөрдү аныкттоо жана бул керектөөлөргө ылайык окуу программасын камсыз кылуу,
- Университеттин ар түрдүү юридикалык маселелерди көзөмөлгө алуу жана бир жыйынтыкка келтирүү,
- Университеттин басма-полиграфиялык тейлөө кызматтарын ирээттүү иштешин камсыздоо,
- Университеттин административдик структурасында дайындала турган кызматкерди Ректор жана Биринчи проректорго сунуш кылуу,
- Университеттин балансында турган кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктөрдү коргоо боюнча чараларды көрүү,
- Ректораттын протокол, визит жана азем өткөрүү иштеринде административдик-чарбалык иштин камсыздалышын жана уюштурулушун камсыз кылуу,
- Мүчө болгон кеңеш жана комиссияларга катышуу жана/же башчысы болуу,
- Система жана нормативдик-укуктук документтерди иштеп чыгуу,

- Университеттин ичинде ар түрдүү коопсуздук чараларын камсыз кылуу,
- Университеттин бардык мүлктөрүн уюштуруу жана архивдөө иштерин жүргүзүү,
- Кызматкерлердин социалдык коопсуздугунун камсыздалышында тийиштүү иш-чараларды жүргүзүү,
- Ресурстардын натыйжалуу колдонулушун камсыз кылуу,
- Баш катчылыктын жана ага караштуу түзүмдөрдүн аткарган бардык иш-чараларын контролдоо жана текшерүү, бул иш-чаралардын жыйынтыктарын алуу боюнча Ректораттын алдында жоопту болуу,
- Ректор жана Биринчи проректор тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Маалыматтык технологиялар башкармалыгы**

- **Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, милдети, стратегиясы жана прициптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу**,
- Университетте маалымат алмашуу иш-чараларын пландаштыруу жана уюштуруу,
- Университеттин жергиликтүү байланыш-катыш тармагына (Network) техникалык кызмат көрсөтүү жана иштетүү,
- Жергиликтүү жана эл аралык байланыш-катыш тармактары менен локалдык тармак байланышын үзгүлтүксүз жана тоскоолсуз камсыздоо,
- Академиялык жана административдик түзүмдөр маалыматтык технологияларды колдонуп кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүү үчүн техникалык көмөк көрсөтүү,
- Университеттин веб баракчасын даярдоо ишин координациялоо, түзүмдөрдүн келген сунуш жана маалыматтарга ылайык веб-баракчадагы маалыматты жаңыртуу, аткарылган иш-чаралар жөнүндө маалыматты веб баракчада жарыялоо,
- Университеттин лицензияланган программалык жабдууларга болгон керектөөсүн камсыз кылуу жана алардын жаңыланып туруусун камсыздоо,
- Университеттин академиялык жана административдик түзүмдөрдүн компьютердин жардамы менен өткөрө турган сабак/ жыйындар үчүн компьютердик лабораторияларды техникалык жактан даярдоо,
- Университет тарабынан уюштурулган ар түрдүү жыйындарда колдонула турган компьютер жана прожекторлорду камсыз кылуу жана презентациялардын өткөрүлүшүн камсыз кылуу,
- Университеттин балансында турган бардык компьютердик системаларды, персоналдык компьютерлерди жана кошумча жабдыктарды периодикалык түрдө жана керек кезде оңдоп-түзөө жана техникалык кызмат көрсөтүү иштерин жүргүзүү,
- Университет муктаж болгон ар түрдүү компьютер жана компьютердик жабдыктарды сатып алууга байланыштуу Сатып алуу жана жана текшерүү комиссиясына техникалык жактан катышуу,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Административдик-чарбалык ишти камсыздоо башкармалыгы**

- **Башкармалыктар үчүн аныкталган Университеттин максаты, милдети, стратегиясы жана прициптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу**,
- Университеттин балансында турган же колдонуусунда болгон кыймылдуу жана кыймылсыз мүлктөргө байланыштуу таблицалардын жыйынтыктарын даярдоо,
- Керектүү каражат жана материалдардык камсыздалышы боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүү,

- Имараттарды тазалоо, жарыктандыруу, жылытуу, оңдоп-түзөө ж.б.у.с. кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүү,
- Университетке келген конокторго жардам көрсөтүү жана тийиштүү кишилер менен жолугушуулардын өтүшүн камсыз кылуу,
- Университеттин жашыл аянттарынын тазалыгын сактоо жана сугаруу ж.б.у.с. иш-чараларды өткөрүү, күнүгө контролдоо жана текшерүүлөрдү жүргүзүү,
- Жол кыймылынын коопсуздугу жөнүндө мыйзамга ылайык университеттин балансында турган унааларга байланыштуу страховка, ондоп-түзөө, номер алуу жана каттоо боюнча иштерин жүргүзүү,
- Коопсуздук жана айлана-чөйрөгө көзөмөл жүргүзүү иштерин аткаруу,
- Университеттин имараттары, кызматкерлердин турак-жайы жана жатаканалардын коопсуздугу үчүн ички иштер органдары менен келишимдердин даярдалышын камсыздоо, бул келишимдерди жетекчилерге жөнөтүү жана келишимге ылайык коопсуздук кызматынын ишке ашырылышын жана текшерилишин камсыз кылуу,
- Катышкан жана/же жоопкерчилик алган процесстерде иштерди жакшыртуу боюнча мүмкүнчүлүктөрдү изилдеп чыгып тиешелүү сунуштарды киргизүү,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Китепкана жана иш кагаздар башкармалыгы**

- Университеттин китепканаларынын ар түрдүү керектөөлөрүн камсыздоо,
- Басылма, фильм, видеолента, микрофильм, каттоо каталогдорун даярдоо,
- Профессордук-окуутучулук курамдын мүчөлөрүнүн булактарды издөө керектөөлөрүн камсыздоо,
- Библиографиялык маалыматтарды издөө иштерин жүргүзүү,
- Китепканалар ортосундагы кызматташтык боюнча иш-чараларды жүргүзүү,
- Аныкталган принциптердин чектеринде коомго китепканалык кызмат көрсөтүүлөрдү камсыз кылуу,
- Академиялык түзүмдөр менен биргелешип китепкананын керектөөлөрүнө байланыштуу бюджетти даярдоо,
- Университеттин басылмаларын (публикацияларын), диссертацияларды, китеп ж.б.у.с. илимий эмгектерди коомчулукка таанытуу, алардын автордук укугун коргоо жана көзөмөлдөө,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Студенттик иштер башкармалыгы**

- Башкармалыктар аныкталган Университеттин максаты, милдети, стратегиясы жана прициптерине ылайык милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу,
- Кызмат чөйрөсүнө кирген бардык процедураларды тез, туура жана коопсуз түрдө аткарылышын камсыздоо,
- Окуу календарынын толук жүзөгө ашырылышын камсыз кылуу,
- Академиялык түзүмдөр тарабынан кабыл алынган чечимдерди тез арада жана туура жүзөгө ашыруу,
- Университеттин студенттик иштерине байланыштуу буйруктарды тийиштүү түзүмдөргө жана кишилерге билдирүү,
- Маалыматтык технологиялар башкармалыгы менен бирге Студенттик иштер

башкармалыгынын маалыматтык системаларынын туура жана коопсуз түрдө иштөөсүн камсыздоо,

- Студенттерди каттоо иштерин жүргүзүү, сабактарга байланыштуу процедуралардын каттосун жүргүзүү,
- Диплом, студенттик билет, стипендия, бүтүрүүчүлөргүө көзөмөл жүргүзүү боюнча иштерди аткаруу, аттестат жана дипломдун каттоолорун жүргүзүү,
- Эркек студенттердин аскердик кызмат өтөө иштерин жүргүзүү,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Кадрлар башкармалыгы**

- Башкармалыктар үчүн аныкталган милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу,
- Университеттин адам ресурстарына болгон керектөөлөрүн камсыздоо үчүн пландарды даярдоо жана аларды жүзөгө ашыруу үчүн иш-чараларды уюштуруу,
- Университеттин академиялык жана административдик кызматкерлерди кызмат ордуна дайындоо, өздүк делолору жана пенсиялык камсыздоосуна байланыштуу иш-чараларды уюштуруу,
- Административдик кызматкерлер үчүн даярдоо жана квалификацияны жогорулатуу курстарын уюштуруу жана ишке ашыруу,
- Биринчи жолу ишке алына турган, башка уюм жана мекемелерден которулуу менен дайнындалган жана туруктуу иштей турган ар бир баскычтагы кызматкерге байланыштуу тийиштүү процедураларды мыйзам, устав же жоболорго ылайык жүргүзүү жана кызматкердин иштей баштоосун камсыздоо,
- Кызматкерлер тарабынан бир ай ичинде аткарылган иш-чараларды талдоо жана маалыматтардын улам жаңыланып туруусун камсыздоо,
- Катышкан жана/же жоопкерчилик алган процесстерде иштерди жакшыртуу боюнча мүмкүнчүлүктөрдү изилдеп чыгып тиешелүү сунуштарды киргизүү,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Ден – соолук, маданият жана спорт башкармалыгы**

- Башкармалыктар үчүн аныкталган милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу,
- Студенттерге жана кызматкерлерге ден-соолук боюнча кызмат көрсөтүү,
- Психологиялык кеңеш берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн толук аткарылышын камсыздоо,
- Студенттердин жана кызматкерлердин турак-жай жана тамактанууга болгон керектөөлөрүн камсыздоо,
- Студенттердин жана кызматкерлердин спорттук, маданий жана социалдык керектөөлөрүн камсыздоо үчүн керектүү иш-чараларды уюштуруу,
- Тийиштүү түзүмдөр менен бирге кызматкерлердин турак-жайын жана конок үйлөрүн үзгүлтүксүз иштетүү,
- Спорттук аянтчаларды иштетүү,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.
- Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү
- Отчеттук жылдан кийинки 2 жылдын бюджеттик болжолдоосун камтыган административдик бюджетти стратегиялык план жана жыл ичинде аткарылган иштердин натыйжалуугу

жөнүндө программага ылайык даярдоо жана административдик иш- чаралардын коюлган талаптарга ылайык келгендигин талдоо жана баалоо,

- Университеттин нормативдик-укуктук документтерине ылайык аныкталган бюджеттик принцип жана негиздеринин чектеринде чыгымдар тууралуу деталдуу программаны даярдоо жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө талабын эске алуу менен төлөмдөрдүн тийиштүү түзүмдөргө жөнөтүлүшүн камсыздоо,
- Бюджеттик эсептерди уюштуруу, бюджеттик каражаттарды колдонуу жыйынтыктары боюнча маалыматтарды топтоо, баалоо жана акыркы бюджеттик эсеп менен финансылык статистикалык маалыматтарды даярдоо,
- Университеттин нормативдик-укуктук документтеринин чектеринде кирешелерди эсептөө, киреше жана карыздардын түшүшүн көзөмөлдөө жана жыйноо иштерин жүргүзүү,
- Бюджеттик каражаттарды пайдаланган түзүмдөрдүн отчетторун эске алуу менен административдик иш-чаралардын отчетун даярдоо,
- Университеттин инвестиция программасын даярдоо ишин координациялоо, программаны жүзөгө ашыруу жыйынтыктарын талдоо жана жылдык инвестицияларды баалоо отчетун даярдоо,
- Университеттин башка администрациялар менен болгон финансылык иш-чаралар жана процедураларды жүргүзүү жана жыйынтыктоо,
- Финансылык мыйзамдарга байланыштуу башка мыйзамдардын жүзөгө ашырылышы тууралуу жетекчиликке жана финансы иштери боюнча жооптууларга керектүү маалыматтарды берүү жана кеңеш берүү,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

➢ **Курулуш иштер башкармалыгы**

- Башкармалыктар үчүн аныкталган милдет жана жоопкерчиликтерди аткаруу,
- Имараттын курулуш иштери жана материалдар менен байланыштуу технологиялык өнүгүүлөрдү жакындап байкап, жаңы технологиялардын колдонулушун камсыздоо,
- Университеттин түзүмүндө жана системаларында колдонула турган стандарт жана негиздерди аныктоо,
- Жаңы курула турган имарат/ объекттердин технологиялык өнүгүүлөргө ылайык планын жана долбоорлорун иштеп чыгуу, имараттарды куруу жана оңдоо боюнча долбоорго ылайык келген санда жана сапатта курулуш материалдары менен камсыз кылуу жана алардын колдонулушун камсыздоо,
- Имарат/объекттерди оңдоо жана куруу иштеринин план жана долбоорго ылайык жүргүзүлүшүн камсыздоо,
- Кыймылсыз мүлктөрдүн эсебин жүргүзүү жана төлөмдөрдүн тиешелүү мамлекеттик уюмдарга өз убактысында жана туура төлөнүшүн камсыздоо,
- Жаңы имараттарга байланыштуу архитектуралык-курулуштук көзөмөл, электр энергиясы, механикалык иштер, вентиляция, сууну тазалоо системасы жана айлана-чөйрөнү

жакшыртуу боюнча алдын-ала долбоорлорун иштеп чыгуу жана аларды ишке ашырууну камсыздоо,

- Тендердин алдындагы техникалык шарттар, тендердик документтер, атайын административдик шарттар, сметалар, келишимдин долбоорлору ж.б. документтердин тендер өткөрүү жана сатып алуулар жөнүндө Инструкцияга ылайык экендигин бекитүү,
- Фирмалар тарабынан курулуш иштери жүргүзүлгөн учурда кабыл алуу, акыркы эсептөөлөрдү жүргүзүү жана акыркы кабыл алуу иштеринин өз убактысында жана туура аткарылышын камсыздоо,
- Подрядчик фирмаларга тендер аркылуу курдурулган имараттарга байланыштуу төлөмдөрдүн жоболорго ылайык төлөнүшүн камсыздоо,
- Подрядчик фирмалар тарабынан жүргүзүлгөн курулуш иштери долбоор жана келишимге ылайык толук аткарылганда, кепилдик катынын кайтарып берилишине макулдук берүү жана келишимди токтотуу боюнча процедуралардын ишке ашырылышын камсыздоо,
- Тендердик комиссияга катышуу,
- Катышкан жана/же жоопкерчилик алган процесстерде иштерди жакшыртуу боюнча мүмкүнчүлүктөрдү изилдеп чыгып тиешелүү сунуштарды киргизүү,
- Тармагына тиешелүү жетекчилер тарабынан берилген башка тапшырмаларды аткаруу.

6. Башкаруу, Каржылык Текшерүү Системасы

Университеттин административдик структурасы:

Башкаруу органдары Ректор, Биринчи проректор, Окумуштуулар кеңеши жана университеттин Башкаруу кеңешинен турат. Университеттин башкаруу штатына айрыкча проректорлор жана административдик бөлүмдөрдүн башында турган Баш катчылык да кирет.

Университетте каржылык башкаруу иштеринде каржылык тартип, эсептик отчет жана каржылык ачыктык өкүм сүргөн экономикалык өнүгүүнү камсыз кылуу максатында каржылык булактар эффективдүү колдонулуп келет. Каржылык башкаруу коомдук сарптоону башкаруу жана бюджеттик процесстерди жакшыртуу иштеринин алкагында № 5018 Коомдук каржылык көзөмөл жана тескөө тууралуу мыйзамы жана Кыргызстандын базар жана каржылык түзүлүшүнө ылайыкташтырылып иштелип чыккан.

Стратегиялык пландаштыруу бөлүмүнүн иштөө усулдары жана негиздери тууралуу инструкциясына ылайык Стратегиялык пландаштыруу бөлүмүнө караштуу ички финансылык түзүлүш иштеп келет. Бирок университеттин өзгөчө статуска ээ болгондугуна байланыштуу анын Уставына ылайык Стратегиялык пландаштыруу бөлүмүнө караштуу Бюджет жана бухгалтерия мүдүрлүгү карайт.

Каржылык көзөмөл; коомдук булактардын белгиленген максаттарына байланыштуу тиешелүү мыйзам менен белгиленген эрежелерге ылайык эффективдүү, экономикалык жана натыйжалуу түрдө колдонулушун камсыз кылуу үчүн түзүлгөн көзөмөл системасы менен структуралык түзүлүш, усул жана процесстер. Сарптоолордон жооптуу бөлүм: административдик бюджеттен бөлүнгөн каражаттарды сарптоо укугуна ээ болгон бөлүмдү билдирет. Университетте бюджеттен бөлүнүп берилген ар бир каражатты сарптоо укугуна ээ болгон киши бул Биринчи проректор, ал эми эң жогорку жетекчи органы Камкорчулар кеңеши болуп эсептелет.

Университетти сырттан көзөмөлдөө иши Текшерүү комиссиясы тарабынан ишке ашырылат. Уставга ылайык бул комиссиянын ишин эки өлкөнүн 4 мүчөсүнөн турган 8 киши алып барат.

НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА ПРИОРИТЕТТЕР

2. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА ПРИОРИТЕТТЕР

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин окуу-тарбия, изилдөө жана коомго кызмат көрсөтүү иш-аракеттери төмөнкү саясаттардын негизинде жүргүзүлөт.

- Университетти башкарууда өз салымын кошуу жана биргелешип өнүгүүнү колдоо,
- Азыркы күндүн жана келечектин талабы болгон 2 жылдык (кесиптик орто билим), 4 жылдык (бакалавр) жана ЖОЖнан кийинки билим берүү (магистратура, докторантура) программаларын түзүү жана бул программалардын актуалдуулугун камсыздап туруу,
- Илимий изилдөөгө багытталган билим берүү методдорун колдонуу,
- Билим берүүдө, биринчи кезекте Европалык Шериктештиктин жогорку билим берүү платформасына таасирдүү, динамикалуу жана жигердүү катышып, абройлуу жана мартабалуу орунга ээ болуу,
- Улуттук жана эл аралык деңгээлде өткөрүлгөн илимий изилдөөлөрдү колдоо,
- Илимий изилдөө иш-аракеттеринде университет-индустрия-мекеме-уюм ортосундагы кызматташтыкты арттыруу жана өзгөчө маани берүү,
- Технологиялык инновацияларды өнүктүрүү аймагын түзүү, учурда иш алып барып жаткан технологиялык инновацияларды өнүктүрүү борборун бул аймак менен бириктирип, улуттук өндүрүшкө илимий жана технологиялык инновацияларды киргизүүнү тездетүү,
- Студенттердин социалдык, маданий, чыгармачылык жана спорттук жактан өнүгүүлөрүнө өбөлгө боло турганuниверситеттин окуу программалары менен бирге эле эле үзгүлтүксүз, дистанттык билим берүү жолдору менен да коом жана ар-түрдүү мекеме-уюмдарга багытталган сертификаттуу окуу курстарын уюштуруу. Айрыкча коомчулук үчүн конференция, семинар ж.б.у.с. иш-чараларды уюштуруу менен коом жана университеттин ортосунда натыйжалуубайланыштардын түзүлүшү үчүн данакер болуу болуп саналат.Университеттин бүтүрүүчүлөрү жана ошондой эле кызыкдар тараптар менен болгон кызматташтык мамилелерин мүмкүн болушунча натыйжалуу деңгээлге жеткирүү. Университеттеги кызматкерлердин квалификацияларын жогорулатууда көмөк көрсөтүү жана аларды мотивациялоо.
- Өмүр бою билим алуу, студенттердин жеке мүнөзүнө багытталуу менен билим берүү жана билим берүүдөгү ийкемдүүлүк.

ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР

3. ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР

А) Каржы иштери боюнча маалыматтар

1. Бюджетти ишке ашыруунун жыйынтыктары

Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү тарабынан иштелип чыккан университеттин 2014-жылдагы бюджетти аткаруунун жыйынтыктары жана негизги каржылык таблицаларга байланыштуу түшүндүрмөлөр менен каржылык натыйжалары төмөндөгүдөй түрдө берилген.

1.1.. Бюджеттик кирешелер: Университеттин кирешелери: Каржылык кирешелер, алынган гранттар, жардамдар жана башка кирешелер болуп саналат. 2014-жылы киреше жалпысынан 36.219.090,65 $ АКШ долларын түзүп, %109,69 ишке ашырылган.

55-таблица. Бюджеттик кирешелер

	2014-ж. бюджеттик сметасы	2014-ж. Ишке ашыруу	Ишке ашырылгандардын көлөмү
Каржы кирешелери	1.941.109 $	7.791.684,49 $	401,40 %
ТР өкмөтүнүн кошкон салымы	29.090.909 $	27.913.200,74 $	90,45 %
Башка кирешелер	218.770 $	514.205,42 $	235,04%
Жалпы	31.250.788 $	36.219.090,65 $	109,69 %

- **1.796.520,02** АКШ доллары **(4.000.000 TL)** ТР Билим берүү министрлиги тарабынан Бишкектеги Башталгыч билим берүү мектебине ж-а лицей имараттарынын долбооруна кошумча каражат катары бөлүп берген**.**

10-диаграмма. Бюджеттик кирешелер

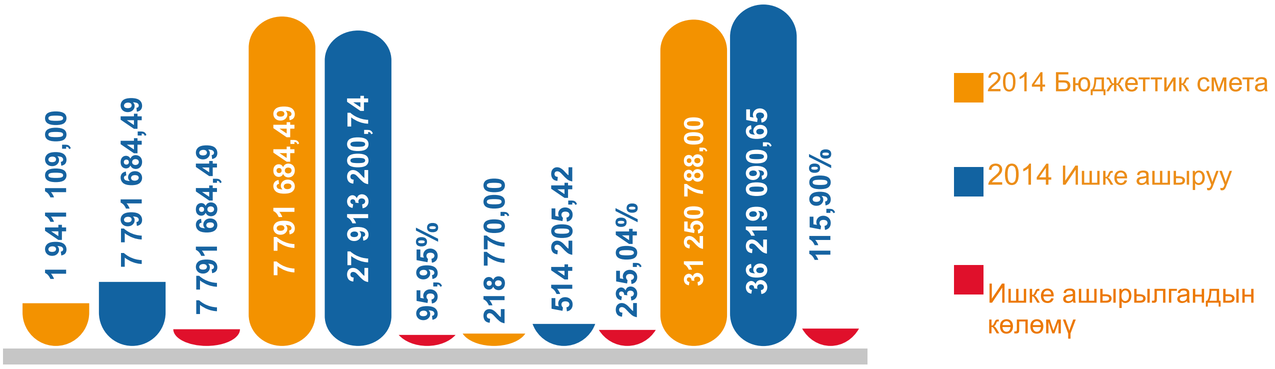

1.2 Бюджеттик чыгымдар: Университеттин чыгымдары 2014-жылы 27.548.610,15 $ АКШ долларын түзгөн. Бул чыгымдар төмөндөгүдөй бөлүштүрүлдү: 01- Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар 99.46, % 02- Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар 107.62, % 03- Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары 59.79, % 05- Күнүмдүк которуулар 57.85% ve 06- Капиталдык чыгымдар болсо 87.03% түздү. Ал эми бардыгы болуп 88.15 % түздү. Төмөндөгү таблицада ишке ашырылган сарптоолордун статьяларына жараша маалымат берилген.

56-таблица. Бюджеттик чыгымдар

	Бюджеттик ассигнование ($)	Сарптоолор ($)	Калганы ($)
01-Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар	11.652.825,00	11.589.787,30	74.072,70
02-Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар	1.797.563,00	1.934.576,09	1.951,91
03-Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары	4.779.084,00	2.857.424,46	1.771.659,54
05-Күнүмдүк которуулар	568.500,00	328.878,12	239.621,88
06-Капиталдык чыгымдар	12.452.816,00	10.837.944,18	1.614.871,82
Бардыгы	31.250.788,00	27.548.610,15	3.702.177,85

11-диаграмма. 2014-жылдагы экономикалык классификацияга карата баштапкы бюджеттик ассигнованиелер

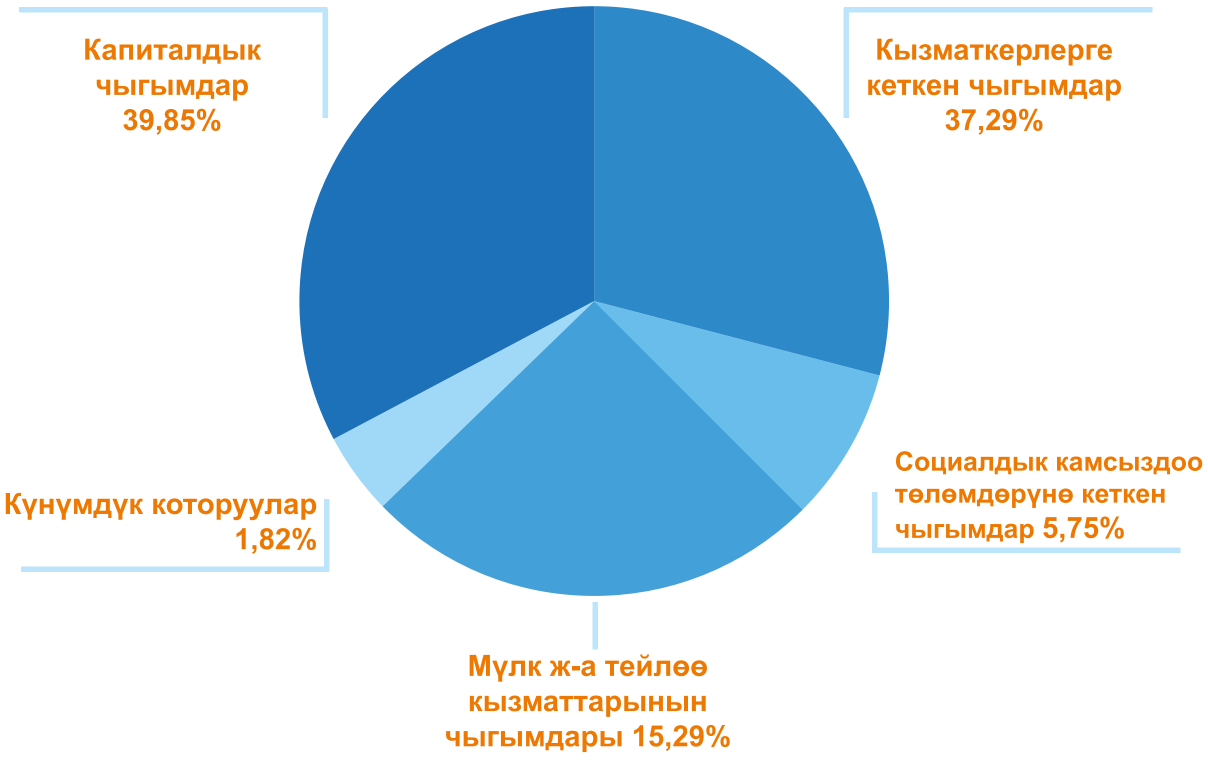

2014-жылы Кыргыз-Түрк "Манас" университетине бөлүнгөн 31.250.788. АКШ доллардык ассигнованиенин 43.04% же б.а. 13.450.388 АКШ доллары - Кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар менен Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөр, 15.29 % (4.779.084 АКШ доллары) - Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары, 1.82 % (568.500 АКШ доллары) - Күнүмдүк которуулар, 39.85% (12.452.816 АКШ доллары) - Капиталдык чыгымдар үчүн жумшалган.

2014-жылы Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин бюджетине бөлүнгөн каражаттын көлөмү, бир жыл мурунку бөлүнгөн каражаттын көлөмүнө салыштырмалуу 1,72 % көбөйгөн.

Кыргыз-Түрк"Манас"университетинин2014-жылыүчүнбөлүнүпберилгенассигнованиенин жылдын аягында дээрлик 88,15 % түзүп, 27.548.610,15 АКШ доллары жумшалган.

01- Кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар: 2014-жылы баштапкы ассигнование 11.652.825 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 11.589.787,30 АКШ Доллары колдонулган.

2014-жылы кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар үчүн берилген жалпы ассигнованиенин дээрлик 99,46 % колдонулган.

12-диаграмма. 2013-жылдагы кызматкерлер үчүн кеткен чыгымдар

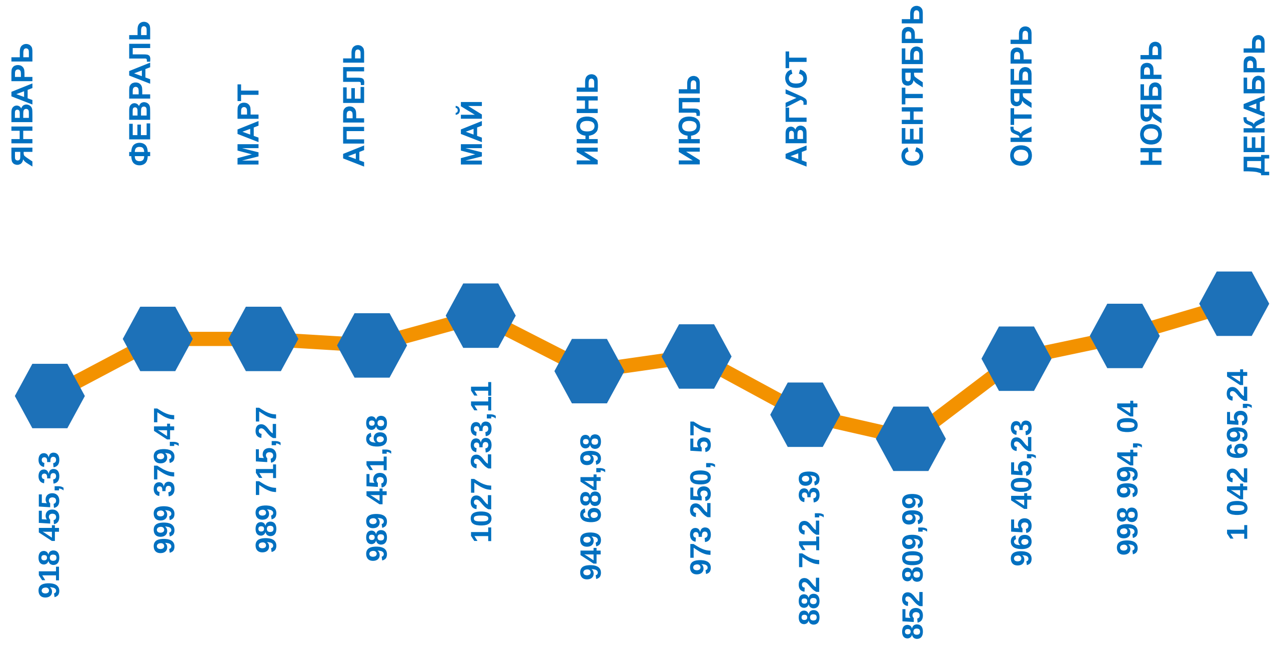

02- Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар: 2014-жылы баштапкы ассигнование 1.797.563 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 1.934.576,36 АКШ доллары колдонулган.

2014-жылы социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөр үчүн берилген ассигнованиелердин дээрлик 107,62 % жумшалып, 7,62 % төлөмгө сарпталган.

13-диаграмма. 2014-жылдагы айларга карата социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар

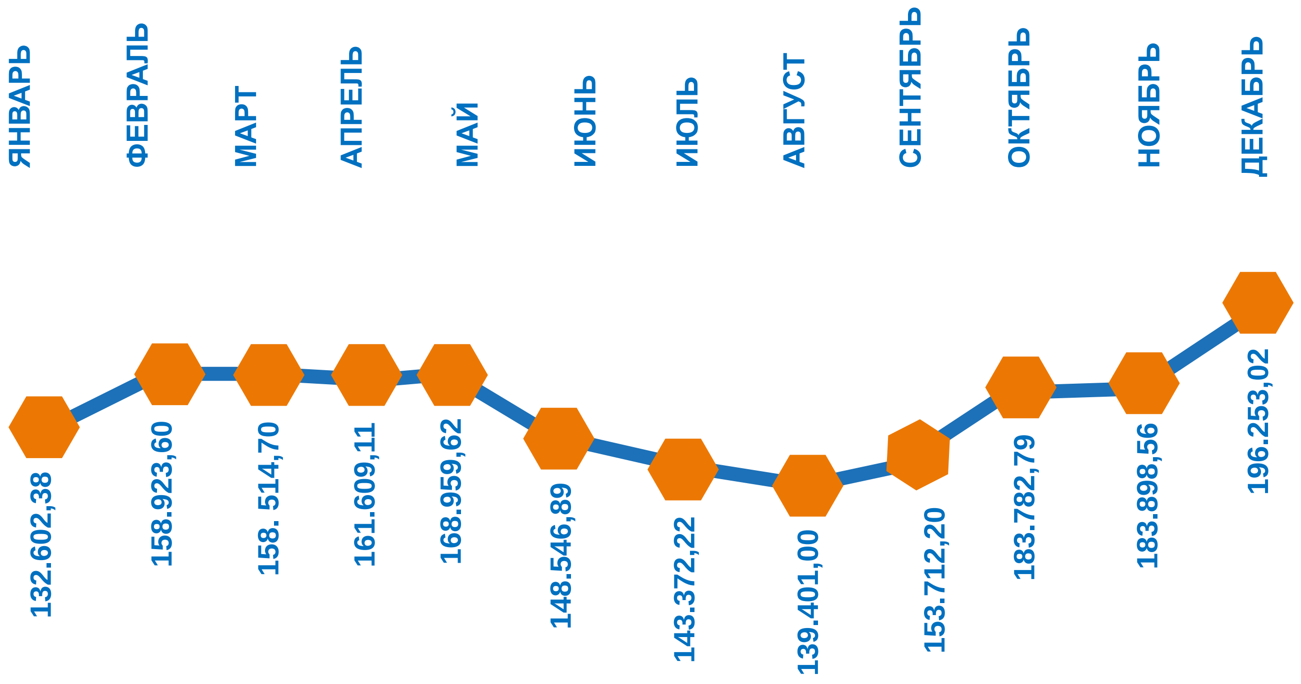

03- Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары: 2014-жылы баштапкы ассигнование 4.779.084 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, 2014-жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын 2.857.424,46 АКШ доллары колдонулган.

2014-жылы мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдарына бөлүнгөн ассигнованиелердин дээрлик 59,79 % колдонулган.

14-диаграмма. 2014-жылы айларга карата мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары

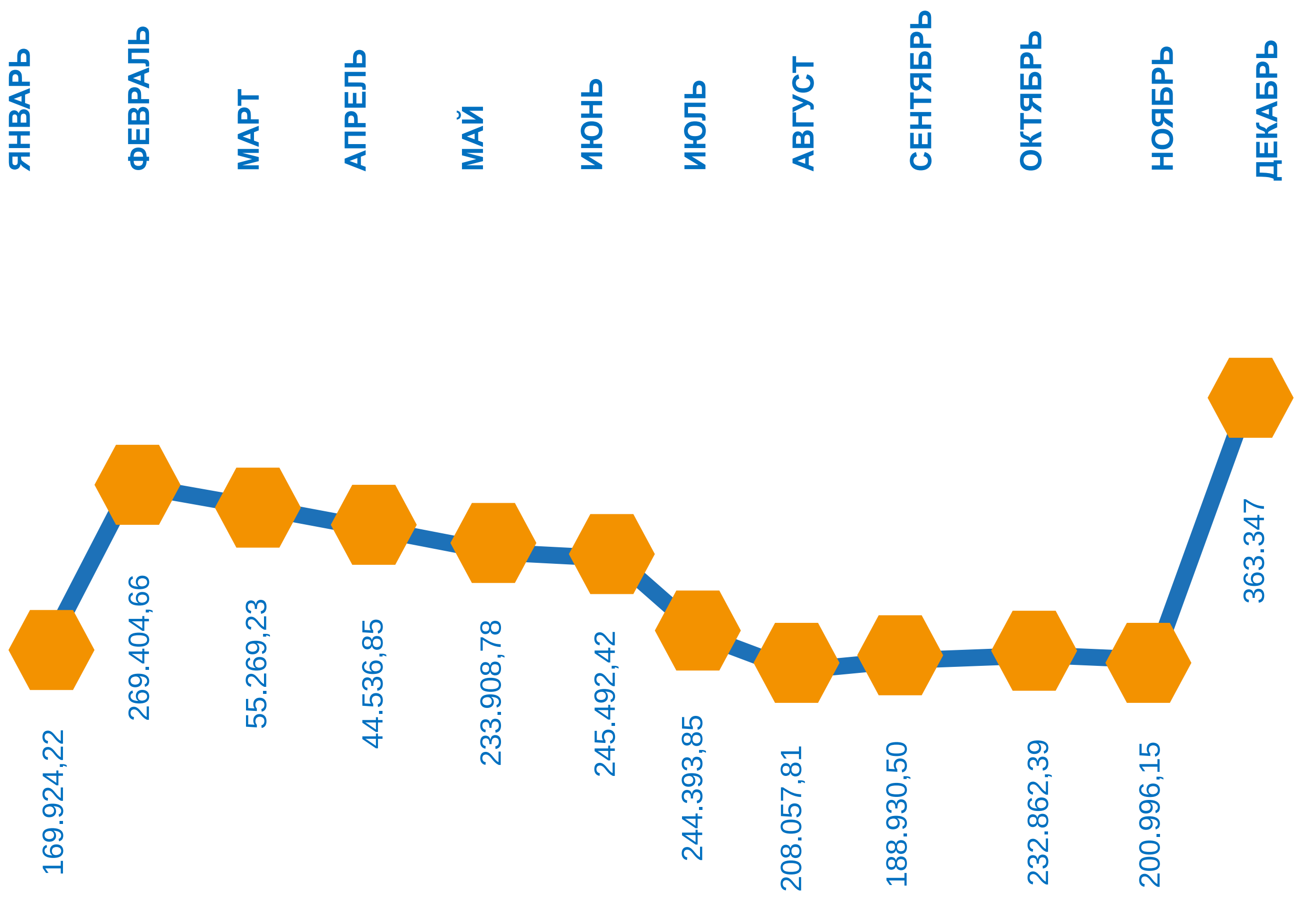

05- Күнүмдүк котоpуулар: 2014-жылы баштапкы ассигнование 568.500 АКШ доллары өлчөмүндө каралган, жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 328.878,12 АКШ доллары колдонулган.

2014-жылы күнүмдүк котоpууларга бөлүнгөн ассигнованиелердин дээрлик 57,85 % колдонулган.

15-диаграмма. 2014-жылдагы айларга карата күнүмдүк котоpуулардын чыгымдары

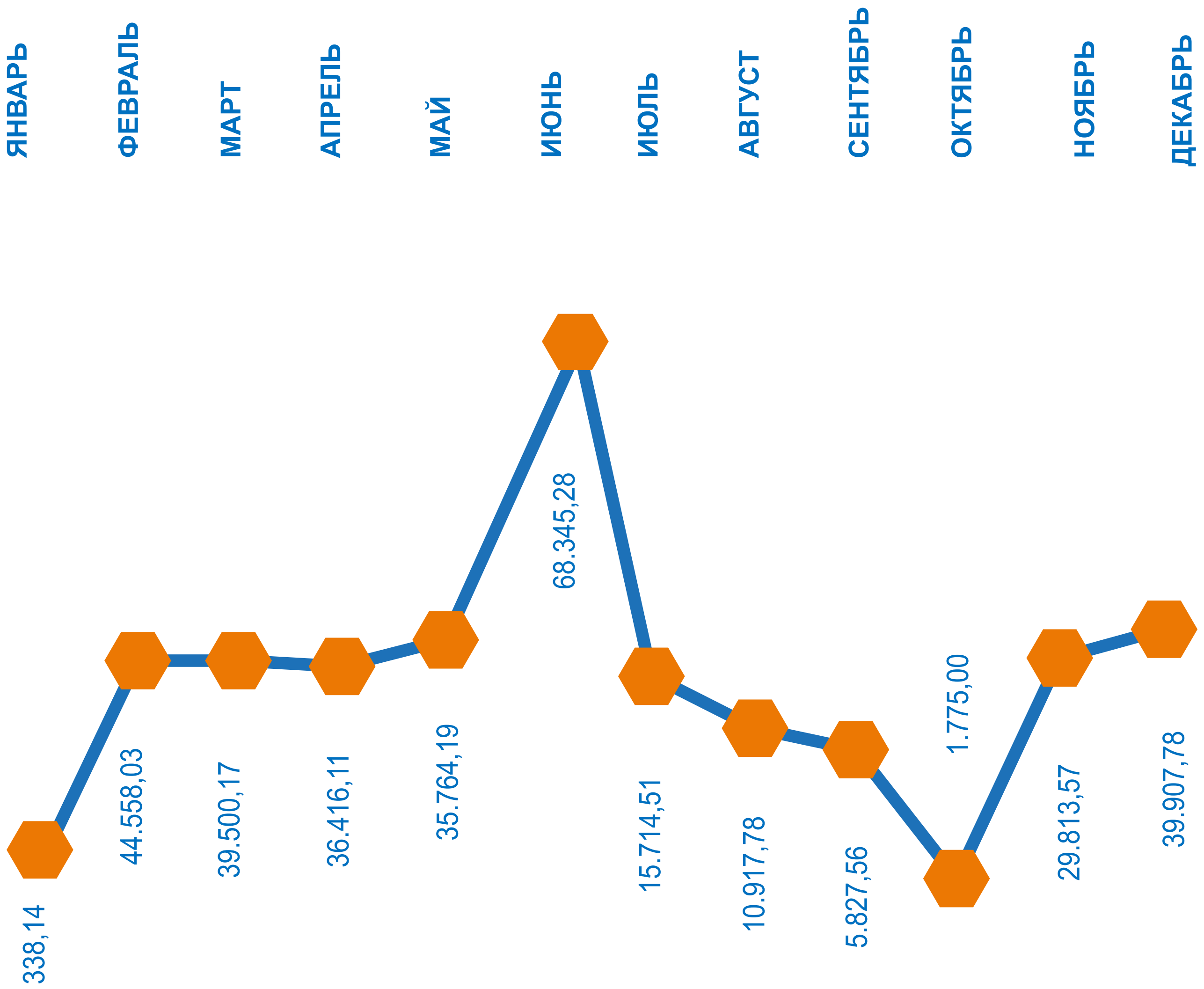

06- Капиталдык чыгымдар: 2014-жылы баштапкы ассигнование 12.452.816,0000АКШ доллары өлчөмүндө каралган, 2014-жылдын декабрь айынын аягына карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттын ичинен 10.837.944,18 АКШ доллары жумшалган.

2014-жылы капиталдык чыгымдарга бөлүнгөн жалпы ассигнованиенин дээрлик 74,23% колдонулган.

16-диаграмма. 2014- жылдагы айларга карата капиталдык чыгымдар

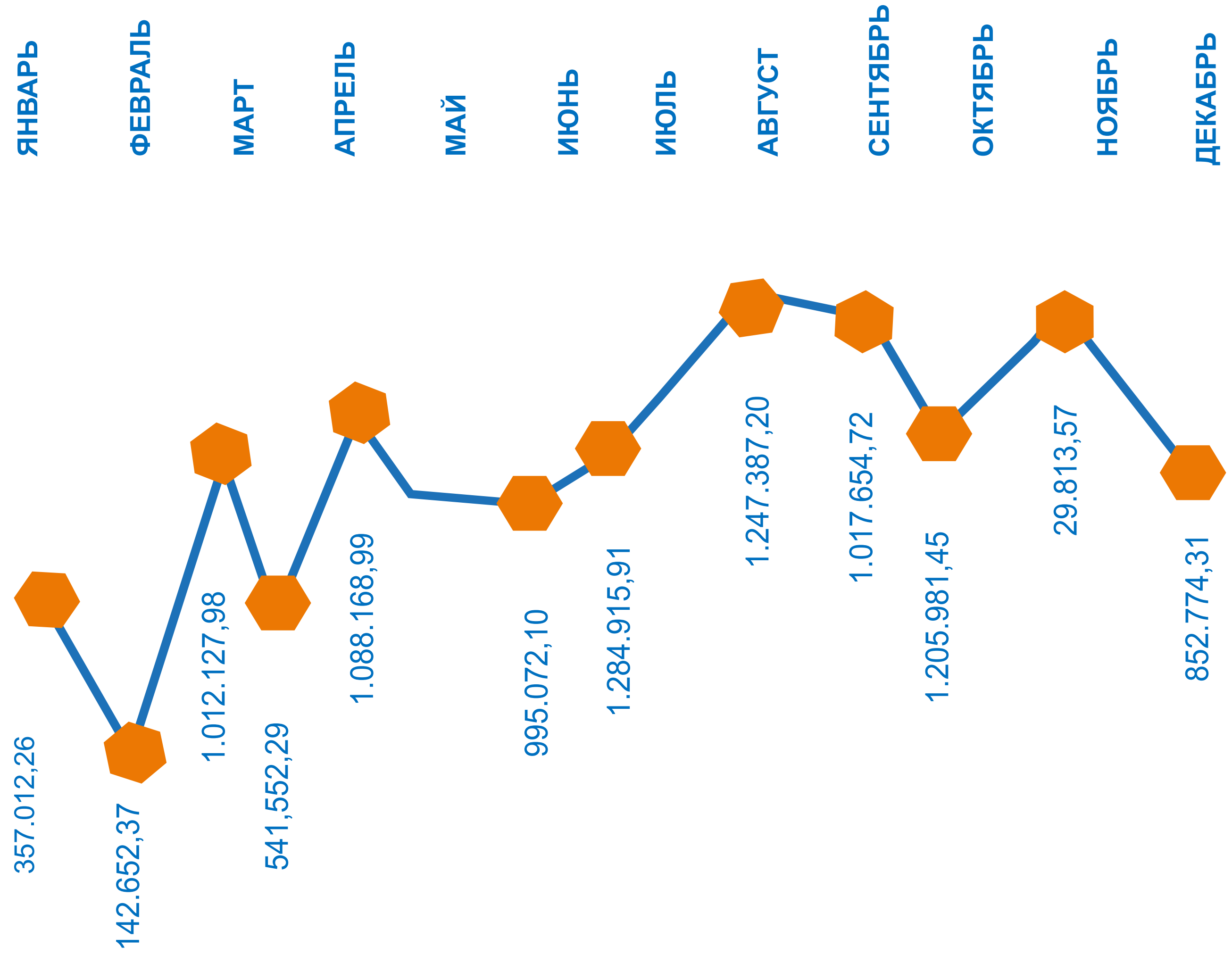

57-таблица. 2014-жылдагы сарптоолордун бөлүштүрүлүшү	
	Сарптоолор
01-Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар	11.589.797,30 $
02-Социалдык камсыздоо боюнча төлөмдөргө кеткен чыгымдар	1.934.576,06 $
03-Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары	2.857.424,46 $
05-Күнүмдүк которуулар	328.878,12 $
06-Капиталдык чыгымдар	10.837.944,18 $
Бардыгы	27.548.610,15 $

17-диаграмма. 2014-жылдагы сарптоолордун экономикалык классификацияга карата бөлүштүрүлүшү

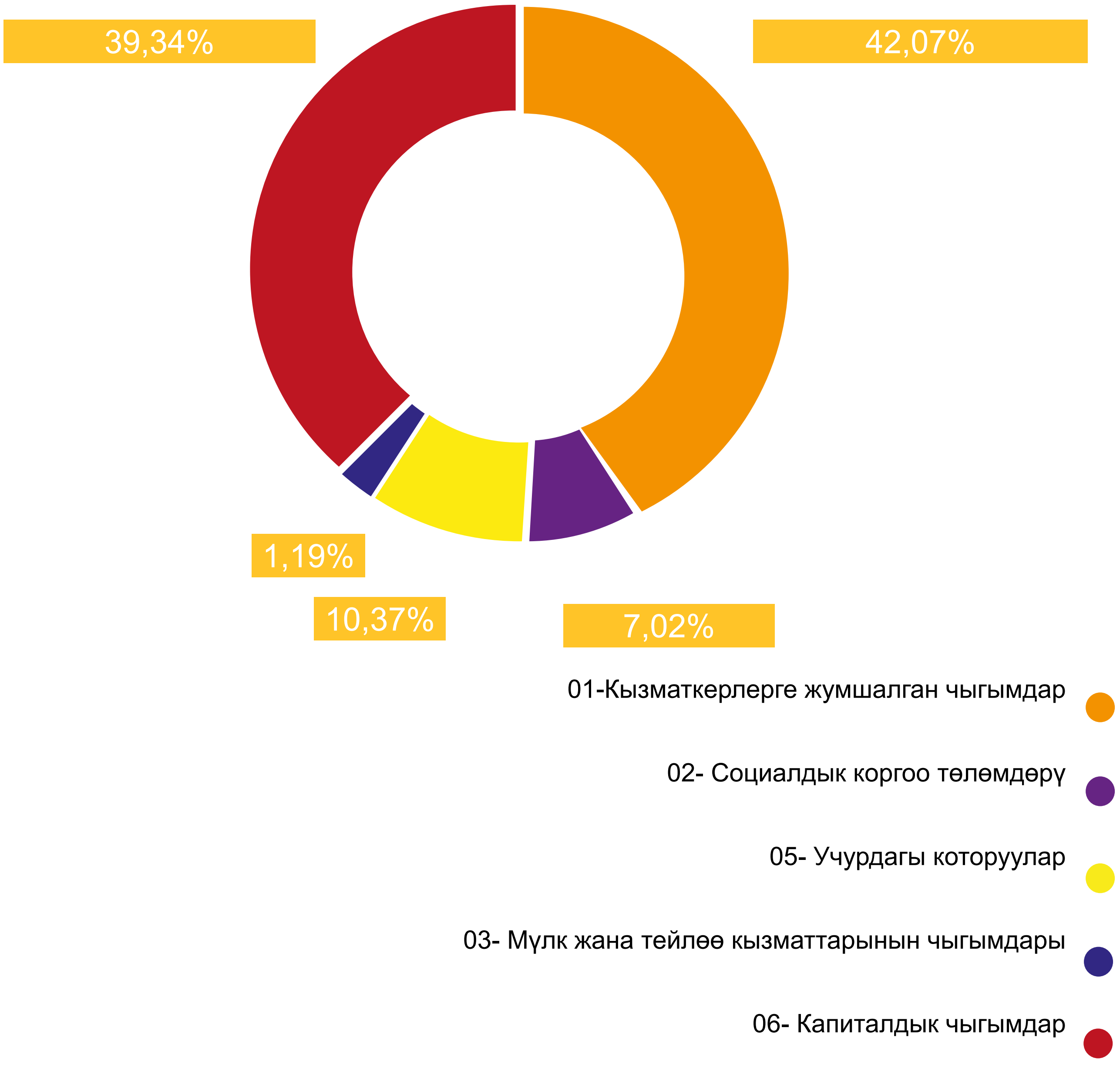

58-таблица. 2014-жылга карата университеттин чыгымдары

	2013-жылы	**2014-жылы**
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	14.266.921,87 $	16.435.414,26 $
Билим берүү кызматтары	10.641.507,43 $	11.113.195,89 $
Бардыгы	24.908.429,30 $	27.548.610,15 $

18-диаграмма. 2013-2014-жж. карата чыгымдардын бөлүштүрүлүшү

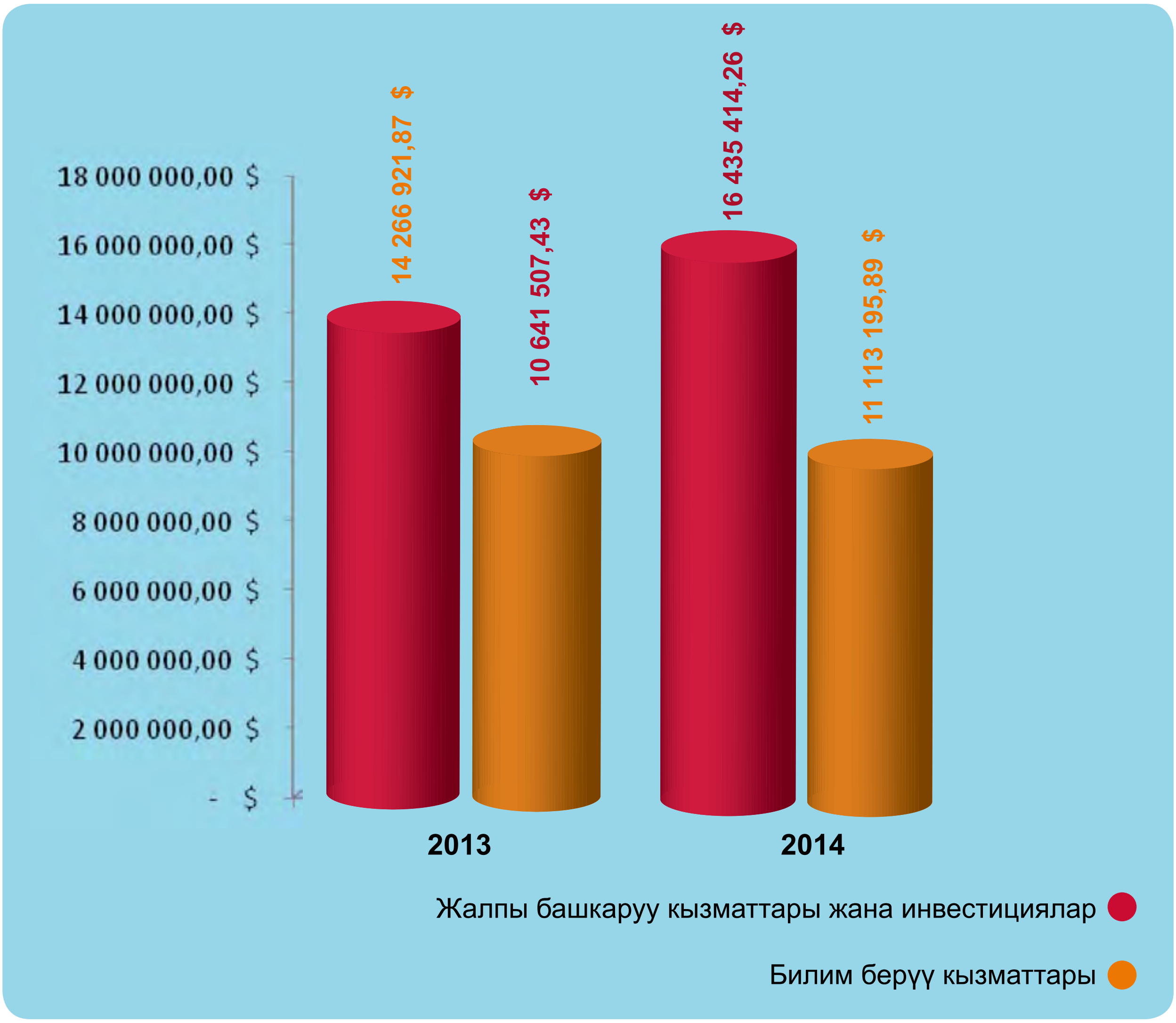

59-Таблица. Чыгымдардын бөлүштүрүлүшү

	2013-жылы	**2014**-жылы
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	57	60
Билим берүү кызматтары	43	40
	100	**100**

2. Каржы боюнча берилген негизги таблицаларга карата түшүндүрмөлөр

Кыргыз-Түрк "Манас" университетине 2013-жылы бөлүнгөн 30.722.412 АКШ доллардык бюджеттик ассигнование, 2014-жылы 1,72% көбөйгөн б.а. 31.250.788 АКШ Долларын түзгөн.

Университетке 2014-жылы бөлүнүп берилген 31.250.788 АКШ доллардык бюджеттик ассигнованиенин 93,09% же б.а 29.090.909 АКШ Доллары Түркия Республикасынын Өкмөтүнүн кошо турган салымы болуп, ал эми 6.91% бөлүгү же б.а. 2.159.879 АКШ доллары болсо, каржылоо же жеке кирешелерден келип түшкөн каражаттар катары пландаштырыган.

Университетке 2014-жылы бөлүнүп берилген 31.250.788 АКШ долларын түзгөн баштапкы бюджеттик ассигнованиеси, жылдын аягында 27.548.610,15 АКШ доллары бюджеттик чыгымдарга жумшалган.

60-таблица 2013-2014жж. Баштапкы ассигнованиелердин экономикалык классификациялоонун деңгээлине карата бөлүштүрүлүшү

	2013 -жылы	2014 -жылы
01-Кызматкерлерге жумшалган чыгымдар	11.624.608 $	11.652.825$
02- Социалдык коргоо төлөмдөрү	1.909.045 $	1.797.563 $
03- Мүлк жана тейлөө кызматтарынын чыгымдары	4.903.363 $	4.779.084 $
05- Учурдагы которуулар	451.000$	568.500 $
06- Капиталдык чыгымдар	11.834.396 $	12.452.816 $
09- - Резервдик төлөмдөр	-	-
Бардыгы	30.722.412$	31.250.788 $

19-диаграмма. 2012-2013-жж. Экономикалык классификация боюнча баштапкы ассигнованиелер

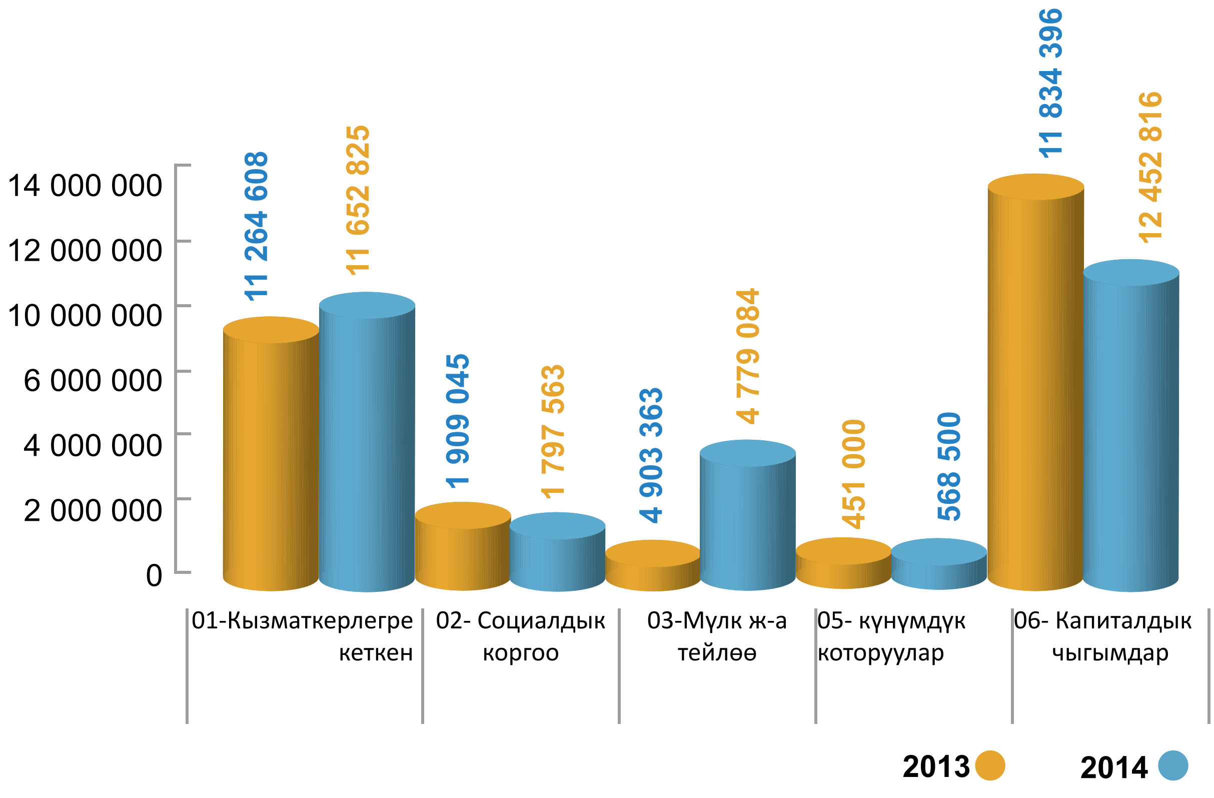

Университетке бөлүнгөн каражаттар менен сарптоолор төмөнкү таблицаларда көрсөтүлгөн. Жылдарга карата пландаштырылган инвестициялар өз убагында ишке ашырылбай калгандыктан, сарптоолор болжолдуу түрдө сметадан төмөн көрсөтүлүп берилген. Бирок, 2010-жылдан баштап инвестициялардын ишке ашырылышы тездетиле баштаган.

61-таблица. Жылдарга карата бөлүнгөн бюджеттик каражаттар жана сарптоолор

Ассигнованиенин түрү	1997-2010		2013		2014	
	Бөлүнгөн каражат	Сарптоолор	Бөлүнгөн каражат	Сарптоолор	Бөлүнгөн каражат	Сарптоолор
Күнүмдүк	114.435.720 $	97.744.226 $	18.437,016 $	15.695.313,58 $	18.229.472 $	16.381.797,82 $
Инвестиция	200.564.336 $	71.187.100 $	11.834.396 $	8.874.296,16 $	12.452.816 $	10.837.944,18 $
Каражат которуулар	7.773.434 $	2.954.354 $	451.000 $	428.819,56 $	568.500 $	328.878,12 $
Резерв	13.112.902 $	-	-	-	-	-
Бардыгы	335.786.392 $	171.885.680 $	30.722.412 $	24.908.429,30 $	31.250.788 $	27.548.610,12 $

62-таблица. 2011-2014-жылдардагы иш сапардагы ар бир күн үчүн төлөнүүчү акыларды каттоо

Айлар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Жалпы
2011 Yılı	379	681	701	745	656	770	671	471	544	713	737	1255	8.323
2012 Yılı	275	496	534	753	860	728	613	421	561	947	628	995	7.811
2013 Yılı	276	427	469	681	771	708	775	445	530	534	709	819	7.144
2014 Yılı	270	390	486	473	491	667	628	310	382	430	517	739	5.783

Университеттин стратегиялык пландаштыруу бөлүмүнүн жалгыз гана Бюджет жана бухгалтерия бөлүмү тарабынан эсеп-кысап иштери жүргүзүлөт. Бардык академиялык жана административдик түзүмдөрдүн төлөмдөрү ушул бөлүм аркылуу ишке ашырылат.

Автоматташтыруу иш-аракеттеринин алкагында бөлүмдөрдүн бириктирилген иш сапарлардын чыгымдарынын процедурасы иш сапарларынын санында азайуу байкалган. Бул азайуулар жыл сайын улантылмакчы.

Факультеттик сарптоолору боюнча биринчи орунга 28,23% менен **гуманитардык факультет**, экинчи орунга 15,54% **экономика ж-а башкаруу факультети**, үчүнчү орунга 13,75% менен **инженерия факультети** ээ болду.

63-таблица. 2013-жылдагы факультеттердин сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

	Күнүмдүк	Которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Инженерия ф.	1.885.337,18 $	53.122,77 $	-	1.938.459,95 $
Гуманитардык ф.	583.770,56 $	11.462,98 $	-	595.233,54 $
Экономика ж-а Башкаруу ф.	273.646,14 $	3.787,15 $	-	277.433,29 $
Теология ф.	222.387,80 $	5.948,57 $	65.073,02 $	293.408,83 $
Коммуникация ф.	800.563,87 $	28.732,69 $	19.756,71 $	849.053,27 $
Табигый илимдер ф.	998.697,88 $	49.866,57 $	18.715,11 $	1.067.279,56 $
Айыл-чарба ф.	935.222,81 $	9.022,90 $	-	944.245,71 $
Ветеринария ф.	589.688,93 $	2.461,67 $	56.950,00 $	649.100,60 $
Көркөм өнөр ф.	234.422,19 $	17.235,59 $	-	251.657,78 $
Бардыгы	6.523.737,36 $	181.640,33 $	160.494,84 $	6.865.872,53 $

64-таблица. 2014-жылдагы жогорку мектеп/Консерватория/Кесиптик жогорку мектептеринин сарптоолунун бөлүштүрүлүшү

	Күнүмдүк	Которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Туризм ж-а мейманкана иштетүү ж.м.	356.968,04 $	20.877,47 $	-	377.845,51 $
Чет тилдер	2.314.626,45 $	55.009,16 $	-	2.369.635,61 $
Дене тарбия ж-а спорт ж.м.	392.636,62 $	3.657,31 $	-	396.293,93 $
Кесиптик ж.м.	378.274,30 $	5.399,60 $	-	383.673,90 $
Консерватория	510.104,51 $	7.388,82 $	-	517.493,33 $
Бардыгы	3.952.609,92 $	92.332,36 $	-	4.044.942,28 $

Жогорку мектеп / консерватория / кесиптик жогорку мектептердин сарптоолору боюнча биринчи орунга 58,58% м-н чет тилдер ж.м., экинчи орунга 12,79% м-н консерватория ж.м., ал эми үчүнчү орунга болсо, 09,80% м-н дене тарбия жана спорт ж.м. ээ болду.

65-таблица. 2014-жылдагы институттардын сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

	Күнүмдүк	**Которуулар**	**Капитал**	**Бөлүм сарптоолорунун суммасы**
Табигый илимдер институту	30.275,47 $	5.400,00 $	-	35.675,47 $
Коомдук илимдер институту	41.935,10 $	13.450,00 $	-	55.385,10 $
Бардыгы	72.210,57 $	18.850,00 $	-	91.060,57 $

Борборлордун сарптоолорунун 66,69% СТЖБ, 19,02% Орто Азия изилдөөлөр борборуна ж-а 14,29% Түрк цивизизациясын излдөөборборуна таандык

Институттардын сарптоолору Коомдук илимдер институту 60,820% ал эми Табигый илимдер институту болсо 39,18% түзгөн.

66-таблица. 2014-жылдагы борборлордун сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

	Күнүмдүк	Которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Түрк цивилизациясын изилдөө борбору	15.903,50 $	-	-	15.903,50 $
Manas - СТЖБ	74.205,39 $	-	-	74.205,39 $
Орто Азия изилдөөлөр борбору	21.173,58 $	-	-	21.173,58 $
Бардыгы	111.282,47 $	-	-	111.282,47 $

67-таблица. 2013-жылдагы административдик түзүмдөрдүн сарптоолорунун бөлүштүрүлүшү

Ректорлук катчылыгы	Күнүмдүк	Которуулар	Капитал	Бөлүм сарптоолорунун суммасы
Баш катчылык	845.502,11 $	7.740,95 $	16.458,66 $	869.401,72 $
Студенттердин иштери б-ча баш-к	249.231,66 $	-	-	249.231,66 $
Кадрлар баш-гы	130.312,25 $	1.269,40 $	-	131.581,65 $
Стратегиялык пландаштыруу бөлүмү	133.533,46$	-	13.048,22 $	146.581,68 $
Социалдык тиричилик жактан тейлөө баш-гы	258.428,41 $	-	5.565,45 $	263.993,86 $
Китепкана ж-а документация баш-гы	1.414.373,77	27.345,08 $	260.697,50 $	1.702.416,35 $
Ден-соолук, маданият ж-а спорт баш-гы	168.624,49 $	-	940,96 $	169.565,45 $
Курулуш иштери баш-гы	1.050.402,25 $	--	18.715,13 $	1.069.117,38 $
Анкара байланыш бюросу	940.739,32 $	-	10.318.953,69 $	11.259.693,01 $
Маалыматтык технологиялар системалары баш-гы	166.237,94 $	-	22.618,74 $	188.856,68 $
Бардыгы	364.561,87 $	-	20.412,95 $	384.974,82 $
Бардыгы	5.721.947,53 $	36.055,43 $	10.677.411,30 $	16.435.414,26 $

68-таблица. 2014-жылында ар бир студентке жумшалган сарптоолор

Бөлүмдүн аты	Студенттин саны	Факультеттин учурдагы чыгымдары	Туруктуу чыгымдардын суммасы	Ректораттын чыгымдарынын суммасы	Амортизациялык керектөөлөрдүн үлүшү	Жалпы чыгымдар	Ар бир студент башына жумшалган чыгым
Ветеринария ф.	89	649.101 $	27.522,96 $	83.523,89 $	153.703,80 $	913.851,25 $	10.267,99 $
Дин таануу ф.	54	293.409 $	16.699,33 $	50.677,41 $	15.202,19 $	375.987,76 $	6.962,74 $
Консерватория	117	517.493 $	36.181,87 $	109.801,06 $	66.605,91 $	730.082,18 $	6.240,02 $
Көркөм өнөр ф.	78	277.433 $	4.121,25 $	73.200,71 $	46.766,45 $	421.521,70 $	5.404,12 $
Дене тарбия ж-а спорт жог. мектеби	112	396.294 $	34.635,64 $	105.108,71 $	45.854,44 $	581.892,72 $	5.195,47 $
Айыл-чарба ф.	117	251.658 $	36.181,87 $	109.801,06 $	178.752,01 $	576.392,72 $	4.926,43 $
Табигый илимдер ф.	215	595.234 $	66.488,06 $	201.771,18 $	139.584,50 $	1.003.077,28 $	4.665,48 $
Инженерия ф.	358	944.246 $	10.710,35 $	335.972,48 $	121.842,05 $	1.512.770,59 $	4.225,62 $
Гуманитардык ф.	798	1.938.460 $	246.778,93 $	748.899,56 $	224.654,55 $	3.158.792,98 $	3.958,39 $
Чет тилдер ж.мектеби	1.216	2.369.636 $	376.044,08 $	1.141.180,28 $	342.330,74 $	4.229.190,70 $	3.477,95 $
Коммуникация ф.	441	849.053 $	136.377,83 $	413.865,54 $	124.151,20 $	1.523.447,84 $	3.454,53 $
Экономика жана Башкаруу факультети	621	1.067.280 $	192.042,25 $	582.790,26 $	174.825,15 $	2.016.937,22 $	3.247,89 $
Кесиптик ж.м	232	383.674 $	71.745,25 $	217.725,18 $	78.869,10 $	752.013,44 $	3.241,44 $
Туризм ж-а мейманкана иштетүү ж.м.	329	377.846 $	101.742,19 $	308.756,83 $	107.936,31 $	896.280,85 $	2.724,26 $

Ар бир студентке жумшалган күнүмдүк сарптоолор: 3.912,97 $

B) Натыйжалуулук Тууралуу Маалыматтар

1.1. Иш-чаралар боюнча маалыматтар

Университетибиздин кызматкерлерине берилген сыйлыктар төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн.

Университет Кыргызстанда жана жалпы Түрк дүйнөсүндө үлгүлүү болушу жана дүйнөнүн мартабалуу жогорку окуу жайларынын арасында өз ордун ээлеп алышы үчүн улуттук жана эл аралык деңгээлде илимий иш-чаралар өнүктүрүлүп, илимий эмгектердин жарыяланышы колдоого алынып, окуу жайыбызда көп дисциплиналуу же тематикалык улуттук же эл аралык деңгээлде илимий жыйындар өткөрүлүп келет.

Бир тараптан окутуучуларыбыздын башка уюм жана мекемелер тарабынан уюштурулган илимий жыйындарга, форум, жарманке жана көргөзмөлөргө катышуусу үчүн көмөк көрсөтүлүп, мотивация берилип келет. Натыйжада акыркы үч жылдын ичинде 435 окутуучу чет мамлекеттерге барып келишкен.

Университетибиздин бөлүмдөрү берген маалыматтар боюнча 2013-2014-окуу жылында академиялык жана административдик кызматкерлер тарабынан жалпы жонунан 308 даана улуттук жана эл аралык деңгээлде конференция өткөрүлгөн.

69-таблица.Илимий иш-чаралар

Иш-чаранын Түрү	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2014-20145
Симпозиум жана конгресстер	10	8	29	8
Конференция жана семинарлар	121	173	140	275
Панель	27	7	12	20
Көргөзмө	7	15	6	16
Долбоор	29	24	42	44
Эл аралык публикациялар	183	218	233	467
Индекстүү басылмалар (SCI-Expaded, SSCI, AHIC же болбосо тармактык индекстер)	16	36	68	112
Жергиликтүү публикациялар	250	294	163	297
Эл аралык деңгээлдеги докладдар	39	95	53	258
Жергиликтүү докладдар	14	15	82	153
Китеп	26	48	39	77
Бардыгы	722	933	867	1. 727

70-таблица. Илимий долбоорлор

No	Долбоордун коду	Долбоордун аты	Координатору	Долбоордун түрү
1	2014.SOB.01	Кыргызча-түркчө сөздүк түзүү	Проф. докт. Экрем Арыкоглу	Жергиликтүү
2	2014.SOB.02	Маданий өз-ара аракеттешүү	Проф. докт. Себахаттин Балжы	Жергиликтүү
3	2014.SOB.03	Кыргызстандагы Ахыскалы түрктөр	Проф. докт. Себахаттин Балжы	Эл аралык
4	2014.SOB.04	Ысык-көл Тескей Ала-Тоо археологиялык изилдөөлөр	Проф. докт. Кубатбек Табалдиев	Жергиликтүү
5	2014.SOB.05	Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Студенттерди тандоо сынагынын натыйжаларына анализ жүргүзүү	Проф. докт. Себахаттин Балжы	Жергиликтүү
6	2014.FBE.01	Кыргыз балынын курамы б-ча изилдөө	Проф. докт. Али Осман Солак	Эл аралык

2014-жылдын 28-январь күнү «Discover Asia» долбоорунун алкагында КТМУнун Орто Азиялык изилдөөлөр борбору м-н "Роза Отунбаеванын демилгелери" фонду: "Россия, Орто Азия ж-а Жакынкы Чыгышта Исламдын ролу ж-а таасири" аттуу семинар болуп өттү.

2014-жылдын 12-март Мехмет Акиф Эрсой жана Эгемендик гимни (İstiklal Marşı) тууралуу панель өткөрүлдү.

2014-жылдын 4-апрель күнү ТРсынын Премьер-министрлигине караштуу Ататүрк маданият, тил ж-а тарых жогорку мекемеси, ТРсынын Премьер-министрлигине караштуу Чет мамлекеттерде жашаган түрктөр ж-а боордош калктар б-ча Башк-гы, КРсынын Тарых б-ча Комиссиясы Мурас Фонду, Түрк Тарых Коому, ТРсынын ТИКА, Түркия ж-а Жакынкы Чыгыш мамлекеттик башкаруу институтунун колдоолору менен Кыргызстанда 2014-жыл “Мамлекеттүүлүктү бекемдөө жылы” деп жарыялангандыгына байланыштуу университеттин Ч. Айтматов атындагы кампусундагы Касым Тыныстанов атындагы жыйын залында “I Эл аралык Түрк элдеринин мамлекет башкаруу салты” конгресси өткөрүлдү.

Университеттин гуманитардык факультетинин түркология бөлүмү менен ТРсынын Ататүрк маданий борборунун жетекчилиги менен биргеликте “VI Эл аралык жаш түркологдор” аттуу симпозиум өткөрүлдү. Бул симпозиумдун алгачкысы 2007-жылы өткөрүлүп, салттуу түрдө өткөрүлгөн симпозиумдардын катарынан өз ордун тапты. “VI Эл аралык жаш түркологдор” симпозиуму, 2014-жылдын 24-26 апрель күндөрү бир катар мамлекеттерден изилдөөчүлөр менен белгилүү түркологдордун катышуусу менен Касым Тыныстанов атындагы жыйын залында өткөрүлдү.

2014-жылдын 30-апрель күнү “Кыргызстанда микрокаржылама иш-чаралары ж-а микронасыялардын үстөк пайыздары” аттуу илимий-практикалык семинар болуп өттү.

2014-жылдын 25-26-июнь күндөрү Кыргызстанда 2017-жылга чейин аткарыла турган стратегиянын алкагында башталган 21 долбоордун ичинен КРсынын Президенттик аппараты тарабынан университетибизге бекитилген 9 долбоордун бири болгон "Саламаттыкты сактоо системасы" багытындагы долбоор б-ча "Кыргызстандын саламаттыкты сактоо системасына анализ" деген темада семинар уюштурулду. Семинарга КРсынын Саламаттыкты сактоо министрлигинин, Кыргызстандагы медициналык мекемелердин, Түркия жана коңшу мамлекеттерден өз тармагында тажрыйбалуу адистер жана окумуштуулар катышты.

2014-жылдын 30-сентябрь күнү дүйнөнүн 89 өлкөсүнөн келген 200дөн ашык акын, жазуучу, кино режиссер жана илимпоздору катышкан "ПЕН клубунун" 80 жылдык юбилейи окуу жайыбыздын Ч. Айтматов атындагы кампусундагы Касым Тыныстанов атындагы жыйын залында болуп өттү.

Университетибиздин гуманитардык факультет тарабынан уюштурулган Кара Кыргыз автономиялуу республикасынын 90-жылдык маарекеси 2014-жылдын 21-октябрь күнү Ч. Айтматов атындагы кампустун К. Тыныстанов атындагы жыйын залында өткөрүлдү.

2014-жылдын 20-22-ноябрь күндөрү Университетте «Түрк элдеринин улуттук оюндары эл аралык симпозиумунда» дүйнөнүн ар кайсы өлкөлөрүнөн тарыхчы, фольклорчу, тилчилер, дене тарбия ж-а спорт тармагында көптөгөн иштерди жүргүзгөн адистер чогулуп, эки күн бою симпозиумдун алкагында маалымат алмашуу, маселеге жаңы көз караш м-н кароо сыяктуу мүмкүнчүлүктөр талкууланды.

2014-жылдын 25-26-декабрь күндөрү Түрк Ожаклары Стамбулдагы филиалы, ТИКА, университеттин Түрк цивилизациясын изилдөө борбору менен Гуманитардык факультеттин биргелешип уюштурган Гаспыралы Исмаилдин дүйнөдөн кайтышынын 100-жылында "Тилде, пикирде, иште биримдигибиз кайсы жерге жетти?" аттуу эл аралык симпозиум өткөрүлдү. Симпозиумга ТРсынын вице-премьер министри, проф. докт. Нуман Куртулмуш, ТРсынын Ыйгарымдуу элчиси, КРсынын депутаттары ж-а бийлик өкүлдөрү, Түрк Ожакларынын жетекчилери, университеттин жетекчилиги, бир катар өлкөлөрдөн келген коноктор, жергиликтүү жана эл аралык ММКнын өкүлдөрү.

1.1.1. Спорттук иш-чаралар боюнча маалыматтар

71-таблица. Спортчулар тууралуу маалымат

	Катышкан спорттун түрлөрүнүн саны	Мелдештерге катышкандардын саны	Байгелүү медалдардын саны	Бардыгы
Студент	25	600	52	652
Кызматкер	3	30	0	33
Бардыгы	28	630	52	685

1.1.2. Сыйлыктар

72-таблица. Сыйлыктар

	Сыйлыктардын саны
Дене тарбия ж-а спорт ж.м.	52
Консерватория	8
Коммуникация ф.	4
Кесиптик жогорку мектеп	1
Бардыгы	65

4. МЕКЕМЕНИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮНҮН ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮНҮН БААЛАНЫШЫ

А) АРТЫКЧЫЛЫКТАР

- Кыргызстан жана Түркия тарабынан биргелешип түзүлгөн орток университет катары курулушу,
- Университеттин дипломдору эки өлкөнүн мыйзамдары чегинде жарамдуу болушу,
- Кыргызстан жана Түркиянын тажрыйбаларын пайдалануу мүмкүнчүлүгү,
- Университеттин академиялык, административдик жана каржылык жактан көз карандысыз түзүлүшкө ээ болушу,
- Кыргызстандын коомчулугунун оюу боюнча кадыр-барктуу университеттердин бири болушу,
- Каржылык булактардын жетиштүүлүгү,
- Уюшкандык менен иш алып баруучу жана квалификациялык жактан өсүп туруучу кадрдык түзүлүшкө ээ болушу,
- Техникалык базанын мыкты жабдылышы,
- Автоматизация программаларынын көпчүлүгү колдонууга даяр абалда болуш,
- Студентке жана кызматкерге медициналык кызматтардын көрсөтүлүп турушу,
- Төрт тил үйрөнүү мүмкүнчүлүгүнүн жана ЖОЖнан кийинки билим берүү институттарынын (магистратура, докторантуранын) болушу, стипендия төлөнүп берилиши,
- Изилдөө иштерин жүргүзүү жана басылмаларды чыгаруу мүмкүнчүлүктөрүнүн арбын болушу,
- Китеп жана журналдардын жетиштүүлүгү,
- Кампуста ачык спорт аянтчаларынын болушу,
- Көп орундуу ашкананын болушу,
- Структуралык түзүлүштөрдүн заманбап жабдыктар жана эмеректер менен камсыздалышы,
- Түрк тилдүү мамлекеттерден студент кабыл алуу мүмкүнчүлүгүнүн болушу,
- Кызматкерлер үйүнүн болушу,
- Кыргызстанда жалгыз гана студенттик кампуска ээ болгон университет болушу,

B) КЕМЧИЛИКТЕР

- Кадрдык пландоо боюнча иштелип чыккан атайын базанын жоктугу,
- Кызматкерлердин “тийешелүү болуу, таандык болуу жана ээ болуу” аң-сезиминин жетиштүү деңгээлде өнүкпөгөндүгү,
- Социалдык камсыздоонун начардыгы,
- Кызматкерлердин виза жана жашоого уруксат алуу процедураларынын татаал болушу,
- Кызматкерлерди ишке алуу критерийлеринин мекеменин өзгөчөлүгүнө ылайык аныкталып чыкпагандыгы.
- Мыйзамда бир бүтүндүккө ээ болбошу,
- Архивге сактоодо заманбап программа менен камсыздалган жаңы системанын жоктугу,
- Университетке Түркия жана Кыргызстандан сырткары мамлекеттерден келген студенттерди кабыл алуудагы системанын жетиштүү деңгээлде болбогондугу,
- Товар сатып алууда же кызмат көрсөтүүлөрдөн пайдаланууда КРнын рынок шарттарынан келип чыккан кыйынчылыктар,
- Университеттин ичиндеги бөлүмдөрдүн товар же тейлөө кызматына болгон керектөөлөрүндө плансыздык,
- Чет тилин үйрөтүүдө күтүлгөн натыйжада болбогондугу.

C) МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР

- Өз алдынча иш жүргүзгөн академиялык, административдик жана каржылык түзүлүшкө ээ болушу,
- Кыргызстан жана Түркия Республикаларынын тажрыйбаларынан пайдалануу мүмкүнчүлүктөрү,
- Кыргызстанда жогорку окуу жайларга үлгү болуп бере турган системаны түзүү мүмкүнчүлүгү,
- Каржы булактарынын жетиштүүлүгү,
- Улуттук жана эл аралык деңгээлдеги кызматташтыктарды түзүү мүмкүнчүлүгү,
- Ар башка өлкөлөрдөн студент кабыл алуу мүмкүнчүлүгү,
- Төрт тил үйрөнүү мүмкүнчүлүгүнүн түзүлүшү,
- Региондо ар түрдүү улут жана маданиятка ээ болгон мамлекет катары коомдук илимдер үчүн изилдөө чөйрөсү болуп бере алат,

- Университеттин бүтүрүүчүлөрүнүн жардамынан пайдалануу мүмкүнчүлүгү,
- Кесиптик жана техникалык билим берүүдө квалификациялуу кадрларга болгон муктаждык,
- Кыргызстандагы эң ийгиликтүү заманбап университет моделин колдонгон түзүлүшкө ээ болушу,
- Түркиянын квалификациялуу окутуучулары менен кызматташуу мүмкүнчүлүгү,
- Профессордук-окутуучулук курамды даярдоо программаларын ишке ашырууда Түркиядагы университеттер менен кызматташуу мүмкүнчүлүгү,
- Түркиядагы университеттер менен Окутуучу жана студент алмашуу программаларын биргелешип жүзөгө ашыруу мүмкүнчүлүгү,
- Студенттер өндүрүштүк практикаларын Түркия мамлекетинде өтчүлүгү.

D) КООПТУУ ЖАГДАЙЛАР

- Университеттин академиялык жана административдик түзүлүшүн КРнын стандарттарына ылайыкташтыруу талабы,
- Кыргызстандагы саясий туруксуздук жана толкундоолор,
- Чет өлкөдөн келген кызматкерлердин жана студенттердин виза жана жашоого уруксат алуу иштеринде кыйынчылыктар,
- ЖОЖнан кийин билим берүү (докторантура) дипломдорунун жарамдуулугун КРнын жогорку билим берүү системасында кабыл алынбашы,
- Жогорку билим берүүгө тийиштүү нормативдик-укуктук актылардагы белгисиздик,
- Жалпы орто билим берүү сапатынын күндөн-күнгө начарлап баратышы,
- Түркия жана Орто Азиядагы башка мамлекеттерден окутуучуларды жумушка алуудагы кыйынчылыктар,
- Эл аралык аккредитациядан өтүүдө кыйынчылыктар,
- Университет тууралуу улуттук жана эл аралык деңгээлде толук маалымат берилбегендиктен, мектепти ийгиликтүү аяктаган абитуриенттердин университетке аз тапшыруусу.

5. УНИВЕРСИТЕТТЕ ИЧКИ КОНТРОЛДУ КАМСЫЗДОО БОЮНЧА БИЛДИРҮҮ

ОТЧЁТТУН ТАК ЖАНА ТУУРА ЭКЕНДИГИ ЖӨНҮНДӨ ЖЕТЕКЧИЛИК ТАРАБЫНАН БЕРИЛГЕН ТАСТЫКТАМА

Мен, жетекчиликтин өкүлү катары, ушул отчеттогу маалыматтар так жана туура экендигин тастыктаймын. Ошондой эле, бул отчетто аныкталган иш-чараларга бөлүнгөн каражаттар максаттуу түрдө, каржылык башкаруунун ченемдик укуктук принциптерине ылайык сарпталгандыгын, иш-чаралардын мыйзамга ылайыкталып жүргүзүлгөндүгүн ырастаймын.

Бул кепилдемени жетекчи катары алган билимиме жана тажрыйбаларыма таянып бердим.

Бул отчетко киргизилбей калган, жетекчиликтин кызыкчылыгына каршы келген кандайдыр бир жагдай тууралуу маалыматка ээ эмес экенимди билдиремин. (Бишкек-01/09/2015)

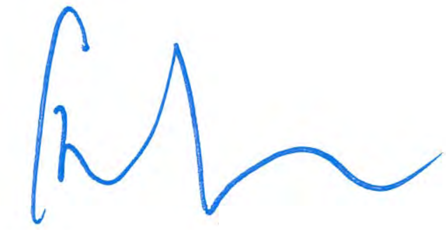

проф., док. Себахаттин Балжы

РЕКТОР

6. КАРЖЫЛЫК КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨР БОЮНЧА БӨЛҮМ БАШЧЫСЫНЫН БИЛДИРҮҮСҮ

ОТЧЁТТУН ТАК ЖАНА ТУУРА ЭКЕНДИГИ ЖӨНҮНДӨ КАРЖЫ ИШТЕР БОЮНЧА ЖЕТЕКЧИЛИК ТАРАБЫНАН БЕРИЛГЕН ТАСТЫКТАМА

Мен, Стратегиялык пландаштыруу бөлүмүнүн башчысы катары бардык иш-чаралар - каржылык көзөмөлдөө жана тескөө боюнча нормативдик-укуктук документтерге жана башка мыйзамдарга ылайык ишке ашырылгандыгын, мамлекеттик каражаттардын үнөмдүү жана натыйжалуу түрдө колдонулушун камсыз кылуу үчүн ички көзөмөлдөө иштердин так аткарылгандыгын жана керектүү чараларды көрүүгө туура келген учурларда сунуштар жана пикирлер жогорку жетекчиликке убагында маалымданып тургандыгын тастыктаймын.

Университеттин 2012-жылында аткарылган иш-чаралардын отчету “Каржы боюнча маалымат” бөлүмүндөгү маалыматтардын анык, туура жана так болгондугун ырастаймын (Бишкек-01/09/2015).

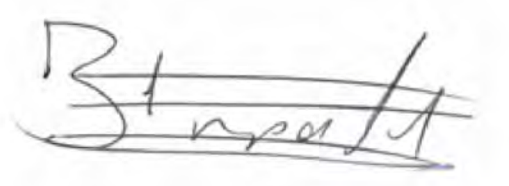

Зия Арпалы

Стратегиялык пландаштыруу

бөлүмүнүн башчысы

КОРУТУНДУ

Коом тарабынан стратегиялык пландаштыруу концепциясынын кабыл алынышы каржылык көзөмөлдөө жана тескөө системасынын колдонулушуна байкоо жүргүзүү, көзөмөлдөө, каражаттардын сапаттар принциптерине ылайык бөлүштүрүлүшү жана натыйжалуу колдонулушунда өтө маанилүү кадам болуп саналат. Стратегиялык артыкчылыктарды аныктоо, макстаттарды белгилөө, жыйынтыктарды көздөө жана жыйынтыгы мурун белгиленген өндүрүмдүүлүктүн көрсөткүчтөрү боюнча өлчөнгөн процесске байкоо жүргүзүү жана баалоо иштеринде өз пайдасын тийгизүүдө.

Университеттер мурдагыдан да көп күч-аракетти жана каржылык жоопкерчиликти талап кылган жаңы инвестициянын негизинде жөнгө салынган шарттарда иш-аракеттерин жүргүзүшүп келет.

Жогорку билим берүү комитети тарабынан жарыяланган "Жогорку окуу жайлардын иш-аракеттер отчетун даярдоо боюнча колдонмо" китепчесине ылайык даярдалган бул университеттин иш-чаралардын отчету- 3 негизги бөлүмдөн туруп, биринчи жана экинчи бөлүмүндө университеттин миссиясы жана концепциясы, ыйгарым укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликтери, 2013-жылында ээ болгон материалдык-техникалык инфраструктурасы, маалымат жана технологиялык булактары, негизги саясаты жана артыкчылыктары, студент жана кызматкерлердин саны тууралуу маалымат структуралык негизде көрсөтүлгөн. Ал эми үчүнчү жана эң акыркы бөлүмүндө болсо университеттин каржылык абалын чагылдырып турган таблица жана схемалар менен бирге артыкчылыктар жана кемчиликтери тууралуу маалыматтар берилген.

Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин кампусун куруу үчүн 2002-жылдын 8-январында Кыргыз Республикасы тарабынан Жал кичи районунун аймагында 85 гектар жер тилкеси бөлүнүп берилген жана 2002-жылдын июнь айында курулуш иштери башталган.

Университеттин кампус долбоорунда 11 факультеттин имараты, студенттер үйлөрү, стадион жана ачык спорттук аянтчалар, академиялык кызматкерлер үчүн турак-жайлар, басмакана, ректорлук, социалдык багыттагы имараттар, лицей, конгресс борбору, мейманкана, соода борбору, бала бакча, кампалар, жылуулук берүү системалары, сейил бакчалар, жашылдандыруу аянтчалары жана унаа токтотуучу жайлар орун алган.

Студенттик кампустун курулушу аяктагандан кийин 490,000 м² жабык курулуш аянтчада колго тийет жана болжол менен 8000 студентке билим берүү кызматы көрсөтүлөт.

Жыйынтыктап айта турган болсок, 2014-жылы аткарылган иш-чаралардын отчету финансылык, структуралык жана адам ресурстары боюнча деталдуу түрдө берилген баяндама жана учурдагы абалдын анализи болуу менен катар келечекке багыт берүүчү мүнөзгө ээ.

КЫРГЫЗ-ТҮРК

'МАНАС' УНИВЕРСИТЕТИ

KIRGIZİSTAN TÜRKİYE

MANAS ÜNİVERSİTESİ

720044, Bişkek, KIRGIZİSTAN Tınçtık Caddesi 56
+996(312)54 19 42-46   Fax: +996(312)54 19 35

www.manas.edu.kg